

De Sumatra Post

ABONNEMENT PER KWARTAAL:

Medan: f 6.25 - Ned.-Indië: f 7.50

Buitenland: f 11.25

Uitgever: N.V. Boekhandel en Drukkerij
Hoofredacteur: A. P. A. A. BESNARDv. h. VAREKAMP & Co. — MEDAN
Redactie en Administratie Telefoon 1600

Dit nummer bestaat uit drie bladen

Advertentiën per regel f 0.35,
minimum 10 regels. Plaatsing binen-
zijde eerste blad f 0.70 per regel.

Dinsdag 3 Januari 1939

Aanteekeningen

EVENWICHT.

Het was in Parijs, in het jaar 1936, hetzelfde jaar, waarin Frankrijk, het fatsoenlijke nationale Frankrijk, geschokt werd door het naargeestige spektakel in Rijsel, waar men een man, die de hand aan zichzelf geslagen had, begroef, als ware hij een nationale held.

In dat jaar moest Colijn een nederlaag aanvaarden en toelaten, dat de Nederlandsche gulden devalueerde.

En een Hollander in Parijs, die daar jarenlang woonde en een groote genegenheid over had voor de Fransen, maar desondanks Hollander was gebleven van staat en van hart, hoorde, hoe Colijn zijn landgenooten kond deed van dit feit, op de hem eigen rustige, zakelijke wijze en hoe hij op dat oogenblik den moed had, om het Nederlandsche volk te zeggen: Wat nu de details betreft van deze wijziging die gaan u maar weinig aan. Zij die daarmede te maken hebben, kunnen inlichtingen winnen bij de Nederlandsche Bank en financieele deskundigen.

Colijn kan zich de vrijheid veroorloven om tegenover zijn democratisch gehoor niet van alles en nog wat tekst en uitleg te geven.

Zijn rede was vrij van alle demagogie, zij drukte zelfs in een tijd van groote teleurstelling een sterk zelfbewust regeeringsgezag uit.

En men weet, hoe het Nederlandsche volk reageerde, kalm en zonder verwijt tegenover den veldheer, die een slag verloren had.

Wij hoorden toen van dien Hollander de verzuchting: Ach, wanneer de Fransen maar een gouvernement hadden, zoo sterk en solide als het onze, dan zou het er in de geheele wereld beter uitzien.

Inderdaad, de sfeer in Parijs was toen schier onverdragelijk, de massa was door en door ontevreden en ongelukkig.

Men zag het de menschen aan, men had het gevoel, dat de revolutie daar elk oogenblik kon losbarsten.

Daar was geen regeering. Het grauwe meester van de straat en dat het niet tot een openlijken opstand kwam, dat was niet te danken aan het gezag van de overheid maar aan het feit, dat de slappe leiders van de Franche arbeiders met hun overwinning geen raad wisten.

Frankrijk kwam van kwaad tot erger, Frankrijk gaf zijn positie als groote mogendheid op, Blum was niet in staat, de Republiek te leiden.

En zij, die meenen, dat al de angsten, die Europa doorstaan heeft en alle onheil, dat ons bedreigde, te wijten was aan Hitler, zij mogen bedenken, dat Blum en de zijnen even schuldiger waren, schuldiger misschien dan de Führer.

De kracht van de Duitschers zou nimmer aanleiding hebben gegeven tot een zoo storende politiek indien tegenover het van energie uitslaande Duitsland niet gestaan had het misdadig zwakke Frankrijk.

Frankrijk, dat was de provocatie voor de Duitschers, het Franche vacuum had een verderfelijken invloed op de Europeesche constellatie. De toenemende kracht van Duitsland ervoer geen tegenstand en stond schier bandeloos in Europa.

In 1937 begon het Franche volk te ontwaken toen het duidelijk werd, dat de Deutsche opmarsch in Midden-Europa was begonnen en dat de Fransen Praag hadden te verdedigen niet alleen om der wille van de Tsjechen, of om het woord, dat de republiek gegeven had gestand te doen, maar ook om Frankrijk zelve.

En de geschiedenis van de verminking van Tsjecho-Slowakije doet zien, dat de zwakheid van een groote mogendheid misdadig kan worden.

Men mag van de Duitschers zeggen, wat men wil; men mag het hun als een vergrijp aanrekenen, dat zij een zwakken staat overrompelden door overmacht, het gedrag van de Fransen, die dien staat aanmoedigden tot verzet en hem tenslotte in den steek lieten, was laakbaarder dan dat van de Duitschers.

Het is niet aan ons, om een oordeel uit te spreken, dat aan de geschiedenis voorbehouden moet blijven, maar wel mogen wij ons de vraag stellen wat in het Europa van 1938 de grootste ordeverstoorder is geweest, de kracht van Duitsland of de zwakheid van Frankrijk.

Frankrijk heeft de nederlaag van München behoorlijk geïncasseerd en richtig verwerkt.

Althans, zoo schijnt het.

En wij willen hopen, dat het ook zoo is en dat de woorden, die Daladier op Corsica gesproken heeft, waar zijn.

De contracten met de zelfbestuurders

„Deelen van Indië, met historisch verleden

Den Haag, 2 Jan. (Aneta-A.N.P.). Ingeendiend zijn de overeenkomsten met de Inlandsche Zelfbestuurders in Indië, welke Juni 1938 zijn gesloten en in de plaats treden van de vroegere overeenkomsten.

De vroegere onafhankelijke positie van sommige Zelfbesturen, welke in het model contract van 1875 nog naklinkt, is met de negtiende eeuw tot het verleden gaan behooren, aldus een Nota van Toelichting.

Reeds tientallen jaren is bij de zelfbesturende Landschappen het besef levendig, dat zij deelen zijn van Indië, zij het met een historisch karakter.

Tot de belangrijkste herzieningen behoort de afbakening tusschen taak en bevoegdheid van het Land en de Zelfbesturen.

Waar de huidige politiek beoogt, het Zelfbestuursrecht zooveel mogelijk te ontzien, behoeft het geen betoog, dat van de bevoegdheid tot verdere onttrekking van Overheidszorg slechts gebruik wordt gemaakt in gevallen, waarin zelfstandige bevoegdheid tot handelen zou leiden tot gevolgen, welke de Indische Regeering niet met haar verantwoordelijkheid zou kunnen dekken.

Twintig motor-torpedobooten

Den Haag, 2 Jan. (Aneta-A.N.P.). Wij vernemen, dat de Minister van Defensie een contract afsloot voor twintig motor-torpedobooten, ontwerpen Schott-Paine. De eerste wordt vervaardigd door de British Powerboat Company in Engeland, de volgende door de Schiedamsche werf Gusto, welke licentie verkreeg.

Zij zullen dienstdoen op de Noordzee en in Indië. Zij zijn van een geheel nieuw type, lengte 23 meter, waterverplaatsing 32 ton, bewapening 4 torpedobuizen van 45 c.m.-kaliber, 2 luchtafweer-mitrailleurs in een mechanisch bewogen koepel, en dieptebommen voorzien van nevel-apparaat.

De schepen zullen worden gedreven door drie Rolls Royce-Merlin-motoren en bemand met twee officieren, acht onderofficieren en manschappen.

Deze motor-torpedobooten hebben een vrij grooten actieradius.

Bovendien zullen voor de verdediging van de haven van Soerabaja in Indië kleine motorbooten met kleinen radius worden gebouwd en uitgerust met oude vliegtuigmotoren.

Frankrijk is sterk, zoo sprak Daladier, keert terug naar uw booten naar uw kuden en uw huizen, Frankrijk zal over u waken.

Dit is de goede toon en als alle Fransen haar verstaan, dan zal Europa wellicht rustiger kunnen zijn.

Want met een sterk en zich van zijn krachten bewust Frankrijk zal in Europa een politiek evenwicht gevestigd kunnen worden en niet alleen een politiek maar ook een geestelijk evenwicht.

Ook geestelijk was Frankrijk een vacuum geworden en behalve Engeland konden alleen nog enkele kleine naties de democratische gedachte doen respecteren.

Herbepapening van den vuist, herbepapening van het hoofd, dat behoefde het democratische Europa en dat was niet mogelijk, zoolang Frankrijk zichzelf niet hervonden had, zoolang het een speelbal bleef van defaitisten als Blum ter linker- en Flandin ter rechterzijde.

In de samenleving van de volken bepalen zij elkanders lot en de lafheid van het eene lokt den overmoed van het andere uit.

Frankrijk was niet minder schuldig dan Duitsland en de vraag of het mogelijk is, dat nationaal-socialistische en democratische staten naast elkander voortleven zonder dat daardoor onheil wordt gebrouwen en wel zoolang, tot Europa weer gekomen is tot een culturele synthese zal pas richtig gesteld kunnen worden, wanneer beide groepen sterk en respectabel zijn en dus wederzijds respect afdwingen.

Het is mogelijk, dat de kracht van Frankrijk de tegenstellingen zal verscherpen en dat het eindelijk toch tot een geweldige botsing zal komen.

Maar het is zeker, dat de zwakheid van Frankrijk moet leiden tot een catastrofe. Daarom begroeten wij de woorden van Daladier met vreugde.

Daladier's aankomst op Corsica

FRANKRIJK ZAL OVER UW LOT WAKEN

Grootsche ontvangst door de bevolking

Ajaccio, 2 Jan. (Aneta-Reuter). Daladier arriveerde hedenochtend met den minister van marine en den chef van den luchtvaart-staf.

Het gezelschap vertrekt later in de week naar Tunis en Algiers.

„Frankrijk zal over uw lot waken”.

Ajaccio, 2 Jan. (Aneta-Reuter). De straten en openbare gebouwen waren met de nationale kleuren versierd. Corsica ervoer nimmer tevoren zulk een enorm gejuich als toen het Daladier begroette.

Toen hij na de kranslegging bij het graf van den onbekenden soldaat de welkomst-uitingen van een groote juichende menigte beantwoordde, zeide Daladier:

„Gij vraagt ons, over uw lot te waken, welnu gij kunt op ons rekenen.

Frankrijk is sterk, waarvan de vijf oorlogsschepen, die rondom uw kust varen getuigen.

De visscher kan naar zijn booten terugkeeren, de schaapherder naar zijn kudde en de boer naar zijn eg met volmaakt besef van veiligheid.”

Daladier keerde later terug naar den kruiser, waarop hij naar Bastia vertrok.

Betuiging van trouw van de Corsicanen.

Bastia, 2 Jan. (Aneta-Reuter). Daladier werd verwelkomd door den burgemeester, die er aan herinnerde, dat 40.000 Corsicanen met vreugde hun leven gaven tijdens den grooten oorlog.

Nieuwe rijbewijzen in het nieuwe jaar

Vijf groepen tegen vroeger drie

Met ingang van 1 Januari zijn de nieuwe bepalingen van kracht geworden betreffende de rijbewijzen (en andere zaken het wegverkeer betreffende), waarbij vijf groepen rijbewijzen zijn ingesteld tegen vroeger drie. Deze verdere onderscheiding heeft o.a. ten doel om betere splitsing te verkrijgen in de verschillende groepen van wegverbruikers en de speciaal, aan hen te stellen eischen.

Tegen de vroeger bestaande rijbewijzen A, B, en C, zijn thans gekomen: de rijbewijzen A, B-1 en B-2, C en D.

De eerste groep, A, geeft bevoegdheid tot het besturen van personenautos (zooals tot nog toe ook het geval was) en bovendien lichte autobussen tot 2000 kilogram toe.

De nieuwe bevoegdheid der rijbewijzen A wordt automatisch ook toegekend aan de vroegere rijbewijzen-A, zonder dat daartoe een aanvraag behoeft te worden ingediend.

De splitsing in B-1 en B-2 heeft tot doel een onderscheid te maken tusschen diverse soorten verkeer: B-1 slaat alleen op autobussen en vrachtwagens met een gewicht hooger dan 200 kilo en B-2 heeft betrekking op vrachtwagens met tractoren, opleggers en aanhangwagens.

Indien de tegenwoordige houders van rijbewijzen B daartoe binnen drie maanden een aanvraag indienen kunnen zij gratis alle bevoegdheden overgeschreven krijgen.

De splitsing in C en D heeft ten doel onderscheid te maken tusschen de motorrijwielen, om ook de examen-eischen daarnaar te kunnen regelen.

Iemand die een licht motorfietsje heeft dat niet sneller kan rijden dan 35 kilometer en derhalve moet dingen naar het examen voor rijbewijs D, behoeft niet zooveel kundigheid en bekwaamheid te bezitten als de man die een zware racemotor koopt, waarmee hij tot ver over de honderd kan halen en daarom een rijbewijs-C moet bezitten.

WAT „CHINA” AAN JAPAN KOST....

Tokio, 2 Jan. (Aneta Reuter). Een speciale begroting voor het volgende fiscale jaar ter dekking van de onkosten in het China-incident van de betrokken militaire diensten zal volgens de bladen ongeveer 59 miljoen Pond Sterling meer bedragen dan de begroting van het loopende jaar.

De nieuwe begroting wordt geraamd op ruim 353 miljoen Pond Sterling, tegen de loopende 249 miljoen Pond Sterling.

Zij laten een mogelijkheid open, de totstandkoming van een synthese, die niet voorkomt uit slappe deugden, maar uit forse wederzijdsche geduchtheid.

Daladier

Hij voegde er aan toe, dat Corsica met het grootste genoegen haar laatste man zal geven, wanneer een enkel duimbreed Fransch grondgebied zou worden bedreigd. Daladier verklaarde hierop, dat hij meer dan ooit overtuigd was, dat zij steeds den weg van moed en eer zullen volgen.

Onder het zingen van de Marseillaise door de menigte begaf Daladier zich wederom aan boord voor zijn vertrek naar Biserre waar hij morgenochtend wordt verwacht.

POSTCIJFERS als spiegel van de conjunctuur

Typische verschuivingen en conclusies

In de jaarlijksche cijfers van het Postkantoor vindt men de welvaart en welstand, speciaal van den kleinhandel voor een goed deel afgespiegeld. De wisselende getallen betreffende de rembourseen bij voorbeeld, geven, wat betreft de uitgaande posten, weer, de betalingen die van hier geschieden elders en wat de binnenkomende posten betreft, de verzendingen welke van Medan uit plaats hadden aan goederen en de daarvoor ontvangen bedragen.

Ook andere posten geven behalve droog cijfermateriaal ook aardige inzichten in het beloop van enkele onderdelen der conjunctuur ter Oostkust.

Bezien wij in de eerste plaats de serie der ontvangsten van het Medansche hoofdpst- en telegraafkantoor, dan valt als eerste onderdeel van belang den verkoop van postwaarden op, waaronder gerekend moeten worden postzegels, postbladen en dergelijke.

Postwaarden.

Dit getal geeft een niet onbelangrijke stijging te zien, namelijk van f 468.570 in 1937 tot f 499.860 in 1938, waaruit dus de gevolgtrekking mag worden gemaakt dat het postverkeer in het algemeen aanmerkelijk is toegenomen. In hoeverre een en ander op rekening van het overigens zeer zeker toegenomen luchtpost-verkeer mag worden geschreven, valt hierbij niet te zeggen, doch ongetwijfeld heeft ook dit verkeer hierbij een belangrijke rol gespeeld.

Zegelwaarden.

De zegelwaarden daarentegen vertoonen een achteruitgang. Aan plakzegels, handelszegels en gezegeld papier werd in 1938 ontvangen voor een bedrag van f 895.962 hetgeen eenigszins beneden dat van 1937 blijft, toen het totaal f 943.757.— beliep. Een directe oorzaak voor dezen lichten achteruitgang is niet aan te wijzen; de post bestaat zelve ook weer uit verschillende onderdelen, welke een nadere beschouwing te ingewikkeld maken.

Loonzegels geven een typisch beeld te zien.

De verkoop van loonzegels levert een typisch beeld op. Tegen een totaal van f 336.552.— in 1937 staat voor 1938 een bedrag van f 351.088, hetgeen schijnbaar nagenoeg stationnair is, doch in feite een grooteren vooruitgang beteekent dan slechts rond vijftien mille.

Dit getal dat een beeld vormt van de in het ressort van het postkantoor uitbetaalde loonen en salarissen, toont aan dat over het afgelopen jaar over het algemeen meer werd verdiend dan in het jaar daarvoor. Rekening moet gehouden worden met de omstandigheid dat over 1938 slechts drie procent van het loon aan loonbelasting moest worden betaald, zoodat het totaal van de op de staten van 1938 voorkomende bedragen één procent lager mocht zijn, wilde het in feite gelijk blijven aan dat van 1937. Ook dit gaat niet geheel op, aangezien een deel van de loonzegels van 1937 in het eerste kwartaal van 1938 zijn gekocht, gelijk die van 1938 in 1939 zullen worden aangeschaft, hetgeen echter niet wegneemt dat zelfs een lager cijfer over 1938 een beter beeld had kunnen geven dan het getal over 1937.

Aangezien ondanks de verlaging van de loonbelasting van vier procent tot drie procent het totaal toch nog hooger ligt, mag dus geconcludeerd worden dat het totaal aan loonen, salarissen en tantiemes uitgekeerde bedrag in het afgelopen jaar aanzienlijk hooger was dan in 1937 het geval was!

De ontvangsten voor de Postspaarbank.

voor zoover die over het postkantoor liepen geven eveneens een bijzonder opmerkenwaardig feit te zien. De inlagen zijn namelijk zeer aanzienlijk opgelopen en kwamen van f 574.436.— in 1937 tot niet minder dan f 739.449 in 1938, hetgeen mede in beschouwing genomen het feit dat de toeneming van de terugbetalingen nauwelijks de moeite waard is, resulteert in het feit dat het bedrag der inlagen via de postrijzen dat der terugbetalingen verre overtreft.

Hieruit mag wederom de gevolgtrekking worden gemaakt, gelijk reeds eenigen tijd geleden kon worden gedaan, dat het belegging zoekend kapitaal zich liever tot de veilige instelling van de postspaarbank wendt dan tot de open markt (dit wat de groote kapitalen betref) en dat de kleine man, die niet voor de open markt in aanmerking komt en waarmede de postrijzen uiteraad meer hebben te maken, er thans beter voor staat dan in 1937 het geval was en van zijn inkomsten een aardige duit wist over te houden. De betere situatie in de rubber mag daaraan ook niet vreemd genoemd worden.

Het bedrag der verzonden binnenlandsche en buitenland-sche kwitantie-wissels

vertoonde eveneens in het afgelopen jaar een aardigen vooruitgang vergeleken bij 1937, toen het f 175.853 bedroeg tegen f 221.340.— op ultimo December 1938. Dit impliceert dus dat het bedrag der verzendingen in het ressort van het postkantoor in het afgelopen jaar eenigszins is gestegen, waaruit men redelijkerwijze mag opmaken dat de het aantal aankopen door ter Oostkust wonende personen in het algemeen (alsmede transacties uit anderen aard) in 1938 is toegenomen.

De douanerechten

verschillende niet veel van het bovenstaande. Ook zij geven een behoorlijke stijging te zien tegenover 1937. Deze rechten die geheven worden van postpakketten en kleine pakjes beliepen in het afgelopen jaar f 76.278 tegenover f 58.510, hetgeen een duidelijke toename van het aantal buitenlandse zendingen naar de Oostkust beduidt.

De verzonden verrekeningswaarden.

die gesplitst moeten worden in binnenlandsche- en buitenlandsche, staan in 1938 ook aanzienlijk boven de resultaten van 1937. Deze post betreft de invorderingen op ter Oostkust wonende personen, die van de post postpakketten (en andere stukken) onder rembours ontvingen.

In dit getal kan men dus wederom eenigszins aflezen voor welke waarde in het afgelopen jaar werd ontvangen. Ontvangen werd in 1938, wat het binnenland betreft voor f 112.122 tegenover f 89.730 in 1937 en wat het buitenland betreft voor respectievelijk f 35.087 en f 28.845.

Luisterbijdragen aan de Nirom.

stegen eveneens op behoorlijke wijze. De postrijzen inden in 1937 in het ressort van het hoofdpstkantoor te Medan voor een totaal van f 28.744 tegenover f 39.550 in 1938, hetgeen een stijging is van rond vijf en twintig procent, hetgeen volkomen overeen stemt met de toenemende verkoop van radio-toestellen waarbij tevens gerekend moet worden het feit dat sinds de onderteekening van de Politieke Contracten ook Landschapsonderhoorigen hun luisterbijdrage moeten storten.

De verzonden binnenlandsche postwissels

zijn: waarlijk enorm gestegen, gelijk om dezelfde redenen het geval is met de ontvangen binnenlandsche postwissels. Dit is het gevolg van de verlaging van het postwissetarief in binnenlandsch verkeer voor bedragen beneden de tien gulden, dat gebracht is van tien cent op vijf cent. Daarmede werd voorkomen dat een overmatig gebruik werd gemaakt van andere en meer malen niet toelaatbare wijze van betalingen, zooals insluiting in brieven en betaling in postzegels. Het bedrag van de verzonden postzegels.

(Zie vervolg pagina 2).

Van den dag....

Frankrijk is een bijzonder land, waarvan van ouds gezegd werd, dat het altijd zijn veroveraars heeft overwonnen.

En wat was de Kleine Corsicaan, die zich meester maakte van de eerste Franche Republiek anders, dan een veroveraar, een vreemdeling die Frankrijk onderwierp?

Maar ziet, Frankrijk overwon ten slotte Napoleon en het veroverde met het gevoel voorgoed het rumoerige hartstochtelijke eiland, dat het nog zoo kort geleden politiek in bezit had genomen.

De Italianen van Corsica zijn een schitterend voorbeeld van het merkwuurige assimilatievermogen van Frankrijk, dat de Vlamingen van het Noorden, de Duitschers van het Oosten en de Italianen van Nice en Corsica gemakkelijk opnam en tot goede Fransen maakte.

Daarom kon Daladier ook in dezen tijd, nu andere staten maar al te gemakkelijk in verschillende nationaliteiten uiteen vallen, zoo zeker zijn van zijn Corsicanen.

Dit is de kenmerkende kracht van Frankrijk, het land, dat bij uitstek de kunst verstaat van de morele en geestelijke veroveringen en dat daardoor de Italiaansche aspiraties kan weerstaan.

Het begin van de reis van Daladier waarschuwt de Italianen dus, dat zij rekening moeten houden met deze realiteit en de vraag is nu:

Wat zal Mussolini doen, wat zal hij ter gelegenheid van de bijeenkomst van den Grootten Fascistische Raad zeggen.

Op Sicilië heeft hij gezweven, Gayda werd bescheidener, en men kan er van opaan, dat de Britsche diplomaten niet stil gezeten hebben.

Daarbij komt het schijnbaar weinig betekenende maar desalniettemin opmerkelijke bericht, namelijk, dat, waarin gemeld wordt, dat Lord Perth, de Britsche ambassadeur in Italië in April zal heengaan.

Dit ontslag komt niet onverwacht, men wist, dat de Britsche diplomaat aan het einde van zijn levenstaak was gekomen, maar het oogenblik van zijn heengaan werd telkens uitgesteld, omdat hij nog het herstel van de goede betrekkingen tusschen Engeland en Italië wilde bewerkstelligen.

Mag men nu uit het feit, dat zijn heengaan wordt aangekondigd, opmaken, dat men in Engeland inderdaad meent, dat het werk van Lord Perth beëindigd is?

Zeker is het niet, maar een zwakke aanwijzing mag daarin wellicht gezocht worden.

In dezen lijn doorredeneerende zou men dan wellicht ook mogen veronderstellen, dat Mussolini na den vergadering van den Grootten Fascistische Raad over de buitenlandse politiek het gracieuze gebaar zal doen, dat de Republiek geëischt heeft, alvorens zij besprekingen zal openen, die kunnen leiden tot tegemoetkoming aan de Italiaansche wenschen.

Dit zal moeten blijken, voorloopig kunnen wij slechts een feit noteren, waaruit blijkt, dat Italië zijn krachten steeds meer gaat concentreren op de ontwikkeling van Abessynië, dat nu door een luchtmacht met Rome zal worden verbonden.

In het Verre Oosten blijft de toestand onzeker en het schijnt, dat de vrede weer verder is dan ooit, nu Wang Ching Wei door de partij verloochend is in zijn qualiteit van vredesonderhandelaar.

Dit is uiteraard merkwuurig, want het scheen, dat Wang wel degelijk met toestemming van de Chineseesche regeering op reis was gegaan.

Het is echter mogelijk, dat Wang te ver ging met zijn proposities of dat hij het defaitisme van bepaalde groepen der Chineseesche gemeenschap heeft gewekt, zoodat Chiang Kai Shek, om het evenwicht te herstellen wel tot krachtige maatregelen heeft moeten overgaan.

En in China is men niet kleinzeerig, wanneer het er op aan komt, om een medewerker, die gedaeld heeft, te corrigeren.

Bovendien bestaat de mogelijkheid van dubbel spel, zoodat wij, alvorens wij een conclusie trekken, eerst eens willen afwachten, wat er van Wang en zijn handelingen nog nader bekend wordt gemaakt.

CADBURY.

Bonbons

iets
zeer
F I J N S

366

Postcijfers als spiegel van de conjunctuur

(Vervolg van pagina 1).

zonden binnenlandsche postwissels bedroeg in het afgelopen jaar f 4.800.120.— tegen slechts f 2.550.615 in 1937. De verzonden buitenlandsche postwissels stegen eveneens in totaal, zij het echter in minder aanzienlijke mate van f 332.316 in 1937 tot f 398.550 in 1938.

Ingevorderde rembourssbedragen van aangeteekende stukken

in het binnenland beliepen in 1937 f 332.694 etgen f 374.327 in 1938 hetgeen wederom een stijging betekent, waarbij dezelfde opmerkingen kunnen worden geplaatst als eenige posten hiervoor het geval was.

Ook het buitenland vertoont een toename: van f 8.234 tot f 10.669.

De ontvangsten van de telegrafie

zijn achteruit gelopen. De telegrafie is niet alleen hier doch ook op vele andere plaatsen, gelijk in Nederland, meermalen het kind van de rekening ten bate van de telefonie, die de telegraaf steeds meer en meer gaat verdringen. De totale ontvangsten voor de telegraaf in het afgelopen jaar bedroegen f 179.584 tegenover f 202.939 in 1937, een lichte daling dus doch desalniettemin typerend.

De ontvangsten van de telefonie

zijn wel toegenomen doch in nauwelijks te bespeuren mate, namelijk van f 41.119 tot f 41.499.—

BIJ DE BESCHOUWING VAN UITGAVEN

der posterijen diene men wel in het oog te houden het verschil tusschen uitgaven voor den dienst zelve en de boekhoudkundige uitgaven, die in feite een zelfde waarde hebben voor het publiek als de posten der inkomsten, vooral daar waar het de postwissels en dergelijke stukken betreft.

Heb cijfer dat de bezoldigingen

aanwijst is eveneens in niet geringe mate opgelopen hetgeen een gevolg is van de hoogere salarieringen volgens de H.B.B. L. Het totale bedrag der uitgekeerde salarissen en loonen belooft over 1937 f 337.186 en over 1938 f 407.044

De Postspaarbank

voorkomende in den staat der uitgaven weerspiegelt thans het bedrag der terugbetaalde gelden, waarover in het begin reeds werd geschreven, zoodat wij kortheidshalve daarnaar verwijzen. De terugbetalingen in 1938 beliepen f 384.085 en in 1937 f 316.934, dus wel eenigszins hooger, zonder dat dit echter in verhouding staat tot de sterke toename der inlagen.

Binnenlandsche kwitanties

Doordat eenige groote instellingen klant geworden zijn van de posterijen en voorderingen door de post laten innen is het bedrag van de binnenlandsche kwitanties aanzienlijk gestegen en opgelopen van 1937 (f 240.490) tot f 497.711 in 1938.

De afgedragen rembourssgelden

aan personen woonachtig binnen het ressort van de posterijen is nauwelijks veranderd, hetgeen impliceert dat de leveranties onder rembourss, van de Oostkust verzonden, eveneens nauwelijks zijn veranderd en in 1938 bedroegen f 51.313 tegen f 50.942 in 1937.

De uitbetaalde binnenlandsche postwissels

vertoonen om dezelfde reden als reeds is genoemd (verlaging van het tarief) ook een aanzienlijke stijging namelijk van f 4.301.279 tot f 6.036.976. De buitenlandse postwissels bedroegen resp. f 65.040 en f 79.305.—

In het bovenstaande zijn de belangrijkste cijfers vervat, welke een indruk kunnen geven van de situatie van het postverkeer in den algemeenen toestand.

Uiteraard komen daardoor niet tot uitdrukking de hoeveelheden post en brieven, telegrammen en andere stukken die voortdurend moeten worden verwerkt, aangezien dit ook slechts een interne kwestie is, waarbij wij thans wel even mogen memoereeren dat het afgelopen jaar ook kwantitatief een aanzienlijke toename te zien heeft gegeven, die eene geringe uitbreiding van het personeel ten gevolge heeft gehad.

Met de bestaand ploeg heeft men in het afgelopen jaar aanzienlijk meer arbeid verricht en de stipte wijze waarop wij steeds door de posterijen worden bediend moge aanleiding zijn dat thans bij de jaarwisseling een woord van hulde wordt gebracht.

Oude Rex staat nog

Gaat de gemeente thans tot afbraak over?

Volgens het besluit van den gemeenteraad had heden, 3 Januari, de afbraak voltooid moeten zijn van het oude Rex-Theater aan de Wilhelmijnestraat op den hoek van den toegangsweg tot de Centrale Pasar.

Zoals wij dezer dagen van den heer Meyer vernamen is er wel een begin gemaakt met de afbraak, werden althans de filmparaten uit het gebouw weggehaald, doch van de afbraak zelve is nog niet veel gekomen.

Hedenmorgen bleek dat slechts het dak van de zich achter en naast het hoofdgebouw bevindende optreksels was weggenomen, terwijl het hoofdgebouw zelve nog volkomen intact was.

Naar wij nader vernemen is het te verwachten dat thans uitvoering zal worden gegeven aan het door den gemeenteraad genomen besluit, waarbij werd bepaald dat de gemeente zou overgaan tot afbraak van het gebouw van het tijdelijke Rex-Theater, zoodat op 3 Januari nog niet door den heer Meyer zou zijn voltooid.

Deze afbraak door de gemeente zou dan moeten geschieden, ingevolge het reeds genoemde raadsbesluit, op kosten van de Nibem.

Jubiläum Lindeteves-Stokvis

Het was op 1 Januari vijftig jaren geleden, dat de Maatschappij Lindeteves-Stokvis als Naamlooze Vennootschap hare werkzaamheden begon.

Dezer dagen hebben wij reeds bij dit feit stilgestaan, en in een summier historisch overzicht den grooten groei van dit bedrijf in de afgelopen halve eeuw doen uitkomen.

Het jubileum werd vandaag op de verschillende vestigingen van Lindeteves-Stokvis feestelijk gevierd.

In Medan hielden de agent de heer A.A. Cöhrs en zijne echtgenote in het feestelijk ingerichte kantoor aan den Paleisweg een receptie, die zeer druk bezocht werd. De tallooze zakenrelaties van Lindeteves-Stokvis wilden deze gelegenheid niet ongebruikt voorbij laten gaan om te doen uitkomen, hoezeer zij den aangename toon in deze relatie waardeerden; uit alle mogelijke sferen van de maatschappelijke samenleving ter Oostkust had men zich opgemaakt om den heer en mevrouw Cöhrs te feliciteren met het mooie jubileum van de N. V. Er heerschte een levendige drukte en een bijzonder gezellige stemming op deze receptie, waaraan de bloemenhulde van vele zijden nog een bijzonder cachet verleende.

Toespraak van den voorzitter der Handelsvereniging.

Ter receptie heeft de voorzitter van de Handelsvereniging de heer L. Sark de volgende toespraak gehouden:

Het zij mij vergund in deze feestelijke omgeving eenige woorden tot U als Agent van Lindeteves Stokvis te mogen spreken.

Aan de reeks van jubilea der laatste jaren wordt thans dat van Lindeteves Stokvis toegevoegd.

Officiële bestond Uwe naamlooze vennootschap op 1 Januari vijftig jaren, doch in feite gaat de geschiedenis van de zaken waaruit Lindeteves is voortgekomen nog een vijftiental jaren verder terug. Alles bij alles heeft Lindeteves dus een zeer eerbiedwaardigen leeftijd bereikt.

Nochtans zijn wij hier niet bijeen om een oude tante geluk te wenschen, die het beste deel van haar leven achter den rug heeft. Integendeel, Lindeteves is in den bloei harer jaren, waarvan getuigen hare talrijke bijkantoren over heel Indië en aan den Overwal. Bijkantoren, welke een groote activiteit ten toon spreiden en talrijke fabrieken hier en aan den Overwal met voortreffelijke installaties hebben uitgerust. Fabrieken, welke voor Indië als agrarisch exportland, onmisbaar zijn.

De groote Cultures en Lindeteves Stokvis zijn dan ook niet te scheiden en ook op de Oostkust van Sumatra heeft Lindeteves hare sporen verdiend.

Dat Lindeteves Stokvis bij al haar werken ook steeds een open oog heeft gehad voor de belangen van den handel in het algemeen stemt tot groote verheugenis. Het ligt buiten het bestek van deze korte toespraak om te memorereen al-hetgeen Uwe voorgangers in het belang van den handel hebben gedaan. Laat ik mij mogen bepalen tot Uw aandeel, geachte heer Cöhrs, die zeer zeker de levendigste en populairste Agent is dien Lindeteves hier heeft geplaatst. Al sinds jaren maakt U deel uit van het Bestuur onzer Handelsvereniging nadat U reeds eerder daarin zitting had gehad. Het Bestuur bezit in U een actief lid zoowel bij de behartiging van algemeene aangelegenheden als van die van den handel. In de Importafdeeling is U een man van gezag, waarbij ik er aan moge herinneren, dat U daarin den stoot heeft gegeven tot de instelling van de Commissie tot bestrijding van ongewenschte toestanden op het gebied van den handel, welke Commissie goed werd verricht en heeft verricht.

Ook van de Douane Commissie maakt U sinds jaren deel uit.

Wij zijn Lindeteves Stokvis zeer dankbaar, dat zij U en Uwe voorgangers in de gelegenheid heeft gesteld op zoo nuttige wijze in het belang van den handel werkzaam te zijn.

Ik spreek dan ook zeer stellig niet alleen namens het Bestuur, maar ook uit naam van de geheele Handelsvereniging als ik Uwe jubilerende Maatschappij toegewenschen een lange periode van gestadigen bloei.

Oranje Bioscoop

„ROMANCE FOR THREE“

De film „Romance for three“, die van morgenavond af in de Oranje Bioscoop draait, is een genoeijlijke comédie met vele dwaasheden en male situaties.

De film draait om een persoonsverwisseling. Een zeep-industrie-hotelconcern schrijft een prijsvraag uit met als twee eerste prijzen een gratis verblijf van veertien dagen in één van de hotels van het concern.

De eerste prijs valt in handen van een jongen man zonder werk en zonder vooruitzichten, de tweede... ..in dien van den directeur zelf.

In het hotel wordt vernomen, dat zich onder de gasten-prijswinnaars een millioenaar bevindt en natuurlijk ziet men hiervoor den verkeerde aan, den jongen man, die dan met alle „eerbewijzen“ overeenkomstig de zijn staat (of liever, die van zijn vermeende banksaldo) ontvangen wordt, en de directeur van het concern wordt aangezien voor een arme kerel, voor wie men niet zovoel égarde in acht behoefte te nemen.

De man wordt opgeborgen op een kamer-tje op de vierling, wordt aan het bordenwasschen gezet.

De gevolgen blijven niet uit na het verblijf op kosten van het zeepconcern!

Voor den jongen man zit er nog een bijzonder plezierigen kant aan de affaire in den vorm van den dochter van den zeepmagnaat, terwijl een op avontuurtjes bestude dame het hart van den bordenwasscher-zeepfabrikant in gloed zet.

Geestig is de uitbeelding van de huishoudster van den zeepkoning, die, allerbezorgd over de escapades van haar hooggeachten huisheer, hem achternagaat door Edna May Oliver, Robert Young heeft de rol van den jongen man, die door het geheele avontuur zijn leven ziet veranderen.

Geldschietters-Ordonnantie

VOOR WELKE VEREENIGINGEN VRIJSTELLING DER BEPALINGEN GELDT

Naar aanleiding van opmerkingen in het Gedelegeerdenverslag over de aanvulling en wijziging van de Geldschiettersordonnantie, stelt de Regeering, blijkens de memorie van antwoord, in een nota van wijzigingen een andere redactie voor, waardoor aan alle geopperde bezwaren wordt tegemoetgekomen en waardoor de bedoeling beter tot uitdrukking wordt gebracht. Die bedoeling is om vrijstelling van de toepassing der Geldschiettersordonnantie te verlenen, o.a. aan Inlandsche coöperatieve verenigingen, die weliswaar om redenen van practischen aard nog niet zijn ingeschreven, doch die inmiddels aan hetzelfde toezicht en dezelfde controle zijn onderworpen als de wel-ingeschreven verenigingen. De vraag of toezicht en controle zullen worden uitgeoefend, hangt uiteraard niet enkel af van den wensch der verenigingen, die inschrijving verzoeken, doch in de eerste plaats van het goedvinden van den adviseur voor Volkscredietwezen en Coöperatie. Zoolang toezicht wordt uitgeoefend, bestaan er voldoende waarborgen, dat de betrokken vereniging zich niet aan onbehoorlijke gedragingen zal schuldig maken.

Maatschappelijke behoefte.

Met het betoog van enkele leden, dat het Hindoesche geldschiettersbedrijf ter Oostkust van Sumatra blijkbaar voorziet in een maatschappelijke behoefte en dat het daarom sociaal-economisch niet te verantwoorden zou zijn aan dit bedrijf kunstmatig een einde te maken, wordt ten volle ingestemd.

Alexander Uninsky Concert op Vrijdag

Vrijdag 6 Januari a.s. zal de bekende pianist Alexander Uninsky zich te Medan doen hooren, onder auspiciën van den Kunstkring.

Het concert, dat om negen uur 's avonds begint, wordt gegeven in de tooneelzaal van Grand Hotel Medan.

- Het eerste gedeelte van het programma luidt:
1. Twee koraalvoorspelen: Bach-Busoni „Nun komm der Heiden Heiland“ „Nun freut euch, lieben Christen“
 2. Novelette fis kl. t. op. 21: R.Schumann
 3. Sonate bes kl. t. op. 35: F. Chopin. Grave — Doppio movimento. Scherzo. Marche funèbre. Presto.

Het programma na de pauze luidt:

4. Twee Ballades: Joh. Brahms. d. kl. t. g. kl. t.
5. 104e Sonnet van Patrarca: F. Liszt.
6. a. Jardins sous la pluie: Cl. Debussy. b. La terrasse des audiences du clair de lune: Cl. Debussy. c. Feux d'artifice: Cl. Debussy.
7. Ondine: M. Ravel.
8. Danse russe (Petrovsky): I. Stravinsky.

Schrikbarende plaag op ondernemingen

LOSLOOPENDE KARBOUWEN VERNIELEN ER ALLES.

Voor den Landrechter kwam hedenmorgen een Bengalees, die eigenaar is van twaalf karbouwen, welke beesten op de onderneming Sampali los waren.

De Bengalees ontkende, dat hij opzettelijk zijn karbouwen op ondernemingsgrond had losgelaten. Hoe goed hij er ook voor zorgde, dat zijn beesten niet op ondernemingsgrond zouden komen, alles was tevergeefs, de beesten liepen weg, naar het aangrenzende gedeelte van den ondernemingsgrond. De plaatsen, waar zij gewoonlijk weiden, is afgegraasd.

Een planter van Sampali, als getuige voorgeroepen, verklaarde, dat in den laatsten tijd een schrikbarende plaag van karbouwen en koeien op de onderneming heerschte. De beesten vernielden alles. Gisteravond werden er nog 42 karbouwen opgepakt. Hoe vriendelijk men karbouwen en koeieneigenaren ook aanpakt, veel geven zij er niet om.

De Landrechter zei, dat ook van den administrateur van Medan-estate klachten zijn ontvangen over de vele karbouwen en koeien, die op zijn onderneming kwamen. Schijnbaar sorteerde de gegeven boetes, aan de respectievelijke eigenaren opgelegd, geen effect. En toch waren de boeten al zwaar.

De Bengalees, die hedenmorgen terecht stond, kreeg f 12.— boete met de vermaning er bij, dat als hij niet er voor zorgt, dat zijn koeien van ondernemingsgrond wegblijven, de straf wel eens een vrijheidsstraf voor hem zou kunnen zijn.

HEVIGE REGENVAL TER WESTKUST.

Groote boogburg door bandjir weggeslagen.

Aneta seint uit Padang Sidempoean: Bij de rubberonderneming Pinang Sori, 31 K.M. van Sibolga, in de richting van Padang Sidempoean, is Zaterdagnacht na een hevigen regenval een groote boogburg door de bandjierrivier weggeslagen.

Op de grens Sumatra's Westkust — Tapanoei is het verkeer gestremd door aardstoringen. De stremming is Zondag om vier uur opgeheven.

CONTROLEURS VOOR SUMATRA

Geplaatst in de Residentie Palembang van de controleur 1ste klasse bij het Binnenlandsch Bestuur, W. Veenbaas en in de residentie Djambi de controleur bij het Binnenlandsch Bestuur R. J. C. Batton, ambtenaren van buitenlandsch verlof terugkeerend per ms. „Sibajak“.

Vertrek Graf Von Luckner.

Nader is bepaald dat het vertrek van Graf Von Luckner met de „Seetefeuf“ is vastgesteld op Woensdag 4 Januari om drie uur des middags.

De Cultuurraad bijeen

Eerste optreden van den nieuwen voorzitter Resident Bruggeman

VOLKSRAADSVERKIEZING

Het is heden, 3 Januari, de dag van de Volksraadsverkiezingen.

In den Cultuurraad heeft de stemming hedenmorgen plaats gehad, de Gemeenteraad komt vanavond bijeen voor deze verkiezing.

De Cultuurraadsvergadering van hedenmorgen droeg overigens ook in zoo verre een bijzonder karakter, dat het de eerste bijeenkomst werd onder den nieuwen voorzitter, Resident F. J. Bruggeman.

Openingsrede.

Resident Bruggeman sprak bij opening als volgt:

Mijne Heeren:

Ik open deze vergadering en heet U allen hartelijk welkom.

Het is thans de eerste maal, dat ik als voorzitter der vergadering van den Cultuurraad zal mogen leiden.

Ik ga voor een oogenblik terug tot 7 December 1938, waarin Uw Raad afscheid nam van Resident Bouwes Bavink en bij monde van Uw lid den heer De Boer de groote waardeering tot uitdrukking bracht voor het vele goede werk, door hem als voorzitter verricht.

Hij bereikte dit resultaat niet alleen door groote kennis van de in behandeling zijnde onderwerpen, maar vooral ook door zijn bezonken oordeel en de rustige, onbevengene wijze, waarop hij elk vraagstuk aan de omstandigheden toetste.

Zijn persoon en arbeid zullen bij ons in aangename herinnering blijven; het ga hem in elk opzicht wel.

Hierop richtte spr. woorden van welkom tot Ir. G. A. L. Statius Muller, Hoofdingenieur van den Localen Waterstaat, die sedert de vorige vergadering van Europeesch verlof teruggekeerd is.

Hierop vervolgde de heer Bruggeman: Als lid van Uwen Raad had ik het voorrecht eenige jaren Uwe vergaderingen bij te wonen. Mij heeft daarbij getroffen de aangename, zakelijke gedachtenwisseling en de waardeering van wederzijds inzicht. Ik hoop, dat deze ook in de toekomst moge voortduren.

Tevens zijn mij, als oud-lid van Uw college, de behoeften en zorgen van Uwen Raad van zeer nabij bekend, zoodat ik er mij van ontslagen mag rekenen, deze thans in Uw midden naar voren te brengen.

Ik ben er mij van bewust, mijn nieuwe taak niet wel uitvoerbaar is zonder Uw hulp en steun en zonder ons aller samenwerking. Ik doe daarop bij voorbaat een beroep en zeg U mijnerzijds toe, 's Raads belangen met al mijn krachten en naar beste weten te zullen behartigen.

Ook 's Raads ambtenaren, waaronder in de eerste plaats de diensthoofden, betrek ik gaarne in 't beroep omdat zij naast hun dagelijksche werkzaamheden zulk een belangrijk aandeel hebben in de voorbereiding van de commissie-vergaderingen en openbare zittingen.

Tot de pers wend ik mij om door zakelijke voorlichting en waar noodig opbouwende critiek de publieke belangen te dienen.

Ik zou in deze eerste samenkomst in dit juist aangevangen jaar niet volledig zijn, mijne Heeren, indien ik hieraan niet toevoegde mijn beste wenschen voor U allen. Dat het ingetreden jaar voor U en de Uwen in alle opzichten een voorspoedig jaar moge zijn, en dat het den Raad gegeven moge zijn, zijn ressort te besturen zooals de hem toevertrouwde belangen dat eischen. (Applaus).

Rade van Dr. H. Kolkman

Het lid Dr. H. Kolkman sprak daarop als volgt:

Het was steeds het privilege van het oudste niet-ambtelijke lid, van dezen Bond, een woord van welkom te mogen toeroepen aan een optredende voorzitter. Het is mij een bijzonder voorrecht, daartoe thans geroepen te zijn, nu dit welkomstwoord gericht mag worden tot U.

De Cultuurraad is er vanzelfsprekend van overtuigd, dat ieder voorzitter, die het praesidium van dezen raad aanvaardt, zulks zal doen beziel met het voornemen, zijn beste krachten te wijden aan de taak, die hem is opgelegd, doch uiteraard zal de waardeering van den raad over de wijze, waarop de hamer over ons gezwaaid wordt, afhangen van de methode, waarop dit voorzittersembleem door den betrokken functionaris wordt gehanteerd. Verrassingen zijn daarbij somtijds niet uitgesloten, doch tot onze groote voldoening meenen wij hier nu al reeds op deugdelijke gronden te mogen voorspellen, dat het Voorzitterschap bij U in goede en vertrouwde handen zal zijn.

De meesten onzer, zoo niet allen, hebben U immers als lid van dezen Raad leeren kennen en waardeeren. Wij kennen Uw gedeceideerd op goede logica berustend oordeel, Uw deskundige klare blik op de vraagstukken, die dezen Raad bezig houden; wij hebben het volste vertrouwen in Uw leiderschapschapen.

Waar ons voorts nog kortelings bij de overdracht van het Bestuur van deze Residentie is gebleken, dat Uwe inzichten gedeels parallel loopen met die van Uwen gachten voorganger, daar mogen wij ook in dit college verwachten, dat Uw beleid zal gaan in dezelfde rustige en vastberaden richting, die de heer Bouwes Bavink steeds op zoo magistrale wijze wist te handhaven.

Wij leden van den Cultuurraad zeggen U van ganser harte onze volle medewerking toe. En zoo moge dan de arbeid, die in het thans ingetreden tijdperk zal worden verricht, U als voorzitter tot voldoening strekken en in allen deele de belangen van het Cultuurgebied ten goede komen, die wij hier steeds in de beste harmonie gezamenlijk hebben behartigd.

De Volksraadsverkiezing.

Daarna was de Volksraadsverkiezing aan de orde.

Er waren hiertoe zes stemhokjes in de zaal opgesteld, waarin achtereenvolgens de

Europeesche, Inlandsche en Chineesche

groep haar stemmen gingen uitbrengen. Na afloop daarvan werden de stemmengroepen elk afzonderlijk ten overstaan van den Raad in een enveloppe gedaan, waarna van de drie enveloppen en pakje werd gemaakt, dat verzegeld werd. Zoo wordt het naar Batavia gezonden.

Afscheid van den heer De Boer.

Aan het slot van de vergadering sprak de voorzitter nog als volgt:

Aangezien ons lid de heer De Boer einde Maart a.s. 's Raads ressort voorgoed zal verlaten en het dus te voorzien is, dat het heden de laatste vergadering is, die hij bijwoont, zou ik gaarne eenige woorden van afscheid tot hem zeggen.

Mijnheer De Boer, uw benoeming tot lid van den Cultuurraad op den 24-sten October 1929 wijst uit, dat u tot één der oudste leden van de groep onderdanen-Nederlanders behoort en thans gedurende meer dan tien jaren zitting heeft, slechts onderbroken door twee buitenlandsche verloven.

Reeds in November 1930 werd u aangewonnen als plaatsvervangend lid van de Technische Commissie, een functie, die u tot op den huidigen dag vervult en in verband met de omstandigheid, dat u in Pangkalan Brandan woont, op eigen verzoek niet voor een andere plaats in die commissie heeft willen verwisselen.

In feite maakt dit geen verschil uit, omdat alle commissie-stukken ook naar de plaatsvervangende leden gaan en uw werk dus met dat van de eigenlijke commissieleden is gelijk te stellen.

Nog nam u een tweetal malen zitting in door den raad benoemde speciale commissies, namelijk als lid van de in Juli 1930 in het leven geroepen commissie om te rapporteeren omtrent de destijds in voorbereiding zijnde motorrijtuigenbelastingverordening en in 1934 als lid van de commissie voor de herziening van de bezoldigingsregeling voor het Cultuurgebied.

Vooraal door laatstgenoemde commissie is zeer veel werk verzet. Zij vergaderde ongeveer twintig malen.

Het is namens den Raad, dat ik u dank zeg voor uw veelzijdige werkzaamheid. Niet alleen nam u op deskundige wijze aan 's raads openbare beraadslagingen deel, maar het is vooral ook de Technische Commissie geweest, welke op velerlei gebied heeft mogen profiteren van uw bekwaamheid, werkkraft en grooten zin tot samenwerking en de binnenkort in u een lid zal moeten verliezen, dat zich steeds met volle belangstelling en toewijding van zijn taak heeft gekweten.

Wij wenschen u toe een goede reis, een aangenaam verblijf en mocht u later in Nederlandsch Indië eens een kijkje komen nemen, dan hopen wij, dat u Deli niet zult voorbijgaan." (Warm applaus).

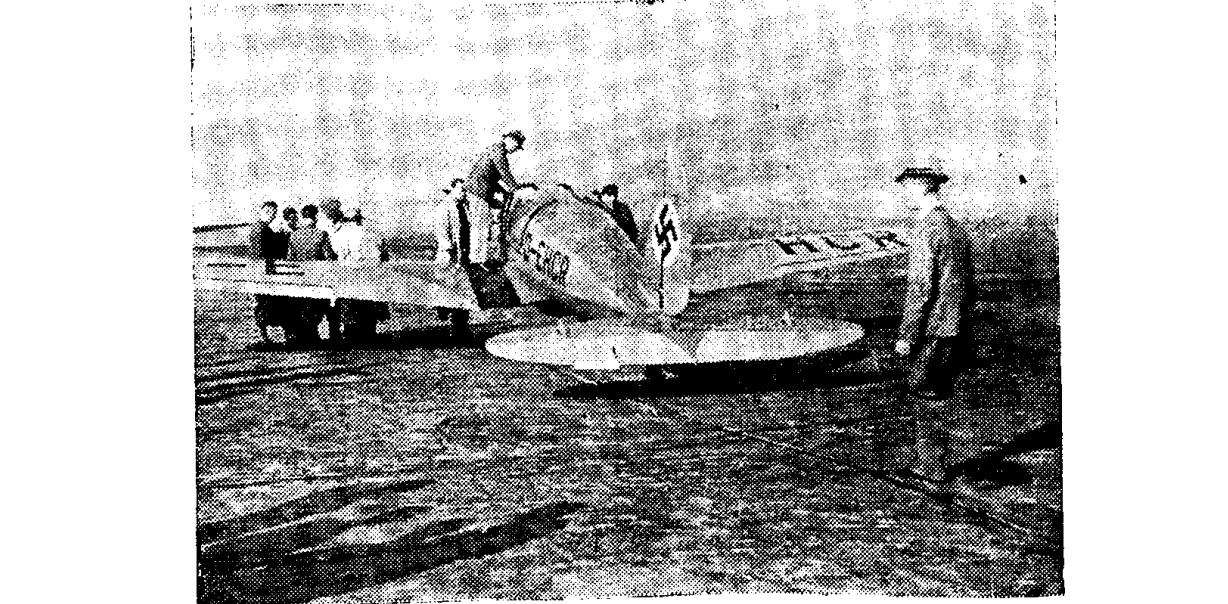
De heer De Boer bedankte met een kort woord voor deze hartelijke toespraak en voor de aangename samenwerking tijdens zijn lidmaatschap van den Raad.

De Voorzitter sluit hierop de vergadering.

DE EERSTE DAGVAARDING.

Batavia, 3 Jan. (Aneta). De eerste dagvaarding werd uitgebracht in het zeden-schandaal, namelijk contra W. G. van E. die werd opgeroepen, om op 13 Maart voor den Raad van Justitie alhier te verschijnen.

De "Ar 79" vliegt om de wereld

Het Duitsche Arado-vliegtuig, dat een wereldrecord-vlucht aan het maken is en dat Januari op Tjilitjan wordt verwacht — en dus vandaag of morgen in Medan zou moeten aankomen — is de Ar 79, letters: D-EHCR.

De machine heeft voor hare klasse een nieuwe wereldrecord gevestigd door een nonstop vlucht van Bengasi (Tripolis) naar Gaja (Britsch-Indië) te maken.

Het afgelegde traject heeft een lengte van 6400 km. dat met een gemiddelde snelheid van 160 km/h gevlogen werd.

Het oude wereldrecord werd op 17/18 Mei 1938 door een Tatra 101 vliegmachine op het traject Prag-Saloniki-Kreta-Alexandria-Wadi Halfa-Karthoum gevestigd met een afstand van 4175.431 km. Hierbij werd een gemiddelde snelheid van 157.653 km/h bereikt. De bemanning der Tatra 101 waren majoor Ambrus met een begeleider.

De recordklasse waarin de Ar 79 de prestatie der Tatra 101 overtroffen heeft is klasse C. 3. Categorie „Mehrsitzer“ (Machines met motoren t/m 2 — 4 ltr. HV.). Het bestaande record is derhalve door de Ar 79 met meer dan 50 procent verbeterd.

Het type Ar. 79 is geconstrueerd in het voorjaar van 1938. Het is een normale seriemachine met extra-tank voor benzine, reservoir voor noodproviand enz. Het toestel heeft bereids deelgenomen aan den Deutschlandflug 1938 en vestigde met Seelbach als bestuurder een 2000 k.m.-record met een

De Rubbermarkten

MEDAN, 3 JANUARI 1939

Opgave Gijselman en Steup.
Java: 56¼ cent nominaal.
Singapore: 28¼ nominaal.

SINGAPORE.			
	30 Dec.	30 Dec.	3 Jan
	open.	slot.	open
Sheets spot	251/8	281/4	281/4
Febr.-Mrt.	281/8	281/4	281/4
Apr./Juni	285/8	283/4	285/8
Juli-Sept.	287/8	29	287/8
f.o.b.-Jan.	281/4	283/8	281/4
Blankets Jan.-Febr.	271/8	—	271/8
Bark	" 211/4	—	241/4

30 Dec. opening: stil.
30 Dec. slot: zeer stil.
31 Dec., 1 en 2 Jan. gesloten.
3 Jan. opening: lui.

Houten inspectiekantoren eind April gereed

Aanbesteed werd de bouw voor de tijdijke inspectiekantoren, te bouwen tusschen den Landraad en het gebouw der inspectie van Inlandsch Onderwijs en D. V. G. (de voormalige Controleurshuis).

Deze kantoren, die zooals reeds eerder werd gemeld, een strikt tijdelijk karakter verkrijgen en van hout worden opgetrokken, zullen ten dienste staan aan de inspecties van Waterstaat, Landbouw, Veterinair Dienst en Politie en moeten uiterlijk 3 April 1939 gereed zijn.

Voor de aanbesteding kwamen zeven in schrijvingen binnen, waarvan er een ongedig was.

De overige zes waren als volgt verdeeld	
Meeuwssen en Hartog	f 7.180
Ng On	" 6.580
Jee A Liang	" 6.460
Tin Chin	" 6.345
Ng A Hie	" 5.974
Kwong Tong Seng	" 5.880

Gemiddelde vendu-opbrengst bleef onveranderd

In het afgelopen jaar kwamen in het ressort van Medan 2

GEBOUW POSTSPAARBANK nagenoeg gereed

Wordt begin volgende maand opgeleverd

Eerder dan in den opleveringstermijn was gesteld is men gereed gekomen met den bouw van het gebouw voor de Postspaarbank aan den Paleisweg tegenover het bureau van de Stadspolitie.

De schuttingen en de steigers zijn reeds weggenomen en naar wij vernemen ligt het

in de bedoeling het gebouw in het begin van Februari op te leveren, dit is eenige weken voor den datum dat de opleveringstermijn officieel is beëindigd.

De bouw, die zeer snel vorderde, heeft een over het algemeen gunstig beloop gehad en 't gebouw is in alle opzichten een aanwinst..

INGEZONDEN

OM DE N. S. B.

Mijnheer de Redacteur.
Mij er volkomen van bewust zijnde, dat het Uw goed en onaantastbaar recht is om naar eigen goeddunken de stijl en wijze te bepalen bij het stelling nemen tegen andersdenkenden, wil het mij toch voorkomen, dat er een grens van redelijkheid bestaat, zelfs wanneer het tegen de N.S.B. gaat.
Op gevaar af als anti-semiet, anti-nederlandsch, anti-christelijk gebrandmerkt te worden, betreur ik, als niet-N.S.B.'er, de wijze waarop door U in Uw hoofdartikel van 27 December j.l. het initiatief van de N.S.B. voor het houden van een collecte ten behoeve van de armen in Nederland bevestigd wordt. Het is mij onduidelijk waarom dit door U demagogie genoemd wordt, want het zal U ongetwijfeld bekend zijn, dat in den zomer van 1937/38 een soortgelijke collecte eveneens gehouden is geworden, waartoe de katholieken het initiatief hebben genomen en waarvoor bijna dezelfde tamtam werd gemaakt als voor de collecte ten behoeve van de Joodsche vluchtelingen.

Niemand, ook U niet, dacht er over om bedoelde collecte voor Nederlandsche behoeftigen als een product van demagogie te signaleren, maar nu de nationaal-socialisten zich als initiatiefnemers hebben aangemeld en dezelfde medewerking vragen van de regering, dan heet het demagogie. Geldt dan voor regering en pers niet als criterium de vraag of een dergelijke actie aan de armsten van ons volk ten goede komt? Men stelt blijkbaar alleen de vraag of de initiatiefnemers al of niet behooren tot een der democratische partijen. Barmhartigheid voor de nooden van eigen volk als leidend beginsel komt blijkbaar niet in overweging, alleen — de politieke haat, gecombineerd door een dooddoener, zoals het argument, dat het Nederlandsche volk reeds 1 miljoen aan steun per dag opbrengt, een dooddoener, zelfs een goedkoopje is. Indien dit naar Uw mening niet het geval is, dan zou ik de vraag willen stellen of het Nederlandsche volk in den vorigen winter, toen voor het kwartje van min. Rome werd gecollecteerd, minder aan steun opbracht dan nu.

Voorts noemt U het initiatief van de N.S.B. naif, weinig verband houdend met de werkelijkheid, omdat geen rekening werd gehouden met mogelijke oververstoring door zich democraten noemende lieden. Uw argument doet wel zeer vreemd aan, vooral waar U enkele dagen geleden nog hetzelfde argument, dat de heer Oud voor het verbod van de voetbalwedstrijd Nederland-Duitsland aanvoerde, als ongefundeerd schetste, daar volgens de toen gestelde mening de democratie nimmer voor het grauw mag wijken.

Uit deze dualistische houding zou de stelling kunnen worden verdedigd: de opportuniteit der democratie in dezen zin, dat zij in het eene geval (Rotterdam) zich boven het grauw dient te plaatsen en in het andere (N.S.B.) zich door het grauw laat tegenwoordigen. Deze soort democratie is wel een raar ding, mijnheer de redacteur. U dankend voor de verleende plaatsruimte,

Hoogachtend,
P.

Het is een quaestie van schakeeringen, maar die schakeeringen zijn principieel van buitengemeen belang.

Wanneer de N.S.B. een collectie wil houden voor Kerstmis of voor welk ander doel dan ook, dan kan zij, wat ons betreft haar gang gaan en dan heeft de Regering ook den plicht om de orde te handhaven.

Maar wanneer de heer Mussert de Regering duizenden-collectanten aanbiedt en dus de N.S.B.-ers wil maken tot de collectanten van een Regeringscollecte, dan maakt hij zich schuldig aan grove demagogie, omdat het onmogelijk is, dat de Regering als zodanig gebruik maakt van een politieke partij.

En dan zou hij voor het geval de Regering zoo dwaas zou zijn, om zich op deze wijze met de N.S.B. in te laten, ook relictjes uitlokken, want geen partij zal een dergelijke bevoorrechtiging van een bepaalde groep dulden.

SIANTAR STADSGEMEENTE.

Belast met de functie van Burgemeester van de Stads Gemeente Pematang Siantar, A. Dirks, Assistent Resident van Simeloen en de Karolanden.

Reserve-Officieren

DE VOORWAARDEN VOOR UITZEN- DING UIT NEDERLAND.

De Ned. Staatscourant van 9 en 10 December no. 239 bevat de voorwaarden voor detachering van Nederlandsche reserve-officiëren bij het Kon. Ned. Indische Leger. Onze redacteur in Nederland ontleent daar aan de volgende bijzonderheden:

Voor een 32-tal reserve-luitenants, e.g. vaandrags en kornets, t.w.: 15 van het wapen der infanterie; 15 van het wapen der artillerie (bij voorkeur van de bereden-artillerie, eventueel aangevuld met reserve-luitenants, enz. van de motor-, kust, of luchtdoelartillerie); 2 van het wapen der genie, eventueel van het korps motordienst, bestaat, gelijk reeds gemeld, de mogelijkheid om bij het Koninklijk Nederlandsch-Indische Leger te worden gedetacheerd.

De duur der detachering bedraagt drie jaren — de heen- en terugreis niet inbegrepen —, met het vooruitzicht, dat, zoo het dienstbelang zich daartegen niet verzet, die termijn desgewenscht tot ten hoogste vijf jaren kan worden verlengd. Gedurende deze verlenging zal op verzoek van den betrokkene de detachering beëindigd kunnen worden.

De bevordering van de reserve-officiëren (vaandrags, kornets) geschiedt ook tijdens de detachering bij het Koninklijk Nederlandsch-Indische Leger overeenkomstig de daarvoor bij de Koninklijke Landmacht geldende bepalingen.

Zoo veel mogelijk wordt aan jonge krachten de voorkeur gegeven. De reserve-officiëren der genie dienen in het bezit te zijn van een ingenieursdiploma.

De voor uitzending in aanmerking komende reserve-luitenants (vaandrags, kornets) zullen in geen geval als beroeps-officier naar het Koninklijk Nederlandsch-Indische Leger kunnen overgaan.

Onvoorziene omstandigheden voorbehouden, zullen de betrokkenen uiterlijk in de maand Maart a.s. naar Nederlandsch-Indië dienen te vertrekken.

Aan de uitzending is verbonden: a. vrije overtocht naar Nederlandsch-Indië en terug — eventueel ook voor het gezin — in de IIde klasse. De aanspraak op overtocht naar Nederland vervalt evenwel, wanneer de reis niet binnen drie jaren na beëindiging van de detachering is aanvaard;

b. een tegemoetkoming voor uitrusting van f 1000 voor ongehuwden en van f 1500 voor gehuwden. Van deze bedragen wordt f 600, resp. f 900 in Nederland en f 400, resp. f 600 na aankomst in Indië uitbetaald;

c. de voor uitzending in aanmerking gebrachte reserve-officiëren (vaandrags, kornets) zullen in afwachting van hun vertrek boven de sterkte van de Koloniale Reserve te Nijmegen worden gevoerd, gedurende welken tijd zij een bezoldiging genieten als voor hen bij opkomst in werkelijken dienst bij het leger hier te lande is bepaald;

d. de dienstbezoldiging, welke ingaat op den dag van vertrek van de boot uit Nederland, wordt geregeld als voor de beroeps-officiëren van het Koninklijk Nederlandsch-Indische leger is of zal worden bepaald.

Volgens de thans geldende voorschriften bedraagt de aanvangsbezoldiging van een beroepsluitenant f 250 per maand, na 2 jaren f 310, na 4 jaren f 370, na 6 jaren f 430, enz.

Officiëren, die één of meer schoolgaande kinderen te hunnen laste hebben, genieten een toelage van 3 pct. van de maandelijksche bezoldiging, tot een maximum van f 25 per schoolgaand kind.

De tijd, in Nederland als reserve-officier in werkelijken dienst doorgebracht, telt in

Indië voor 9/10 mede voor het toekennen van weddeverhoogingen.

Voor de eventueel te detachereen vaandrags (kornets) zal de bezoldiging — ongeacht hun diensttijd — f 220 per maand bedragen.

e. Na behoorlijke volbrenging van de driejarige verbintenis wordt een gratificatie toegekend van f 1500, welke, indien wordt vergund de verbintenis tot ten hoogste vijf jaren te verlengen, wordt verhoogd met f 250 voor elk vol half jaar (te stellen op 182 dagen), dat de betrokkene langer dan drie jaren als gedetacheerd reserve-officier (vaandrig, kornet) bij het Koninklijk Nederlandsch-Indische leger in werkelijken dienst heeft doorgebracht.

Zij, die binnen den in de verbintenis vastgestelden termijn van drie jaren buiten werkelijken dienst worden gesteld op grond van omstandigheden, onafhankelijk van hun wil (afkeuring), ontvangen een gratificatie van f 250 voor elk vol half jaar (te stellen op 182 dagen), als gedetacheerd in werkelijken dienst doorgebracht.

Bij overlijden wordt de gratificatie, waarop de betrokkene op den dag van zijn overlijden aanspraak zou hebben gehad in geval van ontslag op grond van omstandigheden, onafhankelijk van zijn wil, uitgekeerd aan zijn weduwe of, wanneer de overledene geen weduwe nalaat, aan zijn kinderen. Laat de overledene geen weduwe of kinderen na, dan geschiedt de uitkeering aan de ouders en, zoo dezen reeds zijn overleden, aan of ten behoeve van de overige betrekkingen, als wier kostwinner de overledene moest worden aangemerkt. Belanghebbende is bevoegd, schriftelijk te verklaren, aan welke van de genoemde personen, met terzijdestelling van de hiervoren aangegeven volgorde, de uitkeering zal moeten geschieden.

Wanneer de overledene geen betrekkingen als hoogerbedoeld nalaat, kan het bedrag — ter beoordeeling van den commandant van het Koninklijk Nederlandsch-Indische leger — geheel of ten deele worden uitgekeerd voor de betaling van de kosten der laatste ziekte en van de begrafenis, zoo de nalatenschap van den overledene voor de betaling van die kosten ontoereikend is.

De gratificatie wordt niet uitgekeerd:

1e. wanneer de overledene op het tijdstip van overlijden schuldig stond aan opzettelijke ongeoorloofde afwezigheid of desertie, tenzij de hiervoren genoemde commandant termen aanwezig acht de gratificatie toch uit te keeren;

2e. indien de overledene binnen den in de verbintenis vastgestelden termijn om andere redenen dan wegens ziekte of zeer bijzondere omstandigheden — ter beoordeeling van den commandant van het leger — buiten werkelijken dienst was gesteld.

De eventueel voor uitzending in aanmerking gebrachte kandidaten zullen zich vóór hun vertrek schriftelijk hebben te verbinden om voor ten minste drie jaren — gerekend van den dag na dien van aankomst in Indië — bij het Koninklijk Nederlandsch-Indische leger in werkelijken dienst te treden.

Betrokkenen dienen in het bezit te zijn van het eindexamen eener H.B.S. 5-jarigen cursus, of daarmede gelijk te stellen diploma.

Aan de uitzending gaat een keuring voor den actieven militairen dienst in de tropen vooraf. De keuring geschiedt door den Geneeskundigen Raad van het Departement van Koloniën, te 's-Gravenhage. Eventuele reis- en verblijfskosten komen voor rekening van den sollicitant.

Zij, die op de hiervoren omschreven voorwaarden voor detachering bij het Koninklijk Nederlandsch-Indische leger in aanmerking wenschen te komen, behoeven zich zoo spoedig mogelijk, doch uiterlijk vóór 31 December a.s., bij gezegeld verzoekschrift, rechtstreeks te wenden tot de Afdeling C van het Commissariaat voor Indische Zaken bij het Departement van Koloniën.

Dale Bengler's raad : „ruïneert uw goeden naam !“

Eigenaardige zaak in New-York's Park-Avenue

In een wolkenkrabber in de Park-Avenue te New-York liggen de groote kantoren van de firma Dale Bengler, met 10 telefoonlijnen en 40 typistes.

Verzekerd wordt, dat hier jaarlijks een bedrag van 100.000 dollar verdiend wordt. Daarbij is Dale Bengler van beroep slechts heel eenvoudig — raadsman.

Slechts weinige firma's in de Vereenigde Staten hebben een zoo groote correspondentie als Dale Bengler, zoo lezen wij in het „Nieuws“. Zes maal per dag stijgen de briefbestellers met twee groote zakken vol post met de lift naar de kantoren van Dale Bengler.

In de kantoorvertrekken echter worden deze brieven met groote snelheid geopend, gesorteerd en ter beantwoording aan de verschillende afdelingen doorgegeven, voor zoover men niet te doen heeft met buitengewoon moeilijke gevallen, die door bijzondere deskundigen en tenslotte zelfs door Dale Bengler persoonlijk moeten worden behandeld.

Dale Bengler verkondigt de wereld, dat zijn firma raad in elke omstandigheid kan geven, dat geen probleem te moeilijk is om het op te lossen.

Natuurlijk vindt men in deze tijden, vooral onder de menschen, die hun hart verloren hebben, genoeg burgers, die geen uitweg meer zien en, worstelend met onopgeloste problemen, slapeloze nachten doorbrennen. Zij vormen de clientèle van Dale Bengler.

Alles te genezen.

Natuurlijk is Dale Bengler een voorzichtige man: op medische vraagstukken blijft hij het antwoord schuldig. Bij gecompliceerde gevallen noodigt hij zijn cliënten tot een bezoek uit. Hij heeft voor dit doel talrijke vertrekken laten inrichten, die ten deele in blauw, ten deele in rood of oranje gehouden zijn. Het geval wordt geheel naar zijn aard in de eene of de andere kamer behandeld.

Het komt er op aan, of nu een gemoed tot rust gebracht of „aangevuurd“ moet worden.

Overigens echter heeft Dale Bengler, die klaarblijkelijk een zeer bijzonder talent bezit zich in de psyche van andere menschen in te leven, zeker gelijk, wanneer hij verzekert, dat er voor ieder kwaad een geneesmiddel bestaat.

Het geval met de girls.

Op zekeren dag kwam een zeer rijke Cuban bij Bengler en deelde hem mede, dat zijn vrouw hem verlaten had. Zij verbleef ergens in Florida en wilde niets meer van hem weten. En hij had er geen flauw idee van waarom zijn vrouw een dergelijke houding aannam.

Bengler onderzocht het geval, gaf een van zijn agenten opdracht, het leven van den Cuban na te gaan en kwam te weten, dat de man eenvoudig voor een zoo levendige vrouw te braaf was.

Dus gaf hij hem den raad, met zes schoone girls, die hij hem uit een revue verschafte, afwisselend iederen dag te gaan wandelen en eten. Iederen dag had hij dus een van de mooiste meisjes van New-York in zijn gezelschap.

Natuurlijk verschenen spoedig in verschillende bladen foto's van den Cuban met de schoone vrouwen. Woedend keerde zijn vrouw uit Florida terug, maar na korten tijd was de vrede geteekend.

De raad van Dale Bengler: „Ruïneert Uw naam als braaf huisvader!“ had geholpen.

„Ga met mij naar Venetië!“

Een ander geval: Een Amerikaansche industrieel, die voor zijn particulier leven werkelijk weinig tijd had, nam waar, dat zijn vrouw zich voor andere mannen interesseerde, vooral voor schoone mannen met een Zuidelijk type.

Dale Bengler werd om raad gevraagd en verplichtte zich, de dame van haar liefde voor het exotische type te genezen.

Hij engageerde een tooneelspeler van Broadway en liet hem als graaf uit Venetië optreden. Deze „ontvoerde“ de vrouw naar Venetië en bracht haar daar (alles was goed voorbereid) niet in een

WITTE „IALINE“

Gegarandeerd co-efficient 24/26 Rideal Walker.

Het beste en meest afdoende ontsmettings-middel, zeer economisch in gebruik, het laagst in prijs.

Harrisons & Crosfield, Ltd.

Import Afd.
833

Telefoon 200

RUWE ZEE BIJ LOMBOK.

Ampenan, 3 Jan. (Aneta). In de West-moesson in verband met zwaar weer ontwijken de schepen de rede van Ampenan en stoomen door naar de noodhaven Laboanring, ongeveer twintig kilometer voorbij Ampenan, voor inlading van vee en debarkement van passagiers.

GROOTE BANDJIR IN KOELON PROGO.

Djokja, 3 Jan. (Aneta). Door een hevige regenbui bandjirt de Serangrivier. In het Koelon Progosche is de waterstand 3,5 meter hoog.

Dit is de grootste bandjir, die ooit in het district heeft plaats gehad. Er zijn geen slachtoffers.

KOLONISTEN VOOR DE LAMPONGS.

Djokja, 3 Jan. (Aneta). De Kolonisten voor de Lampongs zijn nu gekeurd door den D. V. G. en krijgen nog een injectie en een inenting.

Moederland

DRIJFIJS

Moerdijk, 2 Jan. (Aneta-A.N.P.). Door dat het drijfwijs van het Hollandsch Diep door wind en opkomend water is opgehoofd wordt in de Dordtsche Kil ernstige stagnatie ondervonden in het scheepvaart-verkeer. Het aantal schepen, hierdoor opgehouden, bedraagt reeds zeventig en neemt nog voortdurend toe.

Ijsbrekers deden vergeefsche pogingen een weg te banen, zoodat gunstige wind en eb dienen te worden afgewacht voor herstel van het verkeer.

DR. P. SMIT t.

Heumen (Gelderland), 2 Jan. (Aneta-A.N.P.). In den oordroom van 66 jaar is overleden Dr. P. Smit, President van de Algemeene Synode der Nederlandsch-Hervormde Kerk.

De overledene werd aanvankelijk voor het onderwijs opgeleid aan de bekende Nijmeegsche Kweekschool „De Klokenberg“, aan welker leerschool hij later nog drie jaar onderwijzer geweest is. Hij deed in Nijmegen als extraneus eindexamen Gymnasium en ging Theologie studeren, achtereenvolgens aan de Universiteiten van Leiden, Parijs en Lausanne. In 1936 promoveerde hij in Leiden tot doctor in de Theologie op een proefschrift, getiteld „De wereldbeschouwing van Charles Secrétan“.

Dr. Smit was achtereenvolgens predikant te Heumen, Wamel en Dreunel en wederom te Heumen. Hij is President geweest van het Provinciaal Kerkbestuur van Gelderland en werd later praesos van de Algemeene Synode.

NIJEUWJAAR TEN HOVE.

Den Haag, 2 Jan. (Aneta-A.N.P.). H. M. de Koningin ontving heden om twaalf uur het corps diplomatieke voor de aanbieding van Nieuwjaarswenschen.

Eveneens voor gelukwenschen, ontving H. M. de Koningin de Hofhouding en hooge autoriteiten.

BURGEMEESTER DR. DE VLUGT

Amsterdam, 2 Jan. (Aneta-A.N.P.). De Nuw. Rott. Crt. verneemt, dat bij de Regering het voornemen bestaat om Burgemeester Dr. de Vlucht, die heden met een kort verlof naar het buitenland is vertrokken, uit te noodigen om vooralsnog aan te blijven als burgemeester van Amsterdam.

DE MINISTER-PRESIDENT MFT VACANTIE.

Den Haag, 2 Jan. (Aneta-A.N.P.). Dr. H. Colijn en zijn echtgenoot zijn heden voor een vacatie van veertien dagen naar Zwitserland vertrokken.

paleis, maar in de keuken van een elegante inrichting, waar zij als kokkin moest werken.

De Amerikaansche wendde zich om hulp zoekend tot den Amerikaanschen consul bij wien reeds een passagebiljet eerste klas gereed lag.

Zij keerde naar huis terug en was van haar liefde voor „Italiaansche graven“ genezen — zooals de meeste menschen genezen worden, die zich met hun zorgen of eigenaardige luijnen tot Dale Bengler wenden.

POSTVLUCHTEN

Stand op 2 Januari.

AMSTERDAM	↓	↑
NAPELS	BUIZERD	NANDOE ¹⁾ (LYON)
BASRAH	↓	↑
JODPOER	↓	EMOE
RANGOON	↓	TORENVALK ¹⁾
MEDAN	ZILVERREI- GER ¹⁾	WIELEWAAL ¹⁾
SINGAPORE	↓	↑
BANDOENG	↓	↑

¹⁾ Bevindt zich met motorstoring te Lyon.

²⁾ Werd hedenmiddag tegen half twee te Medan verwacht.

³⁾ Werd hedenmiddag tegen half vijf te Medan verwacht.

⁴⁾ De Torenvolk is hedenmorgen met inmiddels herstelde motoren van Penang naar Europa vertrokken.

VERKEER

SCHEEPSBERICHTEN.

Het m.s. „Kota Nopan“ wordt Woensdag 4 dzer te 7 uur uit Java en Singapore aan de Lloydkade te Belawan verwacht.

Het vertrek van dit schip rechtstreeks naar Europa is voorloopig vastgesteld op Donderdag 5 Januari te 16 uur.

Het m.s. „Tabian“ in de Java New York Lijn komende van Tandjong Priok, Singapore, Port Swettenham en Penang is hedenochtend om zeven uur te Belawan aangekomen.

Het vertrek naar Sabang, Colombo Halifax, Boston, New York, Philadelphia, Baltimore (?) en New Orleans is voorloopig vastgesteld op morgenmiddag om vier uur.

Aankomst te Sabang, 5 Januari, New York: 14 Februari en New Orleans: 26 Februari.

Het s.s. „Krian“ vertrekt Woensdag den 4den Januari om vijf uur n.m. naar Penang en zal aldaar op 5 dezer arriveeren.

PASSAGIERSLIJST „PLANIUS“

Met de „Planius“, die heden te Belawan aankwam, arriveerden de volgende passagiers:

mr. J.B. des Rozières, J.G. van der Woude, Sapulete, Shell, kdn. Stokker, kdn. Janzen, J.R. Ward.

POSTSLUITINGEN.

Woensdag 4-1-39. Luchtpost per K. L. M vliegtuig voor Penang, Bangkok, en richting Europa en via Penang voor China, Japan, Mansjoekwo, Siberië, Philippijnen, Guam, Honolulu, en Noord-Amerika.

Laatste lichtingen: Buitenzusden 2 v.m. Kantoorbussen 3 v.m. Aangeeteekende stukken d.d. 3/1/39 5 n.m.

Woensdag 4-1-39. Per Planius naar Singapore en Java.

Post voor Straits, Zuid Sumatra, Java en verder gelegen eilanden, Riouw-archipel en Borneo alsmede Zuid-Afrika, China en Japan. Laatste lichtingen:

Buitenzusden 11 v.m. Kantoorbussen 2 n.m. Aangeeteekende stukken 12.30 n.m.

Woensdag 4-1-39. Per Krian post voor Penang, Calcutta, Britsch-Indië, Ceylon. Laatste lichtingen: Buitenzusden 11 v.m. Kantoorbussen 3 n.m. Aangeeteekende stukken 2.15 n.m.

Donderdag 5-1-39. Luchtpost per K.L.M. vliegtuig voor Singapore, Zuid Sumatra, Java en verder gelegen eilanden.

Laatste lichtingen: Buitenzusden 11 v.m. Kantoorbussen 11.45 v.m. Aangeeteekende stukken 12 sm.

Ontvangen :

VERSCHE ZENDING
VRIES- en KOELKAMERARTIKELN en
HOLL. VISCHSOORTEN

TER MEULEN

TELEFOON 215-216

LEVENSVERZEKERING

"ARNHEM"

RESIDENTS WEG 8 MEDAN

"WIE AL ZIJN COST VERSLINDT,
ONTRENT HET MIDDAG MAEL
VINDT ALS HET AVOND WORDT
ZIJN TAFEL BUSTER SCHRAAL"

J. van RIEMSDIJK — Medan Tel. 1369
I. W. WILLEMSSEN — P. Siantar Tel. 146
L.P.H. BRUIJNS — Medan Tel. 1705

Woonhuys

PALEIS

Medan's Lampen

PALEIS

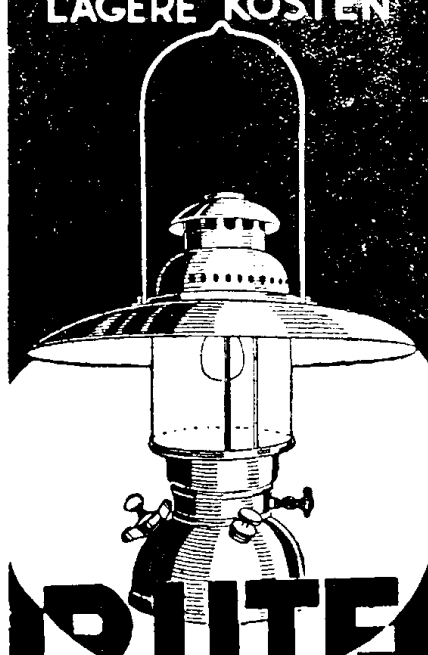
Medan'sche Tuindienst

Aanleg en onderhoud van tuinen

L. METTLER

Manggalaan 16 — Tel. 955 818

GROOTERE
LICHTCAPACITEIT
LAGERE KOSTEN

RUTE

PETROLEUM DRUKLICHT
LANTAARNS

JOSEPH RUTE LAMPENMAGAZIJN
SOERABAIA - SEMARANG - BATAVIA
MEDAN - HÜTTENBACHSTR. 10

1015

PAKKETWEGERS

WEEGVERMOGEN
TOT 10 KG.

Zwart gemoffeld,
koper gemonteerd.

ZEER STABIEL

Prijs f 17.50

VAREKAMP & Co.

MEDAN TEL. 1600

WILL. GREENE MEDAN TEL. 1024

T.B. TINGGI TEL. 45

DIEPBOORBEDRIJVEN

Bij boringen naar art. water garanderen wij desge-
wenscht ieder kwantum.
Geen risico meer voor opdrachtgevers

923

OP VRIJDAG
6 JANUARI a.s.

des n.m. 9 uur in de
Tooneelzaal van het
Medan Hotel

PIANOCONCERT
te geven
Alexander Uninsky

Entrée:
Leden D.K.K. en W.S. f. 1.50 } incl. bel.
Niet-leden f. 3.— }
Geen plaatsbespreking. Vertooning van
legitimatiekaarten verplicht. 479

GEDENK S. V. P.

bij het opruimen van Uwe afgedra-
gen garderobe de vele wondpa-
tiënten onder de Melaatschen van
POELOE SI TJANANG en ZEND,
adres BELAWAN DELI, Uw afge-
dankte WITTE KLEEDEREN voor
zalfappen etc. 443

Dank U wel bij voorbaat.

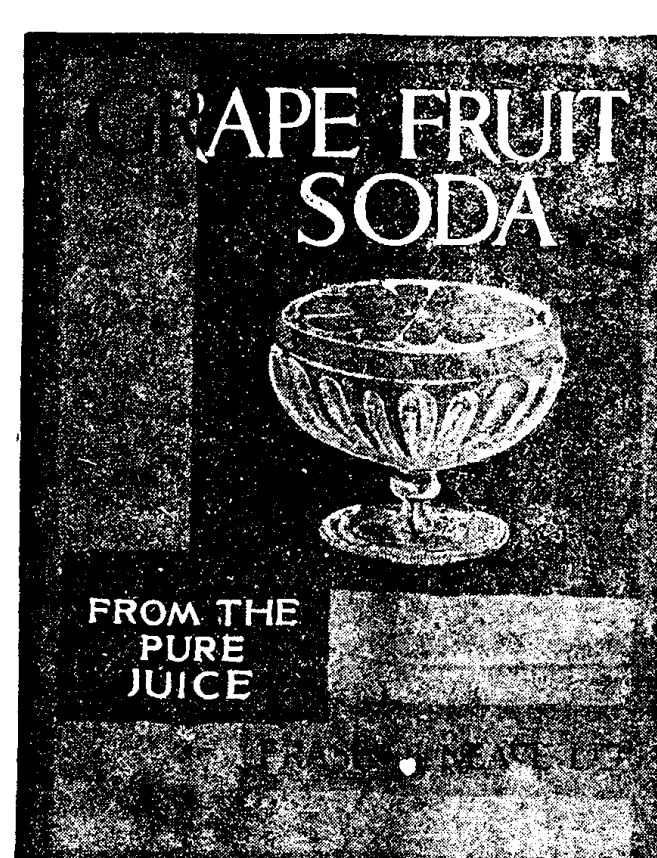
IN IERSCHE LINNENS
EN TUSSORS ZIJN WIJ
RUIM GESORTEERD

uitsluitend de betere waschechte
en krimpvrje kwaliteiten!

JOH. UYEN
MAAL

317

GRAPE FRUIT
SODA

Bereid
uit

De fijnste
Vruchten

FROM THE
PURE
JUICE

EEN WERKELIJKE DORST LESSCHER
Tevens verkrijgbaar „GRAPE FRUIT CORDIAL“
„SINGAPORE SODA“
FRASER & NEAVE, LTD.

821

Zoo juist ontvangen:

Prof. Dr. N. C. van MOURIK BROEKMAN

Parapsychologie en Godsdienstig Leven

In het eerste hoofdstuk wordt behandeld, de verschillende menschen
soorten, die bovennatuurlijke verschijnselen beleefden en hierdoor de
verschillende godsdiensten beïnvloedden; de magiër, de profeet, de
extaticus en de heilige.
Het twee hoofdstuk handelt over den Bijbel in het licht der parapsycho-
logie, waarin de doodenopwekking en de wonderen, verhaald in de Evan-
gelien, de engelen- en duivelen-verschijningen en de helderziendheid bij
de profeten vermeld worden.
In het derde hoofdstuk wordt het gebed in de verschillende godsdiensten
nagegaan, terwijl Prof. van Mourik Broekman besluit met „Paraphy-
chologie en Wereldbeschouwing“, waarin men, gehalve een algemeen
overzicht van deze onderwerpen, ook zijn persoonlijke overtuiging kan
aantreffen.

Prijs gebonden
f 4.70

BOEKHANDEL VAREKAMP & CO. - MEDAN
Telefoon 600 na 5 uur 1599

HALLO TEL. 1430!

JA HIER TAXI BEDRIJF
ADELAAR

954
Centrale Passar 96 — MEDAN

De mooiste geschenken:

Djokja's zilverwerk.
Artistieke Balieelden.
Japara houtsnijwerk.
Krokodillen tasschen m/z
zilver etc.

SPECIEFIEK INDISCH

Kunst-Arbeid „DJAWA“
Kesawan 92B — Medan Tel. 1653

GRAND HOTEL - MEDAN

Woensdagavond:

Concert- en Dansmuziek
Optreden van het Charmante Danspaar
Pat Sykes en J.A. Andrew
Gesoigneerd menu en goed verzorgde
à la Carte Schotels.

Pat Sykes en J.A. Andrew stellen zich
beschikbaar voor het geven van privé
Danslessen. 38

Ontvangen:

EEN NIEUWE ZENDING
FRAAIE WOLLEN
STOFFEN

effen en moderne
ruitdessins.

GERZON

738

Firma ENG DJOE TEK

Radio reparatie atelier.
Handel in electrische-
en radio artikelen

Wilhelminastraat 38 - 40
Medan - Telefoon 639

Levert uit voorraad alle typen der
PHILIPS Harmonische Serie
PHILIPS voor kwaliteit
ENG DJOE TEK voor service

Komt en beluistert deze
wonderbaarlijke serie.
889

ONTVANGEN
EEN KLEINE ZENDING:

MANFIELD SCHOENEN

ELEGANTE MODELLEN
KEURIGE PASVORM
SOLIDE AFWERKING

220-V

Cornfield's Magazijn

Motorrijwielen voor alle Doeleinden

voor kebongebruik:

DIAMANT-J.L.O. Motor 120 CC.
D.K.W. RT3 98 CC.
D.K.W. KS 200 CC.
ZÜNDAPP DB 200 CC.

voor Sport en Toerisme:

ZÜNDAPP DS 350 CC.

Prima wagens, goedkoop
in aanschaffing, zuinig in
gebruik.

MOTOREN AFDEELING
S.D. KAPER & Co.

778

Binnenkort ZARAH
LEANDER in
909 A

Zoo juist ontvangen:

J. KLEIAN

De zonen van Timah

De oud-planter Benning is door allerlei omstandigheden in
de kampong terecht gekomen, waar hij, met zijn inlandsche
huishoudster, Timah, een moeilijk bestaan leidt.
Vooral de opvoeding van zijn beide zoontjes, Hans en Tom,
baren hem veel zorg. Ten einde raad besluit hij de bijna 8
jarige Hans naar Holland te zenden, waar zijn zuster zich
bereid verklaard heeft, de opvoeding van haar neefje verder
te voltooien.
Tom in Indië achter gebleven is door de omgang met verkeer-
de inlandsche vrienden totaal gedegenereerd. Als Hans na zijn
terug keer zijn broer Tom steeds weer de helpende hand
tracht te reiken is alles in die richting als „paarlen voor de
zwijnen“.
Tom eindigt zijn leven in een mesgevecht, door dit alles is
voor Hans het leven in Medan onhoudbaar geworden en keert
hij naar Holland terug.

PRIJS GEBONDEN
f. 4.20

BOEKHANDEL VAREKAMP & CO. - MEDAN
Telefoon 1600 na 5 uur 1599

WIJ BEGINNEN
— 1939 —
MET EEN
KEURCOLLECTIE
NIEUWE MODELLEN

MEUBELAFDEELING

MEDAN - SOERABAIA - BATAVIA
SEMARANG

282

„Barrett“

TEL. EN REKENMACHINE

Alle gemakken van een groote Tel-
machine zoowel als Rekenmachine
vereinigt in één met een gewicht van
nog geen 7 pond. Oppervlakte niet
groter dan een vel briefpapier, Tel-
werk achter glas.

Telcapaciteit 9 kolommen.
Vermenigvuldigen.
Aftrekken.
Deelen.

Bij uitstek geschikt voor de koelie-
administratie der kebon-assistenten.

Prijs f 112.50

OOK OP GEMAKKELIJKE BETALINGSVOORWAARDEN

VAREKAMP & Co. - MEDAN
KESAWAN TEL. 160.

WANG CHING WEI in ongenade

Gebannen uit de partij en van alle posten ontheven

Chungking, 2 Jan. (Aneta-Reuter). Wang Ching Wei werd uit de partij gebannen en van alle posten ontheven in verband met zijn zoogenaamde vredesbeweging.

Deze actie werd ingezet tijdens een voltallige noodzitting van den Centralen Uitvoerenden Raad van de Kuomintang, die door Chiang Kai Shek werd gepresideerd.

Een verklaring, die na de zitting werd uitgegeven, keurde krachtig Wang Ching Wei's vredesvoorstellen af, die de partijdiscipline volkomen verstoren.

Een Nieuwjaarsboodschap van Chamberlain

DE OORLOG NIET ONVERMIJDELIJK.

Londen, 29 December (Transocean). In een Nieuwjaarsboodschap, gepubliceerd in het tijdschrift der conservatieve partij „Home and Empire,” ontkent Premier Chamberlain, dat een oorlog onvermijdelijk is en dat een groote inspanning op het gebied der herbewapening Engeland's eenige redding zou zijn.

In deze boodschap verzekert de Premier, dat hij steeds zal trachten de mogelijke oorzaken van een oorlog op te heffen en een beter vertrouwen tusschen de verschillende landen te scheppen door middel van diplomatieke onderhandelingen.

Met betrekking tot de overeenkomst met Italië en de verklaring van München verklaart de Premier, dat hij geen reden ziet tot pessimisme in het komende jaar.

Wat het herbewapeningsprogramma aangaat geeft Chamberlain toe, dat nog veel moet worden gedaan, doch hij herhaalt zijn vroegere verzekering, dat Engeland reeds thans in staat is zijn verplichtingen geheel alleen na te komen.

Tot slot verklaart Premier Chamberlain, dat Engeland in vrede wenschte te leven met alle volken in een geest van rede en billijke onderhandelingen, doch nimmer voor geweld zal zwichten.

EEN VORSTELIJK HUWELIJK TE CAIRO.

Teheran, 29 December (Transocean). De Iraanse kroonprins Mohamed Resa, die in het huwelijk zal treden met een der zusters van koning Faroeq van Egypte, zal 24 Februari a.s. voor de voltrekking van het huwelijk naar Cairo vertrekken. Op weg naar Cairo zal prins Mohamel Resa twee dagen te Bagdad, de hoofdstad van Irak vertoeven.

HET JOODSCHE PROBLEEM.

Voorzitter van het Evian-comité naar Berlijn.

Londen, 2 Jan. (Aneta-Reuter). Vernomen werd, dat de Duitse regering den voorzitter van het intergouvernementele vluchtelingencomité, gevormd naar aanleiding van de conferentie van Evian, Rublee, waarvan wij reeds eerder meldten, dat deze waarschijnlijk naar Berlijn zou gaan in Januari, uitnodigde, om zich naar Berlijn te begeven voor een bespreking inzake de evacuatie van de Joodsche vluchtelingen uit Duitschland.

Het verduidt, dat de uitnodiging werd aanvaard, hoewel de datum nog niet werd vastgesteld.

Rublee zal worden vergezeld door Robert Pell, het Amerikaansche lid van het intergouvernementele comité en Joseph Cotton, die als financieel adviseur zal optreden.

SPIONNAGE IN AMERIKA KRACHTDADIG BESTREDEN.

Vele openbare diensten gemobiliseerd.

Washington, 30 December (Havas). De Amerikaansche autoriteiten hebben de maatregelen ter bestrijding van spionage in sterke mate uitgebreid.

Het departement van Financiën heeft o.a. zijn vele duizenden agenten geïnstrueerd om aan den specialen dienst melding te maken van feiten, die naar hun mening op spionnage wijzen.

1400 Ambtenaren van de accijnzen, 250 ambtenaren van de douane, 600 leden van de grenswacht, 225 agenten van den dienst ter bestrijding van den sluikhandel in verdoovende middelen, 250 ambtenaren van den belastingdienst en een groot aantal officieren van den inlichtingendienst der kustwacht ontvingen instructies om hun volle aandacht te besteden aan vermeende spionnagepogingen.

Men weet, dat tot deze maatregelen ter bestrijding van de spionage werd besloten als gevolg van de onthullingen tijdens het jongste proces tegen Duitse spionnen te New York.

JAPANSCH BLOKKADE VOOR DE BUITENLANDSCHE CONCESSIES TE TIENSIN.

Hongkong, 2 Jan. (Aneta-Central News Agency). De Japanse autoriteiten te Tientsin besloten te verklaren, dat een algehele blokkade van de Britsche en Fransche concessies in Tientsin heden zal aanvangen.

Niemand wordt toegestaan, de concessies te verlaten of binnen te gaan zonder een speciale Japanse vergunning.

Tot dusverre kan niemand in de concessies een Japanse vergunning krijgen behalve zij, die verbonden zijn aan de Japanse of de schijnregeringen.

FRANCO'S OFFENSIEF VINDT WEER VOORTGANG.

Burgos, 2 Jan. (Aneta-United Press). Officieel wordt gemeld, dat de nationalist Juncosa bezetten.

Hevige kritiek op Fransche luchtbewapening

Men eischt een luchtdictator

Parijs, 29 December (Transocean). Tijdens de behandeling van de Fransche luchtvaart-begroting in den Senaat besloot Senator De la Grange heden zijn kritiek op de luchtbewapeningspolitiek der regering met den eisch om een „wezenlijke dictator, die een sterke Fransche luchtmacht zal opbouwen.”

De la Grange, die lid is van de luchtvaart-commissie van den Senaat, beklaagde zich over de lage salarissen, die betaald worden aan de aeronautische deskundigen in dienst bij de technische afdeling van het ministerie van Luchtvaart.

Frankrijk — zoo verklaarde hij — is nog steeds ten achter bij het plan voor het opbouwen van een sterke luchtmacht. Dit zou niet het geval zijn geweest wanneer de regering aandacht had besteed aan de eischen, die vroeger dienaangaande in den Senaat zijn gesteld.

Sprekend onthulde, dat de regering in het afgelopen jaar in totaal 1 miljard francs heeft besteed voor de modernisering van de vliegtuigfabrieken in het geheele land ten einde den bouw van vliegtuigen in series mogelijk te maken. Hij verklaarde, dat het noodzakelijk is dat Frankrijk ten minste 500 toestellen per maand bouwt, doch voordat dit zou kunnen geschieden zou een wezenlijke luchtdictator moeten worden benoemd, die het volle vertrouwen en den volledige steun zou moeten hebben van den chef van den luchtvaartstaf en die een groote praktische ervaring zou moeten hebben op het gebied der vliegtuig-fabricage.

Groote plannen voor 1939, sterke man reeds aanwezig.

Een der andere Senatoren, die aan het debat deelnam, was Laurent Eynac, die voorspeld, dat Frankrijk reeds in 1939 over een luchtmacht zou beschikken, die in staat zou zijn het hoofd te bieden aan elken mogelijken vijand.

Frankrijk — zoo verklaarde Senator Eynac — zal goed doen Engeland's voorbeeld na te volgen, welk land een maandelijksche productie heeft van 500 machines.

In antwoord op Senator De la Grange verklaarde Laurent Eynac, dat de Fransche vliegtuig-industrie reeds een „dictator” heeft in de persoon van president Caquot.

De minister verklaarde zich bereid bepaalde voorbereidende mobilisatie-maatregelen voor de vliegtuig-industrie te nemen, doch hij wees op de moeilijkheid van het mobiliseeren van een tak van industrie, terwijl andere, die er nauw mede zijn verbonden, niet gemobiliseerd zijn.

De luchtvaart-begroting werd ten slotte door den Senaat aangenomen.

Enorme brand te Boekarest.

EFORIPALES AFGEBRAND.

Boekarest, 2 Jan. (Aneta Transocean). Het in het centrum der stad gelegen Eforia Paleis, waarin het centraal kantoor der gemeentelijke ziekenhuizen, een apotheek en een bioscoop zijn gevestigd, is hedenmorgen ten deele door een geweldigen brand verwoest, die pas ontdekt werd toen de geheele vleugel, waarin het centraal kantoor der ziekenhuizen gevestigd was, al in vlammen stond.

De brandweer had de grootste moeite om te voorkomen dat andere deelen van het gebouw werden aangetast.

DEVIEZENSOKKEL UIT JAPAN.

Tokio, 29 December (Aneta-Domei). Japanse bankbiljetten tot een totaalbedrag van drie miljard yen werden in Juni naar de Vereenigde Staten gesmokkeld door een groep vreemdelingen in een koffer met dubbele bodem aan boord van de „Empress of Japan”, volgens lokale nieuwsbladen, die meldden, dat de smokkelaars er in slaagden, honderdduizend yen voor goud te wisselen in Honolulu.

Arthur Rubinstein, een Portugees, verkocht verleden jaar September zijn goudmijn in Taiyudo (Korea aan een Japanse mijnonderneming voor dertien miljoen dollar. Rubinstein werd toegestaan, zes miljoen yen naar Londen te brengen, maar het restant werd op een bank geplaatst.

Later echter zond Rubinstein agenten naar Japan, om zijn bankdeposito in Japanse munt tegen de wet uit het land te smokkelen en één van hen slaagde er in, drie miljoen yen in honderd biljetten te smokkelen.

De Japanse autoriteiten ondernemen een actie tegen Rubinstein.

AARDBEVING BIJ SMYRNA.

Smirna, 2 Jan. (Aneta Reuter). Om 4.35 Greenwichtijd hedenmorgen werd een hevige aardbeving van tien seconden waargenomen, waardoor, naar gemeld wordt, schade werd aangericht.

Bijzonderheden zijn intusschen nog niet bekend.

ECONOMISCHE SAMENWERKING TUSSEN ITALIE EN DUITSCHLAND.

Funk naar Rome.

Berlijn, 2 Jan. (Aneta-Transocean). De Minister van Economische Zaken Funk, die momenteel zijn vacantie op Sicilië doorengt, zal op zijn terugreis Rome bezoeken, waar hij op 7 Januari verwacht wordt voor een bezoek van drie dagen.

De besprekingen zullen dienen tot een verdere ontwikkeling van de economische samenwerking tusschen Italië en Duitschland.

— New York, 28 December (Havas). De Nationale Vereniging van Fabrikanten publiceert een studie, welke aantoonde dat de arbeiders in de democratische landen veel hogere loonen verdienen dan de arbeiders in de totalitaire staten.

Met het loon, dat een Amerikaansche arbeider ontvangt kan hij vier maal zooveel levensmiddelen en kledingstukken kopen dan een Duitser, negen maal zooveel als een Italiaan en 12 maal zooveel als een Sovjet-Rus.

Een geheimzinnige zaak

OM EEN SPIONNAGE-AFFAIRE.

Tokio, 30 Dec. (Aneta-Domei). Sensatie werd gewekt in Tokio, toen Vrijdag een bericht van Moskou ontvangen werd, dat meldde, dat Daiji Takahashi, de manager van de Japanse Merchant Marine Agency kort geleden te Wladiwostok door een ziekte in een Russische gevangenis stierf „ergens in de Sovjet-Unie.”

Takahashi werd verleden voorjaar gearresteerd en in een gevangenis geworpen, verdacht van militaire spionage.

Volgens dit persbericht werd de dood van Takahashi medegedeeld door de Russische regering aan de Japanse ambassade te Moskou op 27 December.

Ondertusschen ontving ook het Japanse ministerie van buitenlandse Zaken officieel mededeeling van den dood van Takahashi, waarbij werd gezegd, dat de eerste secretaris van de Japanse ambassade te Moskou, Miyakawa het Sovjet-Russische Ministerie van Buitenlandse Zaken officieel bezocht, en de onmiddellijke in vrijheidstelling verzocht van zes personen van Japanse nationaliteit, waaronder zich Takahashi bevond, die onwettig door de Sovjet-autoriteiten werden gevangen gehouden, in antwoord waarop Sovjet-Rusland officieel mededeelde, dat zij kort geleden waren veroordeeld na een openbare behandeling, daar zij verdacht werden van spionage. Eveneens werd medegedeeld, dat Takahashi door ziekte in de gevangenis stierf maar men weigerde de plaats van de gevangenis en den datum van den dood van Takahashi mede te deelen.

In een interview met de „Nichi Nichi Shimbun” zeide Shigeru Takahashi, de oudere broer van Takahashi, Donderdag, dat zijn broer 43 jaar oud was, een graad had gehaald in vreemde talen aan de school te Tokio en voor vele jaren bij de scheepvaart te Wladiwostok verbonden was.

In Januari 1937 werd Takahashi gearresteerd door de Russische autoriteiten in Wladiwostok onder merkwuurde omstandigheden.

Een mysterieuze brief.

Volgens den ouderen broer werd aan Takahashi op 5 Januari in een straat te Wladiwostok een brief overhandigd door een Russische vrouw, die hij nooit te voren gezien had. Toen Takahashi den brief opende, werd hij plotseling gearresteerd door Russische agenten van de G.P.Oe. maar na herhaalde protesten vrijgelaten. Later werd Takahashi wederom gearresteerd door de Russische autoriteiten en hij is nooit teruggekeerd.

Takahashi laat een vrouw achter en twee kinderen in de Yamagata prefectuur volgens zijn oudere broer.

BEMANNING VAN BRITSCHE VRACHTBOOT AANGEHOUDEN.

Tokio, 30 December (Aneta-Domei). Autoriteiten van de Japanse waterpolitie hielden bij Muroan op de zuidwestelijke kust van Hokkaido de kapitein, twee Britsche stuurlieden en vier en veertig Chineesche leden van de bemanning van de Britsche vrachtboot Hannah Moller gevangen en zetten thans een onderzoek in.

De Hannah meet 2931 ton en is eigendom van Moller en Company te Shanghai, gecharterd door de Dairen Steamship Company van Dairen.

Men hield het schip aan onder verdenking van het zich ophouden in Japanse verboden territoriale wateren.

De Hannah Moller, die Donderdagochtend Muroan van Shioyama in de prefectuur Miyagi in Noord-Oost Japan binnenliep, is onwettig een verboden haven in Japan binnengelopen op grond van het feit, dat zij een schuilplaats zocht voor een storm terwijl het onderweg was van de Miyagi-prefectuur naar Muroan.

In den zomer van 1937 is de Hannah Moller beboet voor 1000 yen voor het overtreden van de wet op militaire geheimen, door verboden water in de Tsugaru straat binnen te gaan.

„TOURISTEN” IN JAPAN.

Tokio, 29 Dec. (Aneta-Domei). De wereld beroemde dirigent Leopold Stokowski, Pearl Buck (de schrijfster o.a. van „The Good Earth”), Margereth Mitchell, de schrijfster van „Gone with the wind” de filmspeelster Shirley Temple, de Hertog en de Hertogin van Windsor en andere zeer bekende personen op verschillende gebieden zijn uitgenoodigd door het bestuur van den Japanischen toeristenbond, om Japan een bezoek te brengen.

De uitnodiging van deze prominente persoonlijkheden, om naar Japan te komen zal het belangrijkste werk zijn, dat door het bestuur van de toeristenbond volgend jaar wordt ondernomen en dat het budget voor het volgende jaar van 780 duizend yen tot 1.300 miljoen yen doet stijgen. Het bestuur heeft de bedoeling, aan deze prominente personen het werkelijke Japan te toonen. De voorzitter van het bestuur, Makoto Den heeft reeds de takken van het bestuur over de geheele wereld instructies gegeven, voorbereidingen te maken voor deze personen voor hun tocht door Japan.

CHINEESCHE Vliegtuigen BOMBARDEEREN NANKING.

Hongkong, 2 Jan. (Aneta-Central News Agency-). Een bericht uit Shanghai meldt, dat een eskadrille Chineesche vliegtuigen op 31 December Nanking bombardeerde en vele bommen op het hoofdkwartier van het Japanse garnizoen wierp.

Men meent, dat de Japanse verliezen groot zijn.

KONING LEOPOLD AAN DE MIDDELANDSCHE ZEE.

Parijs, 28 December (Transocean). Koning Leopold der Belgen en koningin Elisabeth zijn hedenochtend met den gewonnen sneltrein aan de Côte d'Azur gearriveerd. Koning Leopold en Zijne Moeder zullen veertien dagen te Beaulieu-sur-Mer verblijven.

ROOSEVELT'S TOEKOMST IN 1940

Zal hij weer candidaat zijn

TEGEN DE TRADITIE IN?

Bijna dadelijk na de jongste verkiezingen zijn de politici aan het speculeren geslagen over de kansen op een derde regeringsperiode voor Roosevelt. Dat onderwerp wordt ook thans nog druk in de pers besproken. Men weet, dat Amerika's eerste president, George Washington zich reeds in zijn beroemd geworden Afscheidsrede nadrukkelijk tegen een derde regeringsperiode voor een President heeft verklaard. Het is nog enkele malen voorgekomen, dat een president de kans waagde zich een derde maal te laten kiezen.

Zoo was dit het geval met Grant en Th. Roosevelt. Coolidge heeft naar het schijnt met den droom van een derden regerings-termijn rondgelopen, die evenwel niet in vervulling ging. In den loop der jaren is er in Amerika een sterke traditie tegen meer dan twee regeringstermijnen voor het presidentschap ontstaan. Men ziet hierin een machtsuitbreiding van het presidentschap.

Wil Roosevelt, wanneer de omstandigheden hiertoe aanleiding geven, de traditie verbreken, zoo voerspelt het Hbld., dat zal hij een harden dobber hebben. De candidatuur zal hem niet in den schoot vallen, maar hij zal er voor moeten vechten. Correspondenten die de reis naar het Westen van den zomer hebben meegemaakt komen ons vertellen, dat de Democratische leiders niet van een derden termijn zijn gediend. Hoe Roosevelt er zelf over denkt? Daarvan is op het oogenblik niets te zeggen. Het verbreken der traditie is voor hem overigens geen bezwaar. Hij heeft reeds verscheidene malen bestaande tradities verbroken. In zijn eerste persconferentie na de verkiezingen heeft hij gezegd, dat hij de „liberale” gedachte niet bedreef zag. Hieruit zou men wellicht kunnen afleiden, dat hij een candidatuur in 1940 niet wenschte en zijn „liberale” denkbeelden, te zamen met de uitdrukking New Deal aangeduid, met een gerust gevoel aan een ander zou willen overdragen.

Factoren die de beslissing influenceeren.

Commentatoren zoowel als enkele senatoren denken er anders over. Men weet, dat de Democratische partij bij de laatste verkiezingen sterk is verzwakt. Wanneer het proces van afbrokkeling zich in 1940 zou her-

halen, zou het zeer goed mogelijk zijn, dat de Republikeinen een nieuwen president in het Witte Huis brengen, indien zij met een gematigd liberalen candidaat voor den dag komen, die vooral ook den kleinen middenstand kan behagen, die in November Roosevelt's partij voor een groot deel in den steek heeft gelaten.

De Democratische partij, hoewel door Roosevelt aanvankelijk in een vooruitstrevend lichaam omgesmeed, is dit nu niet meer: er is in haar boezem een sterk conservatieve strooming ontstaan, aanvankelijk bij de voorstellen tot uitbreiding van het aantal raadsheeren in den Hoogen Raad en tot wijziging van verscheidene regeringsbureaux en later nog duidelijker nadat zij de mislukte zuivering had doorgemaakt. De partij is nu gesplitst en het is daarom de groote vraag, welke candidaat voor president alle aanhangers zou bevredigen.

Er zijn verscheiden personen genoemd die in aanmerking komen, meer of minder conservatief; de New Deal in al haar vertakkingen zullen zij zeker niet geheel handhaven, die is geheel en al een product van Roosevelt zelf. Daar zijn vice-president Garner en de minister van buitenlandse zaken Hull en senator Bennett Clark, die in Missouri bij de verkiezingen een goeden indruk heeft gemaakt. Maar geen hunner zal in staat zijn zooveel stemmen op zich te vereenigen als de President zelf.

Roosevelts populariteit.

Roosevelts persoonlijke populariteit doet nog steeds wonderen. Zij is wel sterk schommelend maar bedreog bij de laatste proefstemming van de Institute of Public Opinion toch nog 56 pct. Roosevelt heeft nu eenmaal voor de massa een groote persoonlijke aantrekkingskracht. Komen de Republikeinen met een vooruitstrevend programma en een vooruitstrevend candidaat dan loopen de Democraten groot gevaar, zich het presidentschap te zien ontsnappen. Dan is Roosevelt de enige persoon die de Democratische partij nog kan redden. Neemt men aan, dat de Democraten zouden winnen in dezelfde staten waarin ze dit jaar hebben gedaan door een meerderheid van senatoren en congresleden af te vaardigen dan zou Roosevelt over 323 stemmen in het kiescollege beschikken. In New York en Iowa evenwel was de overwinning zeer precair. Telt men de stemmen in het kiescollege die deze te zamen uitbrengen er van af, dan blijven er voor de Republikeinen nog 266 over, juist genoeg om te winnen. Men weet, dat Roosevelt persoonlijk niet voor een derde candidatuur voelt.

Amerikaansch vlagvertoon.

Kruistocht rond Zuid-Amerika met een eskader.

Washington, 28 December (Havas). Het departement van Marine maakt bekend, dat het binnenkort een eskader kruisers zal uitzenden voor een kruistocht rondom Zuid-Amerika om de betrekkingen van goede nabuurschap te demonstreeren.

Volgens marinekringen zullen drie kruisers, de „San Francisco”, de „Tuscaloosa” en de „Quincy” aan den kruistocht deelnemen. De kruisers zullen de Westkust van Zuid-Amerika afzakken, door Straat Magellaan varen en vervolgens langs de Oostkust naar de Vereenigde Staten terugkeeren. Op dezen kruistocht zullen de voornaamste havens der Zuid-Amerikaansche republieken worden bezocht.

Het eskader zal onder bevel staan van schout-bij-nacht Kimmel.

Volgens een hooge functionaris van het departement van Marine zal de kruistocht einde Maart aanvangen en einde Mei beëindigd zijn.

De drie kruisers zullen zich na de manoeuvres in den Atlantischen Oceaan van de Amerikaansche vloot afscheiden en tegen de opening van de Internationale Tentoonstelling te New York terug zijn.

In tegenstelling met eerdere berichten zullen de kruisers eerst een bezoek brengen aan Venezuela, Rio De Janeiro, Montevideo en Buenos Aires en zullen zich vervolgens via Straat Magellaan naar Valparaíso en Callao begeven. Daar kruisers de haven van Guayaquil niet kunnen binnenvaren zal deze haven worden bezocht door een divisie torpedobootjagers.

De kruisers en torpedobootjagers zullen zich in de Panamakanaal-zone weder bij de hoofdmacht der Amerikaansche vloot voegen.

Het departement van Marine bestudeert de mogelijkheid van het zenden van een flottielje naar Columbia, ten einde de lijst van Zuid-Amerikaansche staten, die voor vlagvertoon worden bezocht, volledig te maken.

Uit dezelfde bron wordt vernomen, dat deze bezoeken werden geregeld op verzoek van minister Cordell Hull en ten doel hebben de Pan-Amerikaansche solidariteit en de betrekkingen van goede nabuurschap te onderstrepen. Voorts zal de kruistocht de Amerikaansche officieren in staat stellen de kusten van Zuid-Amerika te bestudeeren en contact te scheppen met Zuid-Amerikaansche marine-kringen.

ITALIAANSCHE LUCHTLIJN NAAR ADDIS ABEBA.

Rome, 2 Jan (Aneta-Transocean). In het begin van 1939 zal een geregelde vliegdiens worden geopend in Italiaansch Oost-Afrika, waardoor het mogelijk is dat Addis Abeba van Rome uit binnen 2½ dag te bereiken is.

LORD PERTH TE ROME VERVANGEN DOOR SIR PERCY LORAINE.

Londen, 2 Jan. (Aneta-Reuter). Sir Percy Loraïne, thans ambassadeur in Turkije, zal in April Lord Perth als ambassadeur te Rome vervangen.

De laatste twee jaren voor den boeg.

De kwestie van den derden termijn zal ook beheerscht worden door het verloop van de Congresszitting, die in Januari begint en meer in het bijzonder door het gedrag der Republikeinen. Toonen dezen zich vooruitstrevend en meegaande dan verhoogt dit hun kans: een coalitie tusschen Republikeinen en de conservatieve Democraten zou een nederlaag voor de New Deal beteken.

Andere stemmen.

Onder hen, die zich voor een derde regeringsperiode van Roosevelt warm maken moeten wij senatoren Guffey uit Pennsylvania noemen, die als vurig New Dealer kan worden beschouwd. Hij is er onlangs openlijk voor uitgekomen in een candidatuur van Roosevelt een tegenwicht te zien tegen opkomen fascistische stroomingen. Hij zeide, dat de Democraten in zijn staat niets vonden voor een gematigden candidaat, maar dat alleen Roosevelt zijn eigen politiek zou kunnen rechtvaardigen en geen ander. Naar aanleiding hiervan schreef de Washington Post: „Senator Guffey's verzoek aan president Roosevelt om voor de derde maal zich candidaat te stellen moet men niet ernstig opnemen. Er is geen enkele aanwijzing, dat hij voor den president sprak.” Zelfs als Roosevelt ernstig een candidaatstelling voor de conventie van 1940 overwoog, zou hij daar zeker nu niet over willen spreken. Het blad voerspelt in dit geval een groote verwarring in de komende congresszitting wanneer de candidatuur van Roosevelt een twistappel zou worden, die zou kunnen eindigen in een resolutie in den Senaat om die candidatuur onmogelijk te maken.

Proefstemmingen.

Inmiddels heeft het Institute of Public Opinion een proefstemming over deze zaak gehouden. In Augustus van dit jaar verklaarden zich 31 pct. van de ondervraagden voor een derden termijn, in Juli 1937 was dit percentage 37 pct. Van belang is ook te vermelden, dat de hoofdredacteur van het progressieve weekblad de Nation er niets voor voelt. Villard toch schrijft, dat er best een andere candidaat gevonden kan worden. Hij is consequent tegen het verbreken van de traditie in dit tijdperk van dictators. Hij wenschte een „wijzer man in buitenlandse betrekkingen” en een goeden organisator die de winsten van de New Deal kan consolideeren en geeft op het oogenblik de voorkeur aan Bennett Champ Clark.

Zoo wordt de zaak druk besproken. En Roosevelt... zwijgt.

De Tsjecho-Slowaaksche Joden

MAATREGELEN DER REGERING.

Praag, 28 December (Transocean). De Tsjecho-Slowaaksche regering heeft thans besloten maatregelen tegen de Joden te nemen. Tot dusverre had zij zich hiervan onthouden omdat de Britsche regering haar had geadviseerd reserve in acht te nemen ten aanzien van het Joodsche vraagstuk. Daar de toestand intusschen echter vergerd is heeft de regering te Praag thans besloten, dat de oplossing van het Joodsche probleem niet langer kan worden uitgesteld.

In politieke kringen te Praag meent men, dat alle Joden in Tsjecho-Slowakije zullen worden geregistreerd, zoowel de Tsjechische als die van andere nationaliteit. Wanneer de registratie voltooid is zal het mogelijk zijn de verhouding vast te stellen tusschen de Joden en de overige bevolking van Tsjecho-Slowakije.

De Joden zullen geheel uit het Tsjecho-Slowaaksche politieke leven worden uitgeschakeld, aangezien geen der Tsjechische partijen, evenmin als de Slowaaksche nationale partij en de socialistische partij Joden tot het lidmaatschap toelaten.

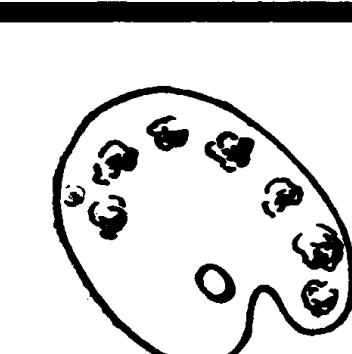
Aan Joden zal voorts niet worden toegestaan in staatsdienst te zijn, noch als ambtenaar, noch als onderwijzer, terwijl hun activiteit op journalistiek en omroepgebied zal worden geliquideerd. Voor geneesheeren en advocaten zal de n u m e r u s c l a u s u s worden ingevoerd, terwijl de Joodsche invloed in het zakenleven tot juiste verhoudingen zal worden teruggebracht.

De burgerschapspapieren van Joden, die sedert 1920 in Tsjecho-Slowakije zijn genaturaliseerd, zullen op drastische wijze worden herzien, terwijl een onderzoek zal worden ingesteld naar de wijze, waarop de Joodsche vermogens tot stand zijn gekomen.

Aan den anderen kant zal aan de Joden worden toegestaan een eigen cultureel leven te leiden binnen de grenzen van hun gemeenschap en eigen scholen te hebben voor het onderwijs aan Joodsche kinderen. Het wordt waarschijnlijk geacht, dat de definitie „Joden en niet-Ariërs” zal worden gebaseerd op de Neurenbergsche rassenwetten.

CHINEEZEN, DIE AGEERDEN VOOR DEN VREDE GEARRESTEERD?

Shanghai, 2 Jan. (Aneta-United Press). Niet bevestigd wordt een bericht uit Chungking, dat 200 pleiters voor den vrede zouden zijn gearresteerd.

Altijd weer een nieuw, frisch idee voor Uw advertenties! Goede vorm en prima afwerking. Adverteert dus in.

DE SUMATRA POST
MEDAN - KESAWAN - TELEFOON 1600

Java-athletiekkampioenschappen

SOERABAIA VERREWEG SUPERIEUR

(Vervolg).

DE TWEEDE DAG.

Het was Zondagmorgen — 25 December — uiteraard weer vroeg dag en er schijnt, schrijft het Soer. Hbld., aan welk blad wij dit verslag ontleenen, werkelijk wel speciale schutspatroon voor atletiekers te zijn, want ook dezen tweeden was het mooiste weer, dat men zich denken kon; slechts tegen half tien begon het zonnetje te steken en algemeen had men in dat verband de grootste bewondering voor den eerst kortelings uit Holland hier gearriveerden Hollandschen athleet Dalmolen, die om 10.15 nog zijn 1500 meter voor den tienkamp moest loopen en dat nummer zelfs wist te winnen, na een formidabelen eindspurt, om na afloop van dit karwei fris als een hoentje naar de kleedkamer te stappen.

Een praestatie, wel een eeresalut waard. Wij zullen thans, evenals voor den eersten dag de behaalde resultaten releveeren.

100 meter hardloopen. (Finale).

Hiervoor kwamen aan den start 6 finalisten, te weten Niels (Batavia), Moelono (Djocja), Gerungan (Soerabaja), Ong Tjing An (Soerabaja), Bojoh (Soerabaja) en van der Kolk (Soerabaja).

De eerste start was meteen goed en prachtig gelijk „schoof“ het kleine peloton over de baan, het was een close finish en de uitslag was:

1. Ong Tjing An in 11.3 sec.; 2. van der Kolk in 11.4 sec. en 3. Moelono in 11.5 sec.

200 meter hardloopen. (Finale).

Een gemakkelijke prooi voor den houder van het Indisch record Ong Tjing An, dacht men algemeen, doch de tegenstand, dien deze uitstekende looper ondervond, was grooter dan werd verwacht en vooral de Semarang Levinson zat hem geducht op de hielen. Ong won tenslotte in den tijd van 24.3 sec.; op den voet gevolgd door Levinson in 24.4 sec.; terwijl de Bataviaan Niels derde werd.

400 meter hardloopen. (Finale).

Tackema gaf zijn tegenstanders ook thans geen schijn van kans. Even liep hij in derde positie, toen schoot hij naar voren om de leiding te nemen en die gaf hij ook niet meer af.

Hij won comfortabel in 54.3 sec.; gevolgd door Flißinger (Batavia) en Geuvels (Bandoeng).

1500 meter hardloopen.

Het aantal deelnemers aan dezen afstandslooper was zeer bevredigend, doch veel strijd is er niet geweest, althans niet om de eerste plaats, welke vrijwel van meet af aan werd ingenomen door Pen (Soerabaja), die onbedreigd wist te winnen in een tijd van 4 min. 48 sec. Tweede werd de Bataviaan Urnilal en derde Oesman (Djocja).

110 meter horden.

Hiervoor was de deelname minimaal, zelfs beperkt tot het uiterste minimum: twee om strijd te hebben. Bovendien waren het twee broers, die elkander partij gaven, n.l. H. en A. Tan, waarvan eerstgenoemde meeliefde voor den tienkamp, zoodat voor het nummer zelf feitelijk slechts inderdaad het uiterste minimum medeliep: één. H. Tan won in 17.5 sec.

4 × 100 meter estafette heeren.

De series brachten in de finale Semarang Batavia, Djocja en Excelsior en de finale gaf als resultaat:

1. Djocja in 46.6 sec.; 2. Excelsior in 47.4 sec.

4 × 400 meter estafette heeren.

Excelsior trok zich terug, zoodat slechts twee ploegen overbleven: Zeemacht (Soerabaja) en Batavia. Tijdens het loopen deed zich een incident voor, hetgeen Zeemacht de overwinning kostte, aangezien de ploeg

moest worden gediskwalificeerd, waardoor Batavia eerste werd. Zeemacht had een tijd gemaakt van 3 mi. 53.3 sec. Door Zeemacht werd terzake nog een protest ingediend, doch de jury wees dit af. Jammer, want Zeemacht had den kamp onder alle omstandigheden gemakkelijk gewonnen.

Discuswerpen heeren.

De Bataviasche athleet Dias d'Ullois toonde zich hier superieur en won dit nummer met een worp van 37.04 meter: tweede werd van de Poll (Soerabaja) met 35.16 meter en derde Luitenant Nass (Soerabaja) met 33.33 meter.

Hink-stap-sprong.

De Bataviasche crack Suitella bleef hier tot het allerlaatste moment de leiding behouden met een worp van 13.07 Meter, maar de Soerabajaan H. Tan, die maar niet verder kon komen dan 13.02, zag met zijn allerlaatsten sprong kans Suitella te passeeren en 13.37 Meter te halen, zoodat hij eerste werd, met Suitella als tweede; A. Tan werd derde met 12.91 Meter.

4 × 100 Meter estafette heeren B.

Drie ploegen kwamen hiervoor aan den start: Excelsior, Trekvogels en U.N.I. Excelsior werd eerste in 49.6 seconde.

4 × 100 Meter estafette heeren B.

Eveneens drie deelnemende ploegen, dezelfde als voor de 4 × 100 Meter. Excelsior won gemakkelijk, doch werd gediskwalificeerd, aangezien een der loopers een verkeerde baan had gelopen. Hierdoor werd U.N.I. eerste in 4 min. 14 sec.

De damesnummers.

200 Meter hardloopen.

Hiervoor was slechts 1 deelnemster overgebleven, n.l. Meijuffrouw Kerkhoff uit Malang (T.A.V.E.N.U.) Haar werd mededeeld, dat zij den afstand in minstens 31 seconden moest loopen om zich Javakampioene te kunnen noemen en zij aanvaardde zulks moedig. En voorwaar, zij mocht er in slagen binnen dien tijd te blijven door den afstand af te leggen in 30.2 seconde, daarmee had het Javakampioenschap behalende.

Bravo, meisje, dat was krantig werk. En het daverende applaus, dat zij te incasseeren kreeg, was welverdiend.

Discuswerpen.

1. Mej. L. Makatita met 26.98 Meter: 2. Mej. C. Makatita met 26.27 Meter. (Beiden Bandoeng).

Verspringen met aanloop.

1. Mej. Kerkhoff (Malang) met 4.18 Meter: 2. Mej. Witterland (Semarang) met 3.92 Meter.

Polsstok hoogspringen heeren

Dit nummer was als steeds een van de meest attractieve van beide dagen en er werd zeer bevredigend gesprongen. Soei Kiem Hong ging wederom met de overwinning strijken, met een sprong van 3.30 Meter; tweede werd Dalmolen met 3.20 Meter en 3de Go Tjai Hien met 3.10 Meter.

De tienkamp.

Het nummer voor de allround-athleten, een nummer, dat uit tien verschillende en zeer uiteenlopende nummers bestaat en dus van den deelnemenden athleet enorm veel vergt, vooral in een temperatuurtje als Maandagochtend. Er waren oorspronkelijk 4 deelnemers hiervoor, doch de Bataviaan Pipper, die zeker niet kansloos was, moest den tweeden dag wegen een verstuipt enkel verstek laten gaan, zoodat de strijd verder beperkt bleef tot H. Tan, Mochtar Saleh en Dalmolen, die ook in deze volgorde eindigden. H. Tan behaalde een totaal van 4.678 punten en Mochtar Saleh 4.585 punten.

Hoewel aanvankelijk een totaal van 5.000 punten als minimum was gesteld voor be-

haling van het Java-kampioenschap, werd toch besloten, gezien de zwaarheid van het terrein, om den overwinnaar toch het Java-kampioenschap toe te kennen en tevens om bij de Technische Commissie het voorstel in te dienen dit aantal punten eerste Indische record voor den tienkamp te beschouwen.

Het volledige resultaat van den tienkamp was als volgt:

	H. Tan	M. Saleh	Dalmolen.
100 M. hardl.	12	12.2	12
400 Mr.	64.3	64.9	62.9
110 M. horden	17.5	16.5	19.6
1500 M. hardl.	6.14.2	6.27.2	6.48
Verspr.	6.78	5.73	6.06
Hoogspr.	1.65	1.65	1.55
Pols hoog	2.60	2.70	3.20
Speerw.	44.20	48.10	38.95
Discusw.	27.22	30.59	28.18
Kogelst.	10.27	9.68	9.44

Het afdeelingkampioenschap.

Dit belandde ditmaal bij Soerabaja, dat wel heel sterk voor den dag is gekomen. Twee jaren achtereenvolgende Bandoeng beslag op den afdeelingstitel weten te leggen, doch ditmaal was Bandoeng door samenloop van omstandigheden verhinderd op volle sterkte uit te komen; dat Bandoeng toch nog de tweede plaats bezet, is te danken aan de krante praestaties van de Bandoengsche dames.

Voor Soerabaja — de Voorzitter van het Hoofdbestuur releveerde het terecht bij de prijsuitreiking — betekent dit succes de bekroning op het serieuze werk, door de atleten in de eerste plaats en daarna door leden van het afdeelingbestuur en technische commissie, verricht. Soerabaja kan weer bogen op een bloeiend atletiekleven en dat is de stimulans, welke noodig is voor atletieksuccessen.

De fraaie, groote beker, welken de voorzitter der afdeeling Soerabaja, de heer Bekker, in ontvangst mocht nemen om dezen een jaar in de zilverkast van den scriba, den heer Palmers, op te bergen, moge een aansporing zijn voor allen om hand in hand verder te gaan op den thans ingeslagen weg.

Hoezeer Soerabaja superieur was, moge wel blijken uit de behaalde totaal-cijfers n.l.:

Soerabaja — 65 punten.
Bandoeng — 17 punten.
Batavia — 15 punten.
Djocja — 8 punten.
Semarang — 7 punten.

PRIJSUITREIKING.

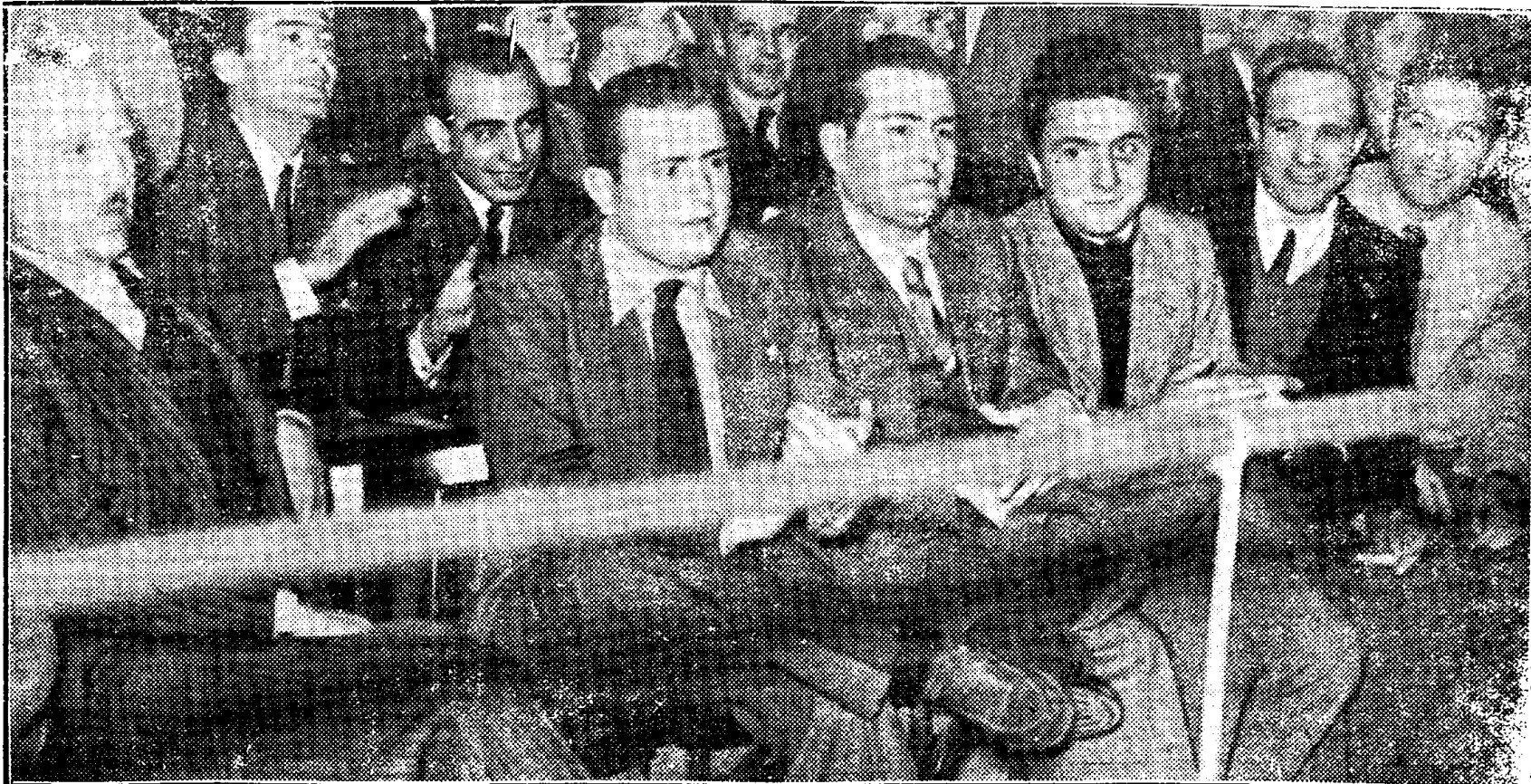
De heer Dobbenga, de onvolprezen praeses van het hoofdbestuur, heeft na afloop van de wedstrijden de prijsuitreiking verzorgd en hij deed dat met de hem eigen bonhomie. Na een inleidende toespraak, gekruid met kwinkslagen, welke telkens insloegen, kwamen de gelukkige winnaars successievelijk voor het forum om de trofeeën in ontvangst te nemen en voor ieder had de praeses hartelijke, aanmoedigende woorden en wij overdrijven zeker niet, wanneer wij zeggen, dat deze prijsuitreiking, door de bijzondere verzorging is geworden tot een der succesnummers van het rijke program.

En het moge van deze plaats worden getuigd, dat het groote welslagen van deze Java atletiekkampioenschappen wel in de eerste plaats is te danken aan de groote liefde, welke de heer Dobbenga deze sport toedraagt, meer nog, wij willen ook het succes van de afdeeling Soerabaja voor het leeuwendeel hem toeschrijven, waar hij immer met hart en ziel met raad en daad gereed stond, zoowel voor bestuur, technische commissie als voor atleten. Zijn aanwezigheid betekende voor een ieder een kolossale steun, welke moed gaf en vertrouwen. Dobbenga is nog steeds de ziel van de atletieksport in Ned. Indië. Moge hij zulks nog heel, heel lang blijven.

Vermelden wij nog, dat de heer Liem Hwie Giap als voorzitter van „Tiong Hwa“, een fraalsten met zilver beslagen discuss in ontvangst had te nemen als bewijs van groote erkentelijkheid voor hetgeen zijn vereeniging immer voor de atletieksport heeft gedaan, o.m. door het steeds welwillend beschikbaar stellen van het fraaie terrein en voor de uitermate vriendelijke ontvangst, welke de atleten daar steeds mochten genieten.

Tegen 11 uur behoorden de Java-atletiekkampioenschappen 1938 tot het verleden.

Duce's zoons bij bokswedstrijd

De twee zoons van den Italiaanschen regeeringschef, Vittorio en Bruno Mussolini, woonden te Rome de wedstrijd om den Europeeschen titel vlieggewicht bij. Tusschen de andere toeschouwers vielen de broers, die sterk op elkaar gelijken, speedig op en vele lenzen legden dit bezoek vast.

Historie der klassieke Friesche race

Voor den vijfden keer wordt de enorme rit langs elf Friesche steden, gezamenlijk een afstand van ongeveer 200 kilometer, gereden.

PIM MULIER GAF DEN STOOT

Teleurstelling en vreugde bij de vorige tochten door het Friesche land.

LAATSTE WEDSTRIJD IN 1933 VERREDEN.

In den donkeren winterschen vorstnacht, ergens in het Friesche land, zullen voor den vijfden keer eenige honderden stoere, getraide, sportieve, maar bovenal dappere sportmannen en vrouwen op het dik-dichtgevroren water gereed staan den glorierijken, langen, vermoedenden, echter intens moeien strijd over 200 kilometer ijs op de schaatsen met elkaar aan te binden, lezen wij in het Alg. Hbld. dd. 25 December. Om half vijf komen ze nabij Leeuwarden bij, een, onder de eminente leiding van den Leeuwarder mr. M. E. Hepkema, en dan gaat het in fantastischen optochte begeleid door het schijnsel van zaklantaarns in de richting van Sneek, den eersten controle-post.

Nu Donderdag 29 December voor den vijfden keer voor de klassieke Friesche race gestart wordt, doemen de beelden uit den strijd van vijf jaren geleden, bezegeld met de overwinning van den Dronrijper A. de Vries (vrijwel gelijk aankomend met Casteleyn uit Warten) weer snel in de herinnering op. De sterke, eenvoudige Friesche boerenzoon passeerde de finish te Leeuwarden, alsof hij even een grachtje om was geweest en van al dat malle officiële gedoe moest hij niets hebben. In even negen uren had hij de (verkorte) nieuwe route afgelegd; hij had over ijs door z'n moeie land gereden, van Leeuwarden naar Stavoren, met aandoening van al die andere steden en dorpen, die op de route lagen. En een overwinning in een Elfstedentocht is iets heel bijzonders, omdat er van 2 Jan. 1909 tot op heden tenslotte officieel nog maar vier mogelijk zijn geweest.

In de afgelopen week zijn de vaarten in Friesland met enorme snelheid toegevoerd en niet zoodra was de vorst eenige nachten fel over de Friesche wateren gegaan of de telefoon rinkelde al bij den heer Hepkema in Leeuwarden of de Elfstedentocht zou doorgaan. Een paar dagen later ging het officiële bericht de wereld in, de organisatie werkte op record-kraacht en Donderdag zal er dus zijn de vijfde start voor den Elfstedentocht.

Hoe is die Elfstedentocht er feitelijk gekomen?

Het initiatief om er een race van te maken is uitgegaan van den „vader van het voetbal“, den heer W. J. H. Mulier, die de „uitvinder“ (in Nederland dan) van zoveel sporten is geweest. Maar we lezen ergens, dat er op 11 Jan. 1868 twee stoere ridders, Sjoerd van der Wey en Piet Dickhoff zijn geweest, die des morgens om vier uur uit Bolsward vertrokken en na tien andere te hebben bezocht om zeven uur 's avonds weer thuis waren.

Hobbe Baerd van Slooten, Age en Sipke Bottema uit Rauwerd hebben in 14½ uur een reis van een dergelijke allure gemaakt en vier Koudummers Alle Dijkstra, Hendrik en Ketze Schurer en Jacob v.d. Veer waren in 15½ uur „ut en thuis“.

Veel later nam de liefhebberij om op schaatsen langs de Friesche steden te gaan toe en toen het in den winter van 1890 op '91 zoo streng voor, waren er wel 500 Friezen en Friezen, die de elf steden op één dag aandeden. Mulier was er ook bij en hij hem rijpte het plan om er een wedstrijd van te maken.

Niet eerder dan 2 Jan. 1909 kwam de eerste wedstrijd, waaraan 24 ridders hebben deelgenomen. Slechts negen hebben het einddoel bereikt en M. Hoeksma uit Warga ging het eerst over de lijn. Tijdens de voorbereidingen voor het stevig, maar na Oudejaarsavond trad een sterke dooi in. Oorspronkelijk waren er dan ook 48 liefhebbers. Toch was dit niet de „echte“ eerste Friesche elfstedentocht, want de race was gehouden onder den naam Elf-steden-tocht. Later werd de Friesche-elfsteden-vereening opgericht en toen kwam op Woensdag 7 Februari 1912 de officiële

„Friesche Elf-stedentocht.“ Op 15 Jan. 1934 heeft de vereeniging ook haar 25-jarig bestaan herdacht.

Er wordt gestemd.

Het begon in den loop van den 6en Februari 1912 zoo te doinen dat het bestuur den tocht afgelastte. Maar ridders wilden wel en zoo kwam er een stemming. Met 37 — 28 werd uitgemaakt, dat toch zou worden gestart en de tocht begon met 23 en de wedstrijd met 37 deelnemers, bij wie een dame. C. J. de Koning uit Arnhem won. Hij had veel strijd moeten leveren tegen den sergeant J. Ferwerda te Leeuwarden, S. Swierstra te Offingawier en J. Keizer uit Taczoyl. Het gebeurde, dat de laatstaankomenden in Sneek niet verder mochten rijden, daar het ijs niet meer betrouwbaar was.

Vijf jaren later kwam de tweede officiële wedstrijd op Zaterdag 27 Jan. 1917, dus tijdens den wereldoorlog. Weer was De Koning winnaar. Aanvankelijk werd De Koning op den voet gevolgd door S. Swierstra van Offingawier, maar toen De Koning om 2.53 zijn controlekaart voor de laatste maal liet afteekenen was Swierstra de Dille juist gepasseerd. Om 4.04 melden zich G. v.d. Ley van Finkum en G. Zwijze van Gramsbergen en na hen kwamen van de 45 wedstrijdrijders nog 33 binnen en van de 103 toerrijders 78 heeren en vijf van de zes dames.

Dinsdag 12 Febr. 1929 volgden de derde tocht en wedstrijd. Er namen 198 deelnemers aan den tocht en 103 aan den wedstrijd deel. Thans hadden alle te kampen met den snependen Oostenwind en 18 graden C. vorst.

Het werd een tocht met verschrikkingen. In barre kou aangevangen, in barre kou doorgezet en in barre kou geëindigd. Het eerste traject naar Dokkum was al dadelijk een lijdensweg. Aanvankelijk hadden de Hollandsche kampioenen Jongert en Pronk de leiding, maar beter bekend met de juiste route kwamen de gebr. Stienstra bij Franeker in het eerste geld. Ook de jeugdige S. Westra van Warmenhuizen, F. v. de Heide en G. Leemburg, beiden van Leeuwarden drongen naar voren, evenals W. G. Meyering uit Elden. Bij Galamadammen moest Pronk, door de koude bevangen den strijd opgeven en velen deelden ditzelfde lot. Ook in de andere linies werd hardnekkig gestreden, niet alleen met den tegenstander, maar ook met de koude. Tenslotte won Leemburg, maar hij had zeer van de koude te lijden gehad en moest daarvan nog de gevolgen onderwinden.

De laatste strijd.

En toen werd op Zaterdag 16 December 1933 de vierde tocht gehouden onder bijna ideale omstandigheden. Meer dan 500 deelnemers gaven zich op: 187 voor de wedstrijden en 353 voor de tocht, onder wie twaalf dames. Van dien tocht heeft de schrijver van dit artikel, die per auto zoveel mogelijk volgde, nog heel veel mooie herinneringen, al was het volgen op spiegelgladde wegen ook geen pretje. De ridders zelf echter hadden fraaie weersomstandigheden. Een paar graden vorst en bijna geen wind. Overdag scheen een lekker zonnetje. De Harlingervaart was de route dus omgevaart opgehouden en de route dus omgeleed. Eerst naar het Zuilen, door het merengebied. De start was bij Boxumerdam en geschiedde ongeveer half zes. Dus bijna een uur later dan morgenochtend. Tot Stavoren was er een leidend peloton van 20 ridders. Toen ging Ybe Smid er van door maar hij viel, nadat hij als eerste z'n eigen stadje, Hindeloopen, was gepasseerd. Later vertelde Ybe Smid ons, hoe hij in de buurt van Ried op z'n gezicht was gevallen. Versuft was hij aan den kant van den weg gaan zitten. Hij had geen benul van den tijd meer. Liet anderen passeeren. De Vries en Casteleyn waren langs hem gegaan. Dat gaf hem echter nieuwe kracht en tenslotte kwam hij nog als derde aan. Zoo verliep die vierde en laatste officiële Elfstedentocht met een lach en een traan. Zoo herinneren we ons den stoeren Koster uit Groningen, met z'n verweerde gezicht. Uit een wonde onder het oog siepelde bloed. Maar hij wilde van geen verbinden en ophouden weeten. En nog met die bloedende wonde passeerde hij in den namiddag de eindstreep te Leeuwarden.

VOETBAL

Groot tournoi

MET DEELNAME VAN STRAITSTEAM

Door de Persatoean Seloeroeh Sepak-ragi Indonesia, de P.S.S.I., zal ter gelegenheid van het 200-jarig bestaan van Solo, in dit plaats een groot voetbaltoernooi worden gehouden en wel van 12 tot en met 19 Maart a.s.

Naar men meldt is het waarschijnlijk, dat aan dit tournoi, behalve door een Nivu-team, ook door een elftal uit de Straits wordt deelgenomen.

De T.C., die het Nivu-tema moet samenstellen, zal voorlooppig bestaan uit de heeren F. A. Kessler (Bandoeng), A. R. Lopulissa (Djocja) en F. W. van Exter (Malang).

De J.B. merkt bij dit bericht opdat wel onderhandelingen met de Straits reeds zijn geopend, doch het komen van een ploeg staat nog niet vast. Bovendien moet de N.I.V.U. voor het spelen van wedstrijd tegen dit team toestemming hebben van de F.I.F.A., den voetbal-wereldbond. Deze toestemming is echter bereids aangevraagd.

SCHAKEN.

DR. EMANUEL LASKER 70 JAAR.

De grootste schaker van alle tijden viert zijn geboortedag te New York.

Op 24 December vierde dr. Emanuel Lasker, die thans te New York woont, zijn zeventigsten geboortedag. Hoewel deze grootste schaker aller tijden de laatste jaren niet meer op den voorgrond treedt, wordt de naam van Em. Lasker, vorst in het rijk van Caissa, ook thans nog met ontzag genoemd en met eerbied denkt de schaker aan het groote aantal jaren, waarin hij bezitter was van den wereldkampioens-titel.

Dr. Em. Lasker werd op Kerstavond van het jaar 1868 te Berlijnchen een klein plaatsje Neumark, geboren. Zijn vader, die in deze kleine gemeente een bescheiden ambt aan de synagoge bekleedde, kostte het heel wat zorgen, zijn beide jongens Berthold en Emanuel een goede schoolopleiding te geven. Emanuel scheen voor den handel niet geschikt. Bij een eindexamen in 1883 kwam zijn wiskundige begaafdheid aan den dag; binnen de helft van den vastgestelden tijd loste hij alle vraagstukken op, zoodat men hem nog een extra moeilijke som ter bewerkking gaf, die hij tot verbazing van alle examinatoren met gemak uitwerkte. Reeds in de ouderlijke woning hadden de gebroeders de eerste beginselen van het schaakspel van hun vader geleerd. Na het eindexamen kreeg Emanuel nu gelegenheid zich daarin verder te oefenen.

Met behulp van een paar studieboeken maakte hij snel vorderingen in het edele spel en in 1889 won hij in een plaatselijk toernooi den eersten prijs zonder een partij te verliezen.

Dat is feitelijk de eerste stap geweest op den weg naar de verovering van den mees-tertitel. In 1889 werd Lasker toegelaten tot het hoofdtoernooi van den Duitschen Schaakbond te Breslau, waar hij, nog geen 21 jaar oud, den mees-tertitel veroverde. Lasker ging daarop tot het beroepsspel over en kwam reeds in 1889 in Amsterdam, waar het Vereenigd Amsterdamsch Schaakgenootschap een internationaal toernooi hield, waaraan behalve Lasker nog deelnamen Burn, Mason, Van Vliet, Gunsberg, Bauer, Rud J. Loman, jhr. A. E. van Forest en Leather. Van dat jaar dagteekent Laskers vriendschap voor Nederland. Met buitengewone snelheid voltrok zich Laskers ontwikkeling op het schaakbord. Na reeds in 1889 en 1890 van Bardeleben, Mieses en Englands tweeden speler Bird matches te hebben gewonnen, volgde een gestadige opgang en eenmaal gestegen bleef hij onbereikbaar voor ieder, die hem trachtte te naderen. Sedert dien won Lasker allerlei toernooien. Medio 1893 kwam Laskers uitdaging aan Steinitz. Van sportieven geest vervuld bond Steinitz den strijd aan. Men weet het. Na 9 partijen viel de beslissing, won Lasker de tiende partij en daarmee de match. Heel veel successen boekte Lasker vervolgens. Hij won in 1896 voor de tweede maal van Steinitz. Daarna verdedigde hij zijn wereldtitel tegen Marshall en Tarrasch met succes.

Een van Laskers grootste triomfen vierde hij in 1914 te St. Petersburg. In de overwinnaarsgroep ontplooidde Lasker een dergelijke kracht, dat hij er niet alleen in slaagde een achterstand van 1½ punt in te loopen, doch zelfs te overschrijden. Uit acht partijen in de overwinnaarsgroep haalde Lasker zeven punten, kwam zoodoende op een totaal van 13½, Capablanca achter zich latend.

Cross-country van ruiters zonder paarden

Onder zeldzaam ongunstige weersomstandigheden heeft de Kon. Militaire Sportvereniging haar jaarlijksche cross-country van Bingerden verreden. Het geheele parcours was door de aanhoudende regens in een modderpoel herschapen en slooten leken wel rivieren. Alvorens de paarden in dit zware strijdperk gewaagd werden, maakten de deelnemers te voet een wandeling over het terrein en namen zij de hindernissen met onnavolgbare élegance. — Met een enormen galopsprong maakten de vlugsten zich los van de hoofdgroep.

FINANCIËN

DE BEURZEN.

AMSTERDAM WAS STIL DOCH GOED PRIJSHOUDEND.

Amsterdam, 2 Jan. (Aneta-A. N. P.). De Amsterdamse beurs was stil doch goed prijshoudend. De handel was kalm. Drie maands dollars deden pari à 1/16 cent disago en drie maands ponden noteerden 3/8 à 4/8 cent disago.

De handel was kalm. De stemming was goed prijshoudend.

Amerikanen waren vast op verwachting van koersstijging in Wallstreet. Er was eenige affaire in lichte sporten.

Het publiek kocht Stalen Kopers en Public Utilities, die meerendeels boven de pariteit noteerden.

Londen was gesloten. Arbitragemogelijkheden waren uitgesloten.

De lokale markt was zeer stil.

Parijs, Brussel en Zurich waren ook gesloten. Er hadden geen buitenlandse transacties plaats.

Kon. Olie opende hooger, steeg langzaam op de middenbeurs, werd kalm en sloot op het hoogste punt. Tiedwater werd gevraagd en was iets hooger.

Suikers waren gedrukt. H.V.A. werd aan het begin van de beurs aangeboden en noteerde 8 1/2 punt lager. De middenbeurs was stil en iets aantrekkelijk en het slot kwam op het hoogste punt. De incourante Suikers waren meerendeels lager.

Vorstelanden waren vast en openden hooger, werden op de middenbeurs kalm en sloot op het hoogste punt.

Takken waren stil en over het algemeen belangrijk hooger. Oude Deli opende tien punten hooger, doch sloot iets lager wegens gebrek aan materiaal.

Schepen werden verwaarloosd en waren gedrukt.

Industrieel stukken waren zeer stil.

Fokker opende zes punten lager, herstelde daarna krachtig en sloot op het hoogste punt.

Rubbers waren zeer stil en prijshoudend. Meerendeels waren de koersen iets hooger.

Beleggingen waren zeer stil en nauwelijks veranderd.

Er hadden geen Nieuwjaarsinvesteringen plaats. Indië was luer.

Fransche fondsen waren prijshoudend. Duitschland was gedrukt.

Parijs gesloten.

Parijs, 2 Jan. (Aneta-Havas). De Parijsche beurs was heden gesloten.

New York gesloten.

New York, 2 Jan. (Aneta-A. N. P.). Wallstreet was heden gesloten.

Londen gesloten.

Londen, 2 Jan. (Aneta-A. N. P.). Londen was heden gesloten.

WISSELKOERSEN

Medan, 3 Jan. 1939.

	N.H.M.	N.I.E.M.	N.I.H.B.
Amsterdam	100 1/8	100	100 1/8
Londen	8.53	8.53	8.54
Amerika	1.83 1/4	1.84	1.84
Canada	1.83 1/4	1.84	—
Frankrijk	5	5	5
België	31 1/8	31 1/8	31
Italië	97 1/8	97 1/8	97 1/8
Toeristenlres	8.75	8.75	8.75
Zwitserland	41 3/4	41 5/8	41 3/4
Kopenhagen	38 5/8	38 5/8	38 3/4
Stockholm	44 5/8	44 5/8	44 5/8
Oslo	44 1/2	43 1/2	43 1/8
Duitschland	73 7/8	73 7/8	73 7/8
Reismarken	49	49	49
Registermark	43	43	43
Japan	50 1/4	50 1/8	50 1/4
Singapore	99 1/8	99 1/4	99 1/4
Penang	99 1/8	99 1/4	99 1/4
Britsch-Indië	63 3/4	63 3/4	63 3/8
Colombo	63 3/4	—	63 3/8
Hongkong	53 3/8	53 1/2	—
Canton	—	—	—
Amoy	30 1/4	30 3/4	—
Swatow	30 1/4	—	—
Poochow	30 1/2	—	—
Shanghai	30 1/8	30 1/2	—
id betaalbaar Hkng.	30 1/4	—	—
Australië	6.82	6.82	6.84
Manilla	91 5/8	91 7/8	91 5/8
Praag	61 1/2	61 1/2	61 1/2
Weenen	—	73 7/8	—
Saigon	49 1/2	49 1/2	49 1/2
Amritsar	63 7/8	63 7/8	64
Bangkok	79 3/4	80	79 3/4

Alle noteringen zijn voor T. T. en zicht.

Amsterdam	2 Jan. (Aneta-A.N.P.). D. slotkoersen der Amsterdamse wisselmarkt zijn
Berlijn	—
Londen	8 52 1/2
New York	1.83 1/4
Parijs	4.82
Praag	6.25

Clearingkoersen tot 3 Jan.:

Duitschland	73.80
Italië	9.66

Te New York.

Sot New York—Londen	4.64
Sot New York—Parijs	2.62 3/8
Sot New York—Amsterdam	54.41
Sot New York—Tokio	27.00

KOERSLIJSTEN VAN HEDEN.

Behalve de Amsterdamse markten waren praktisch alle beurzen gesloten, zodat geen noteringen afkwamen. Nieuwe koersen van alle markten kunnen morgen worden tegemoet gezien.

RUBBERRESTRICIE BLIJFT GEWENSCHT

Gevolgen van de ongekend scherpe restrictie over het laatste halfjaar

Ruim een halfjaar is thans verlopen, nadat het Internationaal Rubber Regelings Comité besloot het uitvoerpercentage van 60 pCt. voor het 2de kwartaal tot 45 pCt. voor het derde kwartaal te verlagen. Deze ongekend scherpe restrictie werd volgens het besluit van 12 September voor het vierde kwartaal gehandhaafd.

Toen het Comité 15 November j.l. weer bijeenkwam, teneinde het percentage voor het eerste kwartaal 1939 vast te stellen, meende men, dat wederom tot een beperking van 55 pCt. zou worden overgegaan. Men wees er op, dat de wereldvoorraad per einde September 530.620 ton bedroegen, tegen 451.811 ton op hetzelfde tijdstip van het vorige jaar. Het wereldverbruik per einde September had 674.725 ton bedragen, tegen 861.419 ton in de eerste negen maanden van 1937. Wilde men de wereldvoorraad met ca. 100.000 ton binnen een jaar verminderen, dan was, aldus redeneerde men, handhaving van het uitvoerpercentage van 45 pCt. noodzakelijk, aldus het Weekbericht van de Incoasso-Bank.

Het Internationaal Rubber Regelings Comité was een andere meening toegedaan en stelde het percentage voor het eerste kwartaal 1936 vast op 50 pCt. De uitbreiding der productie is grooter dan het verschil tusschen genoemde percentages zou doen vermoeden. De basisquota voor 1939 zijn n.l. verhoogd. Vergeleken met 1938 zijn zij als volgt:

BASISQUOTA (IN LONG TONS)		
Malakka	602.000	632.000
Nederlandsch-Indië	540.000	631.500
Ceylon	82.500	106.000
Andere landen	110.750	149.500
Totaal	1.335.250	1.519.000

Het ligt voor de hand, dat de toekomst voor onze Indische rubber ons het meest interesseert. Uit bovenstaande tabel blijkt, dat de basisquota gemiddeld met 13 1/2 pCt. verhoogd zijn, terwijl Nederlandsch-Indië een verhoging van ca. 17 pCt. is toegestaan.

In het loopende kwartaal mocht Nederlandsch-Indië gemiddeld per maand 20.250 ton uitvoeren, waarvan 10.605 ton voor de ondernemingsrubber en 9.645 ton voor de bevolkingsrubber was bestemd. In het eerste kwartaal 1939 zal Nederlandsch-Indië gemiddeld per maand 26.313 ton mogen exporteer, hetgeen ten opzichte van den huidige uitvoer een vermindering van bijna 30 pCt. betekent.

Einde November werd de ontwerp-ordonnantie betreffende de rubbercultuur door den Volksraad aangenomen. De Indische regering besloot, de basisquota voor een periode van vijf jaar vast te stellen en reeds bij voorbaat voor genoemd tijdvak de verhouding tusschen de ondernemings- en de bevolkingsrubber te fixeren. Hiernevens laten wij de hoeveelheden volgen, waarbij wij aantekenen, dat de regering rekent in tonnen van 1.000 kg en het Internationaal Rubber Regelings Comité in long tons van 1.016 kg. Wij komen dan tot de volgende opstelling:

BASISQUOTA NED.-INDIË.		
(in tonnen van 1.000 kg)		
Jaren	Totaal	Ondernemingsrubber
1939	641.634	323.064
1940	650.271	329.737
1941	655.859	333.931
1942	660.431	337.299
1943	661.447	338.010

De verhouding van 100 : 91 1/2, die tot nu toe tusschen ondernemings- en bevolkingsrubber gold, wordt hiermede tot 100 : 96.73 gebracht, zoodat men niet ver van de verdeling in twee gelijke helften meer verwijderd is.

Verbruik in de V. S.

Indien wij thans tot het jongste besluit van het Internationaal Rubber Regelings Comité terugkeeren, dan komen wij tot de veronderstelling, dat de cijfers van het verbruik in de Ver. Staten in de eerste plaats wel tot vermindering der restrictie zullen hebben bijgedragen. Drie dagen voordat het Comité bijeenkwam, waren de cijfers over October bekend geworden. Zij bleken 40.333 ton te bedragen, of 1.613 ton per werkdag. In September waren de overeenkomstige cijfers 37.823 ton, of 1.513 ton per werkdag geweest. Voorts was het van groot belang, dat voor het eerst van het jaar het consumptie cijfer hooger was dan dat van de corresponderende maand in 1937, toen het verbruik van 38.707 ton werd aangewezen, en ook dat elk maandcijfer sinds September 1937 was overtroffen.

De rubberprijs is dientengevolge goed op peil gebleven en heeft zich niet ver van de 8 d. verwijderd. Indien men verder voor ogen houdt, dat de rubberprijs gedurende de geheele maand Mei 1938 niet boven de 6 d. vermocht te komen en de prijzen in April en Mei tusschen 5 1/2 d. en 6 1/4 d. hadden gevarieerd, dan is het verband tusschen de verscherpte restrictie en het prijsverloop duidelijk waarneembaar. Ook de stabiliteit in Juli tot een met November, waarin de prijzen tusschen de 7 3/16 d. en 8 9/16 d. hebben gefluctueerd, terwijl in de eerste vier maanden van dit jaar de prijs van 7 7/16 d. tot 5 5/16 d. inzakte, pleit voor de politiek van het Comité.

Het jongste statistisch bulletin van het Internationaal Rubber Regelings Comité, brengt de bevestiging der zienswijze van het Indische gouvernement, die wij hiervoor vermeldde.

De gemiddelde rubberprijs te Londen heeft van 1 Januari tot 30 November 1938 7 1/4 d. bedragen, tegen 8 1/2 d. voor de geheele jaar 1937 en 7 1/4 d. voor 1936. Als minder gelukkige bijkomende omstandigheid dient de recente daling van het pond sterling te worden genoemd. Daar staat echter tegenover, dat de meeste loopende voorverkoopcontracten onzer Indische maatschappijen in gulden zijn afgesloten, terwijl het aannemelijk is, dat deze praktijk nog gebruikelijker zal worden.

Beschouwingen over de situatie der Koninklijke

Het is moeilijk prognoses te stellen uit het koersniveau van thans

Tegen den tijd, dat er interim-dividenden — voor den tijd der claims moet men al tot 1930 teruggaan, in welk jaar het kapitaal van 407 tot 503 miljoen werd verhoogd — van de „Koninklijke” Petroleum in de lucht hangen, of het publiek denkt, dat ze in de lucht hangen, doen gewoonlijk allerlei beschouwingen, althans speculaties over dit concern de ronde. Het is duidelijk, dat deze ten aanzien van een organisatie met een, zelfs voor een insider onoverzichtelijke wereldvertaakte organisatie als de „Koninklijke” slechts zeer betrekkelijke waarde hebben.

Gaat het in het eene land van Europa goed, dan kan het in het andere slecht gaan, floreeren de zaken in Amerika, dan kunnen zij in Azië tegelijkertijd stagneren. Is de markt voor olie, benzine e.d. minder gunstig, dan kan die der steeds groeter in aantal wordende bijproducten en chemische artikelen etc. tegelijkertijd zeer florijsant zijn. Hetzelfde geldt voor wisselkoersen, tariefpolitiek, exploraties, etc. etc. Wie zou b.v. eenige jaren geleden hebben kunnen bevroeden, dat de bouw van nieuwe vliegtuigen zulke fantastische afmetingen zou aannemen als dit jaar het geval is geweest. Deze zullen immers te zijner tijd een zee van benzine, en ander oliën opslorpen. Hetzelfde geldt voor het toenemend verbruik van dieselolie voor motortrains. Wij behoeven slechts naar de ontwikkeling in ons eigen kleine vaderland in de laatste jaren te kijken om te beseffen, dat hier nog ongekende perspectieven liggen, aldus lezen wij in het Nws. En zoo kan men nog talloze voorbeelden opnoemen, zoals het toenemend autoverkeer zowel voor personen als goederen, de toenemende mechanisatie in bedrijven waarvoor allerlei stookoliën, smeeroliën, etc. noodig zijn.

Wat de financiële gevolgen van een en ander voor een bepaald nog loopend boekjaar voor de Koninklijke zullen zijn, laat zich voor een outsider niet in cijfers uitdrukken, bij de schaarsche gegevens, die de Koninklijke eens per jaar — en dat een halfjaar na het afgelopen boekjaar — verstrekt.

Het valt dan ook niet te verwonderen, dat belanghebbenden zich ten deze aan elken stroohalm vastklampen, dien zij een gegeven wanen, waar zij houvast aan hebben voor de beoordeeling van de huidige en toekomstige situatie van het concern en de waarde der aandelen. Iedere aandeelhouder zal de waarde van dergelijke bespiegelingen op haar geringe betekenis weten te schatten en zich er dan toch weer aan overgeven.

Typeerend voor deze geestesgesteldheid is het jongste beursoverzicht van de firma H. Oyens & Zonen, waarin wij onderstaand „keuveltje” aantreffen:

Deductie uit koersbeloop.

„Het is een oude klacht, dat, terwijl houders van Amerikaansche shares zoo voortreffelijk en snel op de hoogte worden gehouden van den gang van zaken bij hunne maatschappijen, de houder van Nederlandsche aandelen tusschen de jaarverslagen zoo bitter weinig te hooren krijgt, dat dit feit alleen al een groote rem vormt voor de juiste waardeering van die aandelen, terwijl het volkomen ontbreken van tastbaar nieuws buitendien den beurshandel een machtigen prikkel onthoudt om zich naar den eisch te kunnen ontplooiën. Gemeenlijk moet men dan ook uit het koersverloop ongeveer deduceeren wat er voor goeds of kwaads te wachten staat. Het gebrek aan voorlichting wordt als regel gerechtvaardigd door aan den dag gelegden vrees voor mededingers in hetzelfde bedrijf en vrees voor het in de hand werken van speculatieve beursoperaties juist op grond van die inlichtingen. Concurrentievrees van dezen aard schijnen de grootste en de kleinste Amerikaansche concerns echter in het geheel niet te koesteren, en wat de beurstransacties aangaat zou men kunnen zeggen, dat bij juiste periodieke voorlichting, een grotere schare van weelderigen hun meening in een daad zoudten kunnen omzetten dan thans.

Deze beschouwing werd ons in de pen gegeven door de ondanks allerlei min of meer plausible verklaringen ad hoc toch doorgaande daling in aandelen Koninkl. Petroleum. De hypothese, dat met name genoemde Fransche groote houders zouden verkoopen is volgens onze inlichtingen stellig onjuist. Wel is het juist, dat uit Parijs constant aanbod bestaat op grond van omzetting van buitenlandse in specifiek Fransche waarden, welke beweging na de parlementaire overwinning van het kabinet nog eerder is versterkt. Toch bevredigt deze hypothese niet geheel, want het loopt met rassche schreden naar den termijn van het interim-dividend, dat ten vorigen jaren 6 pCt. bedroeg. Mocht een overeenkomstige uitkeering te wachten staan, dan zouden er zeker voldoende financieel krachtige gegadigden zijn om bij de toch niet zoo geweldig omvangrijke verkoopen als grage tegenpartij te fungeeren.

Nu daarvan niets blijkt, maakt de beurs daaruit volens haar gevolgtrekkingen, die dan niet van zeer opwekkenden aard zijn, ofschoon het van ouds bekend is, dat het bestuur der Kon. Petrol. zich ten aanzien van haar winstuitdeelsingspolitiek nooit in de kaart laat kijken, zoodat alle voorbarige bespiegelingen zuivere conjectie zijn.

Weliswaar heeft men eenige zijdelingsche gegevens om zich een beeld te kunnen vormen hoe deze maatschappij in 1938 gevarieerd is. Daar is ten eerste het winstcijfer over de verschillende kwartalen van vele Amerikaansche petroleumconcerns, die alle

NOTEERINGEN

Medegedeeld door Gijsselman & Steup. Amsterdam.

Slotkoersen	30 Dec.	2 Jan.
BANKEN:		
Amsterdamsche Bank	134 3/8	134 1/2
Incoasso Bank	118 1/4	118 1/4
Kol. Bank	159 3/4	159 3/4
Ned. Bank	130 1/4	129
Rott. Bank	129 1/4	—
Javasche Bank	265 3/4	263
N.I. Escompto	92	93
Ned. Handel Mij.	141 1/2	147 3/4
Ned. Ind. Handelsbank	132 1/4	132 1/8

SUIKER ONDERNEMINGEN:		
H. V. A.	473	467 1/2
Java Cultuur	207	204
Nisu	217	214 1/2
Vorstenlanden	89 3/4	92 1/2

CUL. & RUBBER ONDERNEMINGEN:		
Mich. Arnold	193 1/2	193 ex
o'edwinangoen	—	—
A'oram Rubber	228 1/4	229
Bandar Rubber	166 1/2	167
Basilam	95 1/2	95 1/2
Delj Bat. Rubber	158	158
Sumatra Rubber	—	—
Vico	169	167 1/2
Wai Sumatra	133 3/4	—
Oostkust	150	149 3/4

TABAK-MYEN:		
Arendsburg	344 1/2	345
Besoeke	—	—
Senembah-Mij.	237 1/4	239
Delj-Mij.	252 1/2	259
Delj Batavia Tabak	206 1/4	209

THEE ONDERNEMINGEN:		
Gandasoli	109	109
Malabar	—	—
Pangheotan	—	—
Pasir Nangka	—	—
Telaga Patengan	—	120

PETROLEUM & MYNBOUW:		
Kon. Olie	320 1/2	324
Tarakan	—	—
Billiton B.	539	548 1/2
Alg. Exploratie	59	—
Bengkalis	81	76
Redjang Lebong	153	153
Zuid Bantam	—	158

INDUSTRIE:		
Aku	383 1/4	383 1/8
Fokker	356	361
Lever Bros	139 1/4	134 1/2 ex
Philips	214 3/4	214 1/4
Unilever	140 1/8	140 1/8
Ned. Ford	—	—

HANDEL MIJEN:		
Borsumy	178	178 1/4
Internatio	182 1/2	183
Jasumy	—	—
Lindeteves	172	—
Guntzel & Schumacher	—	—

GAS & ELECTR. MIJEN:		
N. I. Gas N. B.	245 3/4	246 1/2
Aniem N. B.	249 1/4	249 1/2

SCHIEEPVAART MYEN:		
Scheepvaart Unie	116 3/4	115 3/4
K.P.M.	168 1/4	—
Japan Lijn	88 1/4	88 1/2
Sem. Stoomboot & Pr.	256 1/2	256

SPOOR & TRAMWEGEN:		
Malang Tram	59 1/2	59 1/2
Sem. Cheribon	28 1/2	28 1/2
Sem. Joana	15 1/8	15 1/4
Serajoedj	19	19
Ned. Ind. Spoor	68	68
Delj Spoor	98	98 1/2

AMERIKA:		
Cit. Service p. dl.	51 1/8	51 5/8
Prof. Cit. Service p.dl.	36 1/4	36 3/4
Shell Union p. dl.	11 1/4	11 1/8
Prof. Shell Union p.dl.	79 1/8	79 1/4
Continental Oil p.dl.	22 1/8	23 1/8
U.S. Steel p.dl.	108 1/8	108 1/2
Bethl. Steel p.dl.	58 1/8	58 1/2
Republic Steel p.dl.	18 1/2	18 1/2
Am. Smelting p.dl.	39 1/2	39 1/8
Anaconda Cop. dl.	26 1/8	26 1/2
Kennecott Copper p.dl.	32 7/8 ex	32 3/4
Int. Nickel p.dl.	42 1/2	42 3/4
General Motors p.dl.	38 1/8	38 1/4
Chrysler Corp. p.dl.	61 3/4	62 1/8
Hudson Motors p.dl.	6 1/8	6 1/8
Union Pacific pct.	73	75 1/2
Atchison Topeka pct.	31 1/4	32
South. Pacific pct.	15 1/4	16 1/8
Gen. Electr. p.dl.	33 1/4	33
Montg. Ward p.dl.	38 3/8	38 3/4
Standard Brands p. dl.	5 1/4	5 1/8
U. S. Rubber p.dl.	39 1/4	38
C.T.S.	2 1/4	—

OBLIGATIES:		
3 pCt. Nederland 1936	103	102 7/8
3-3 1/2 pCt. Nederland 1938	101	101
3 pCt. Ned. Indië 1937	99 3/4	99 3/8
3 pCt. Ned. Indië 1937 A	99 3/8	99 1/8
5 1/2 pCt. Duitschland.	28	27 1/2
Prolongatierente	1 1/2 0/0	1 1/2 0/0

||
||
||

REX

Huis van goede films

SLECHTS HEDENAVOND

Reprise van het Superieure
FRANSCH MEESTERWERK

„MAYERLING”

met
CHARLES BOYERen
DANIELLE DARRIEUXWoensdagavond: Reprise van
„LIEBE, TOD und TEUFEL”met
KATHE VON NAGY

909

OGHTEND - VENDUTIE

te houden op Maandag 9 Januari 1939
ten negen uur 30 m. 's voormiddags
in het pand te Medan aan de Kesawan
17, van de tot den faillieten boedel van
Lie Jaw Thong merk Bie Son behoo-
rende goederen, zooals manufacturen,
w.o. wit-, groenkhaki-drill, linnen
palm beach, tussor, wol, flanel tobral-
co, popeline, enz.

Meubilaire goederen, w.o. toko-kas-
ten, werk- en schrijftafels, stoelen,
banken, Singeltrapnaaimachines,
brandkast, fietsen, wandklok, wand-
spiegel, elektrische waaier, zwak-
stroomapparaat voor massage, enz.

Behandeling van reclame- en prefe-
rentierechten in opgemeld pand op
Donderdag 5 Januari 1939 van 9 tot 10
uur v.m.

WEESKAMER MEDAN.

1018

Is U al lid van de
Anti Woeker Vereeniging?
Telefoon 564-677.

Bezichtig in onze showroom
Onze nieuwe Modellen
Zeer lage prijzen

931

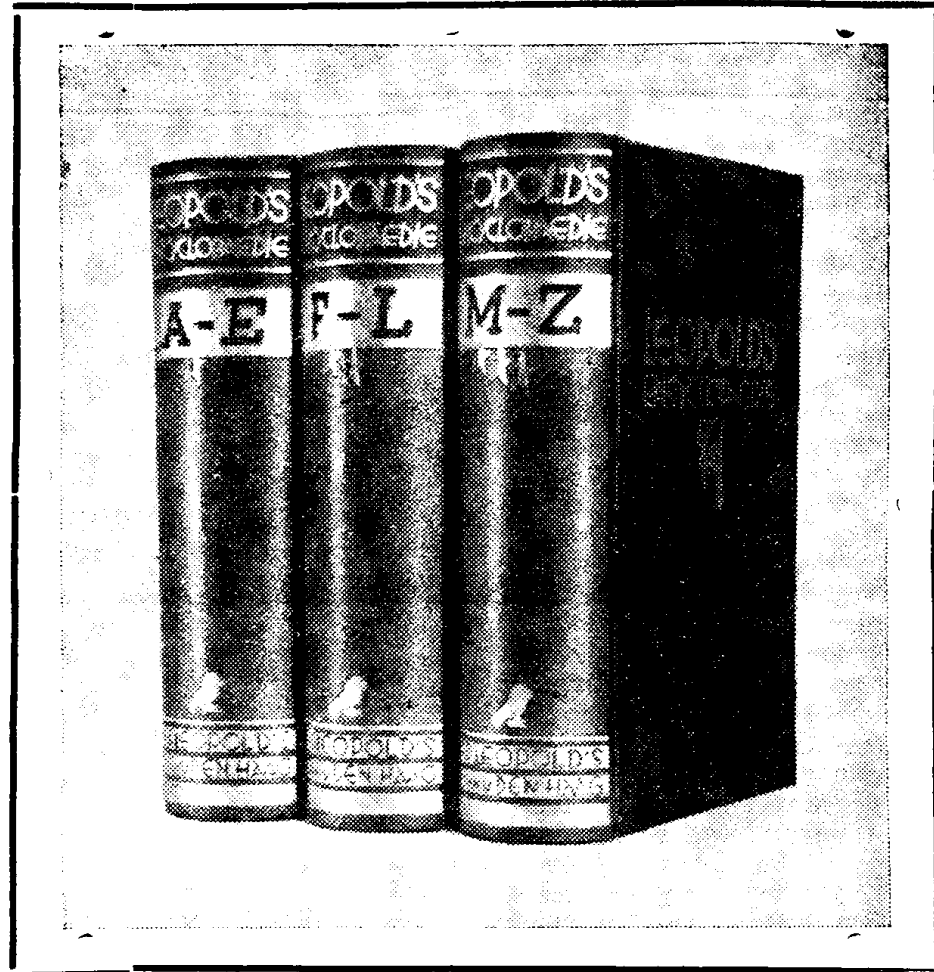
„HWA NAM” MEUBELHUIS

Kesawan No. 74 | MEDAN | Tel: No. 1120 |

LEOPOLD'S ENCYCLOPÆDIE

COMPLEET IN DRIE DEELLEN

à f 11.— per deel

GEBONDEN IN DONKERBLAUW KUNSTLEDER

Formaat 19 x 26 cm., 2700 bladzijden rijk geïllustreerd
tekst 200 pagina's illustraties, 24 kaarten van de geheele
wereld, 18 platen in vierkleuren-druk.

LEOPOLD'S ENCYCLOPÆDIE

wordt bewerkt naar den vijfden druk van Winkler Prins'
Algemeene Encyclopaedie door Ir. B. Swanenburg en na-
gezien door Pastoor W. Nolet, oud-hoogleraar aan het
R. K. Seminarie te Warmond.

Vraagt uitvoerig prospectus bij uwen boekhandelaar.

DEEL I VERSCHIJNT BEGIN 1939, DEEL II EINDE 1939, DEEL III BEGIN 1940

Boekhandel VAREKAMP & Co.
Medan Tel. 1600, na 5 uur 1599

FIVE SUIT BRIDGE

Het nieuwste Bridge met 5 kleuren
in doos compleet met Spelregels

F 4.—

JO - JOTTE

Het nieuwe Kaartspel voor twee of
meer personen van ELY CULBERTSON

F 2.25 en F 3.—

VAREKAMP & Co.

MEDAN — KESAWAN — TELEFOON 1600

VENDUTIE

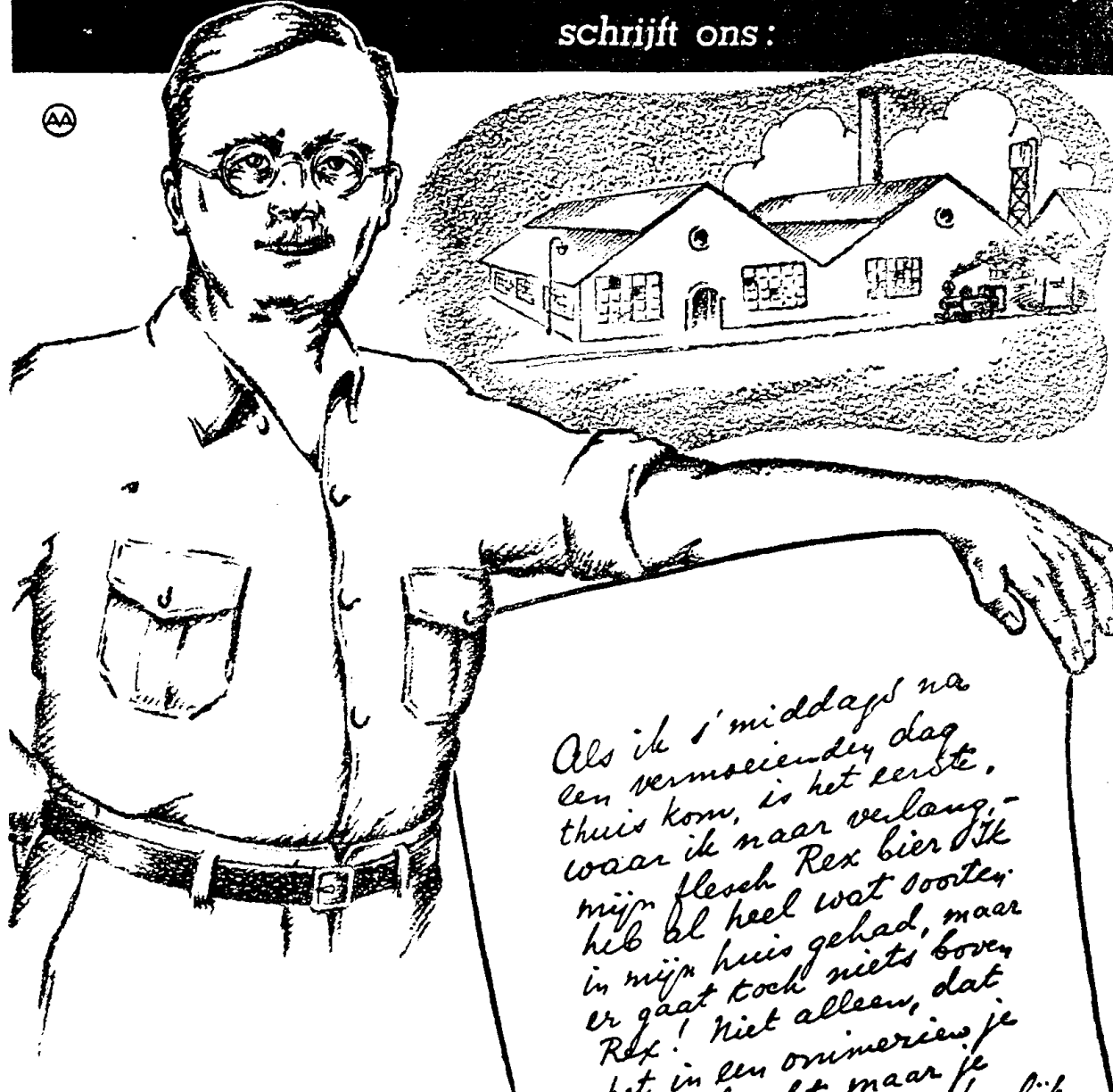
ten huize van den WelEdelen Heer E. du Bus de Valempre, Nieuwstraat 14 op Dins-
dag 3 Januari des avonds te 6 uur van ZED. goed onderhouden inboedel w.o. djati
houten zitjes, schallampen, vloerkleden, boekenkast, schemerlampen, wandversierin-
gen, rooktafel, portieres, klok, spiegelkasten inlenkasten, litsjumeaux, veerenbedden,
1 pers. Soer, ledikant, uittekb. eettafel, stoelen, dressoir, etenskast, glas en aardewerk,
keukengerei, 3 pits gasfornuis, ijskast, Amer. grasmachine, fiets, goede ¼ viool, Phi-
lipsradio, el. dyn. loud-speaker, boeken, krees, potten met chevelures, dakijzer, etc.

Met opdrachten belast zich gaarne het

5630

VENDU-, COMMISSIE- en HANDELSKANTOOR
J. M. BAL Tel. 252-12

De Heer B.S., van een der Kedirische suikertabrieken,
schrijft ons:

Als ik 's middags na
den vermoeienden dag
thuis kom, is het eerste,
waar ik naar verlang,
mijn flesch REX bier. Dit
heb ik heel wat soeter
in mijn huis gehad, maar
er gaat toch niets boven
REX! Niet alleen, dat
het in een ommeries je
dorst lesscht, maar je
knapst er tevens zo heerlijk
van op... en je proeft 't
verschil gekinddoekt.

REX

B I E R

KWALITEITS-BIER

U proeft 't verschil!

1013

Voor elke Dame

Carron

Fleurs de Rocaille

French - Cancan

Le Tabac Blond

La Nuit de Noël

Narcisse Blanc

Narcisse Noir

Eau de Cologne

Yardley - Boldoot

en Maya

216-3

Lenthéric

Lotus d'or

Coeur de Paris

Anticipation

Au fil de L'eau

Gardenia de Tahiti

Miracle

Le Pirate

No. 12

Asphodèle

Forêt Vierge

Shanghai

Dykil

Risque Tout

Wekt Uw vrienden en kennissen op
voor het lidmaatschap van
Het Hulpfonds ter Oostkust van
Sumatra.

PROGRAMMA - BIOSCOPEN

Wegens groot succes
ORANJE: Nog DINSdag geprolongerd

ELEPHANT BOY

Alexander Korda's meesterwerk dat U van het begin
tot einde boeien zal. Vooraf: Ceremonies in Bali en een
actueel Paramount Wereldnieuws.

WOENSDAG en volgende avonden
de bijzonder geestige Metro-Comedie

ROMANCE FOR THREE

(DRIE MAN IN DE SNEEUW)

met Frank Morgan - Edna May Oliver - Robert Young e. a.

U behoeft slechts even naar de rolbezetting te zien om te
weten dat het een gezellig-amusante Comedie is.

DINSdagAVOND voor het laatst
DELI: Warner Bros' overweldigend muzikaal festijn

HOLLYWOOD HOTEL

met Dick Powell — Rosemary Lane — Hugh Herbert
Alan Mowbray en Benny Goodman and His Swinging Band

Uit de Java Pers:

Een amusementsfilm zooals men slechts weinige zal zien.
Vooraf een Interessant Fox Movietone Nieuws

WOENSDAG en volgende avonden

DELI: LOUISE RAINER en SPENCER TRACY
in een spannend, aangrijpend verhaal over de lichten en de
misdadige schaduwen van het groote-stadsleven

BIG CITY (Wereldstad)

met medewerking van Amerika's Sportkampioenen zooals
Jack Dempsey en James Jeffries, ex-wereldkam-
pioenen boksen — Frank Wykoff, het athletiek-
phenomeen — Taski Hagio, de jiu-jitsu kampioen —
Bull Montana, Gus Sonnenberg en Man
Mountain Dean, de worstel-kolossen.

EEN der sterkste speelfilms van den laatsten tijd.

ORION: Dinsdag en
Woensdag CHINEESCHE FILM

ORANJE SIANTAR: DINSdag en WOENSDAG

Edmund Lowe — Ann Todd — Sebastian Shaw e. a.
in de beste Detective-film, die U in jaren gezien hebt

THE SQUEAKER (DE VERKLIKKER)

Een der beste Thrillers, verfilmd naar het bekende boek van
Edgar Wallace.

934

Zoo juist ontvangen:

PETER THOENE

De verovering van het Luchtruim met voorwoord van Frits Koolhoven.

Vanaf de vroegste tijden heeft in den mensch het vurig ver-
langen geleefd, te kunnen vliegen als de vogels, zich los te
kunnen maken van de aarde.

Het is deze gedachte, dit verlangen om op te stijgen in de blau-
we oneindigheid, die in „De verovering van het luchtruim” op
een buitengewoon suggestieve wijze wordt beschreven.

Van het aloude Egypte, over het Oude Griekenland met Ikaros
voert dit boek ons naar de helden, die opstegen met reuzen-
vliegers, naar Leonardo da Vinci, den eersten ontwerper van
een vliegmachine en naar de velen, die in den loop der eeu-
wen poogden het groote raadsel op te lossen.

Het boek eindigt met een beschouwing over de vliegtuig-
techniek van de toekomst, het stratosfeervliegtuig en de raket, die ook
de ruimte van het heelal voor den mensch zal ontsluiten.

Met ruim 50 illustraties

PRIJS GEBONDEN Fl. 4.70

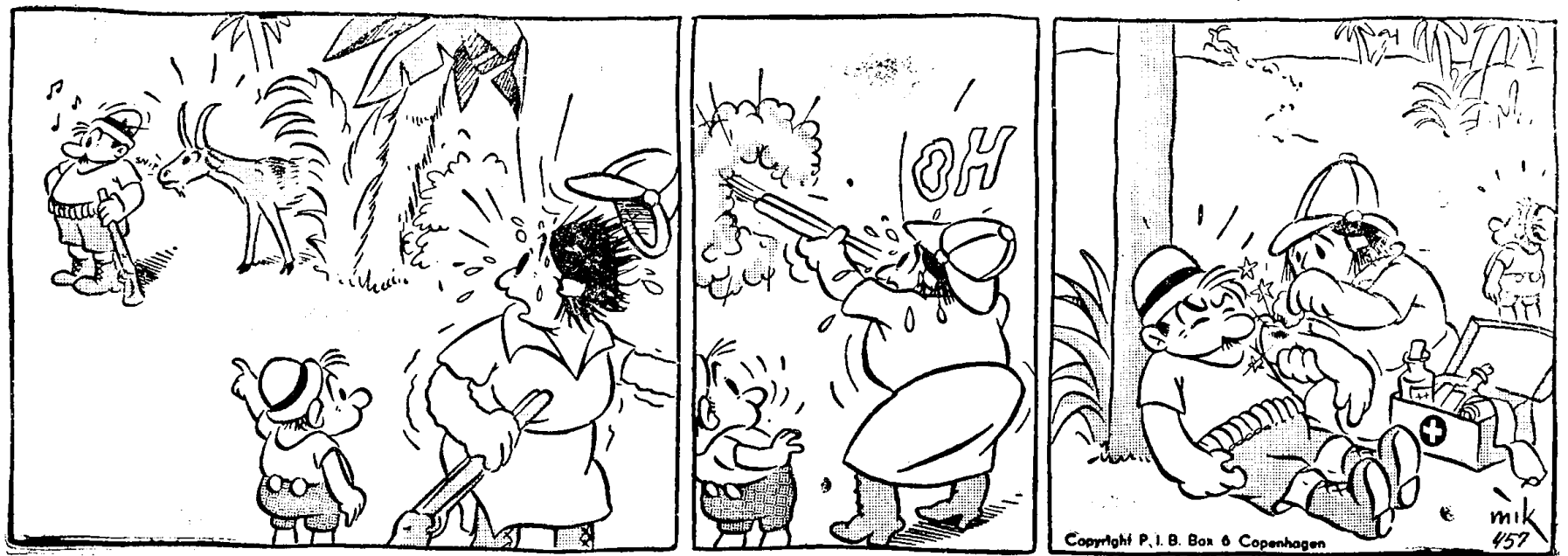
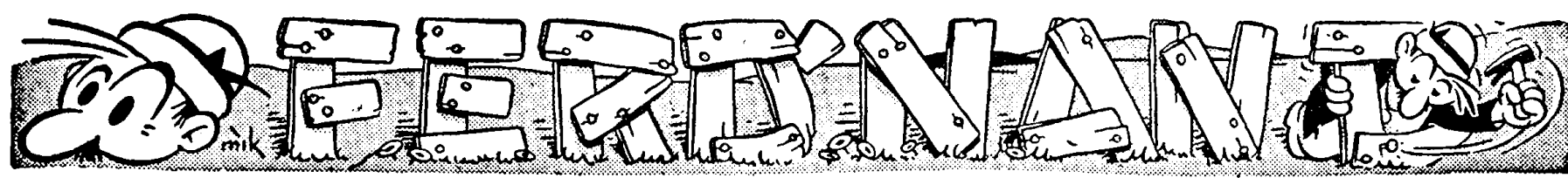
Boekhandel VAREKAMP & Co. - Medan.

Telefoon 1600

na 5 uur 1599

ESCOMPTO

Safeloketten

FERDINAND ALS JAGER OP GROOT WILD.

Oplichting gepleegd door een... gemeente ?!

Tientallen kilo's paperassen werden uit gebouw steunverleening te Slidrecht gedragen

Justitie stelt een onderzoek in

Voor het gebouw, waarin de administratie der steunverleening van de gemeente Slidrecht is gevestigd, reed een verhuisswagen voor. Mannen gingen het gebouw binnen en zij kwamen terug met de armen vol boeken.

Tientallen kilo's aan paperassen en bescheiden werden succesvol naar buiten gedragen. Daarop zette de wagen zich in beweging om naar Dordrecht te rijden en wel rechtstreeks naar het Paleis van Justitie.

Verschiede mensen waren van dit merkwaardige voorval getuige. Men had ook de heren van het parket uit Dordrecht binnen zien gaan en sindsdien loopen in Slidrecht alle mogelijke geruchten. „Wat is er gebeurd?" vraagt men zich af. Er zijn mensen, die antwoorden: „Het zal wel zoo'n vaart niet loopen." Naar het schijnt, wordt die mening ook van officieele zijde gesuggereerd en men leidt dat ook af uit het feit, dat tot dusverre geen arrestaties zijn verricht, aldus de Tel.

Maar die mening is onjuist. Wij hebben in Dordrecht en andere gemeenten een uitvoerig onderzoek ingesteld, en daarbij is ons gebleken, dat, zoo de beschuldigingen juist blijken, van een zeer ernstige fraude moet worden gesproken.

Zoo ernstig, dat de Justitie beslag heeft gelegd op vrijwel de geheele administratie van werklozensteun van de gemeente Slidrecht.

Deze inbeslagname is het resultaat van een diepgaand onderzoek, dat begin November werd aangevangen en dat veel belangstellend materiaal moet hebben opgeleverd.

Waarom komen nu de beschuldigingen neer? In het kort hierop: er moet te Slidrecht op zeer zondelijke wijze met de administratie der steunverleening zijn omgesprongen en wel in dien zin, dat de afrekeningen, welke periodiek aan het rijk worden opgezonden, een onjuist beeld van den werkelijken toestand gaven. Dientengevolge kon de gemeente Slidrecht meer financiële voordeelen behalen dan waarop zij krachtens de werkloosheids-subsidieregeling tusschen het rijk en de gemeenten recht heeft.

Ziedaar een gang van zaken, die waarlijk een unicum mag heten en die ongetwijfeld tot een hoogst merkwaardige strafrechtelijke constructie kan leiden.

Repressieve Controële.

Gelijk men weet, ontvangen de gemeenten van het rijk bijdrage in de kosten van den werklozensteun, in dien zin, dat een zeker percentage van de gemeentelijke uitkeeringen aan werklozen door het rijk wordt vergoed.

Het rijk vertrouwt daarbij op juistheid van de gegevens, welke op de periodieke opgaven der gemeenten voorkomen. Er bestaat hierop slechts een repressieve controle, welke door rijksinspecteurs en accountants op gezette tijden in de gemeenten wordt uitgeoefend.

Deze periodieke opgaven nu, waren in Slidrecht blijkbaar niet in orde. Toen althans in het begin van November een inspecteur van het Departement van Sociale Zaken te Slidrecht een onderzoek instelde, moet daarbij zijn gebleken, dat er op ontoelaatbare wijze was geknoeid.

De onregelmatigheden waren blijkbaar van dien aard, dat niet met administratieve maatregelen kon worden volstaan.

De Officier van Justitie te Dordrecht, mr. A. J. Kronenberg, werd van de zaak op de hoogte gesteld, met het gevolg, dat de Justitie onmiddellijk ingreep. Haar onderzoek naar den omvang van de falsificaties is thans gaande en wij hebben den indruk gekregen, dat de Justitie niet zal aarzelen zoo noodig met kracht op te treden, ook al omdat het hier een geval betreft, dat, zoo de vermoedens juist blijken, voor andere gemeenten als afschrikwekkend voorbeeld zou kunnen gelden.

Vermoedelijk zal dit onderzoek nog geruimen tijd vergen en het is nog niet te zeggen, welke telastelling daaruit zal voortvloeien en of hier sprake is van verduistering, van valsheid in geschrifte of van oplichting.

Is dat laatste het geval, dan zou men dus de zondelijke figuur krijgen, dat een gemeente het Rijk zou hebben opgelicht.

De gemeente Slidrecht telt omstreeks 14.000 zielen en de werkloosheid is er groot. Het baggerbedrijf en de drooglegging der Zuiderzee gaven vroeger velen handen werk, doch reeds sedert geruimen tijd is het daarmee niet rooskleurig gesteld.

Het aantal werklozen bedraagt er thans ruim 800, hetgeen er op neerkomt, dat iedere week naar ruwe schatting zeventien gulden aan steungeld moet worden uitgekeerd. Men kan gemakkelijk uitrekenen, dat dit zware lasten op de bevolking legt.

Lieve oude dame: Waar is hier de noodrem? Die boot moet stoppen. M'n hoed is afgewaaid. — (Weekly Telegraph).

Doodelijk ongeluk bij de landing van de PH-OTO op Urk

Toen het langverwachte K.L.M.-toestel met post en levensmiddelen op Urk kwam landen, is de vreugde over de eendelige verlossing van het eiland uit zijn isolement, bedorven door een tragisch ongeluk. Bij het neerstrijken op het ijs is de 10-jarige Gerrit Snoek, die met een veertigtal andere belangstellenden naar de landing stond te kijken, door den staartsteun van het vliegtuig geraakt. Hij viel bewusteloos neer en de op het landingsterrein aanwezige burgemeester van Urk, de heer Keyzer, liet onmiddellijk medische hulp ontbieden. Toen de geneesheer arriveerde, bleek het knaapje echter reeds te zijn overleden.

De PH-OTO is een Fokker F 8 vliegtuig, dat geen staartwiel, maar een staartsteun heeft. De machine werd bestuurd door zagvoerder P. Both, die van het ongeluk niets heeft gemerkt aldus de N.R.C. van 24 Dec. Het terrein was met twee vlaggezet, wat blijkbaar niet voldoende was om deze afzetting uit de lucht te kunnen waarnemen. Gewoonlijk bevinden dergelijke aanwijzingen zich horizontaal op den grond.

De directie der K.L.M. heeft de ouders van het slachtoffer haar deelneming met het ongeluk betuigd.

Vreugde in Rouw veranderd.

Naar aanleiding van het ongeluk bij de landing van het postvliegtuig, waarbij de negenjarige Gerrit Snoek om het leven is gekomen, heeft de Tel. een onderhoud gehad met den burgemeester van Urk, den heer Keyzer. De burgemeester was nog diep onder den indruk.

„Ik had me", aldus de burgemeester, „reeds tijdig naar het landingsterrein begeven om de landing gade te slaan en mij tevens te overtuigen van de genomen orde-maatregelen. Het publiek stond ongeveer 30 à 35 meter van de uiterste grens van het landingsterrein, waar de rijks- en gemeenteveldwachter den weg tusschen de weilanden hadden afgezet. Zelf begaf ik mij op het landingsterrein en nam, toen het vliegtuig naderde, plaats bij den auto waarin de post was aangevoerd.

Plotseling cirkelde het vliegtuig boven het landingsveld en na een rondvlucht kwam het naar beneden, juist over den hoek waar het publiek stond. Ik zag dat plotseling allen zich als op commando lieten vallen. Wat er verder gebeurde, kon ik van mijn standplaats af niet zien. Helaas was, — zooals later bleek het jongetje Snoek — tusschen staan en door het vliegtuig geraakt. De piloot verklaarde, dat hij het publiek niet had gezien.

Volgens mijn mening stond het publiek op een behoorlijk afstand bij elkaar op den weg. Op het terrein zelf bevond zich niemand van het publiek. Meer kan ik U niet vertellen", aldus besloot de burgemeester.

Ook de gemeenteveldwachter, de heer Kort, was van mening, dat het publiek op een behoorlijk afstand is gehouden. De toeschouwers kregen een ontzettenden

Het ijs sterker dan de Z 5.

Vergeefsche tocht naar Ameland

Vergeefsche tocht naar Ameland. Na een zeerzwaren tocht is Hr. Ms. torpedoboot Z 5 op 24 December in de haven van Nieuwediep teruggekeerd van haar vergeefsche reis naar Ameland. Het is een hard gelag geweest voor den commandant en de opvarenden van de torpedoboot, maar niet minder voor de ongeveer veertig Amelanders, die er zeker op gerekend hadden de Kerstdagen bij hun familie door te brengen, dat de reis niet met succes bekroond werd. Het was echter volkomen uitgesloten met een dergelijke tegenwerking der elementen verbinding met het eiland te verkrijgen. Tot op ongeveer 200 meter afstand naderde de Z 5 de Amelandische kust, maar verder wilde de commandant niet gaan, omdat hij het risico te groot achtte. Voor de passagiers, die gehoopt hadden met Kerstmis op Ameland te zijn, was de vergeefsche reis een diepe teleurstelling. Onder hen was een trouwlustige, die met een Amelandisch meisje in het huwelijk zou treden. Mistroostig stapte hij in Nieuwediep aan wal, de doos waarin zijn trouwcostuum, onder den arm.

schrik, omdat ieder meende veilig te staan. Allen stonden ten Zuiden van de vlag, waardoor de grens van het veld was aangegeven.

De heer De Boer die op een knie liggende bezig was het aankomende vliegtuig te filmen, kon door zich achterover te laten vallen een klap van een der wielen vermijden.

De vreugde over de aankomst van de eerste post is veranderd in diepen rouw, waarin de geheele bevolking deelt. De deernis met de getroffen familie is algemeen.

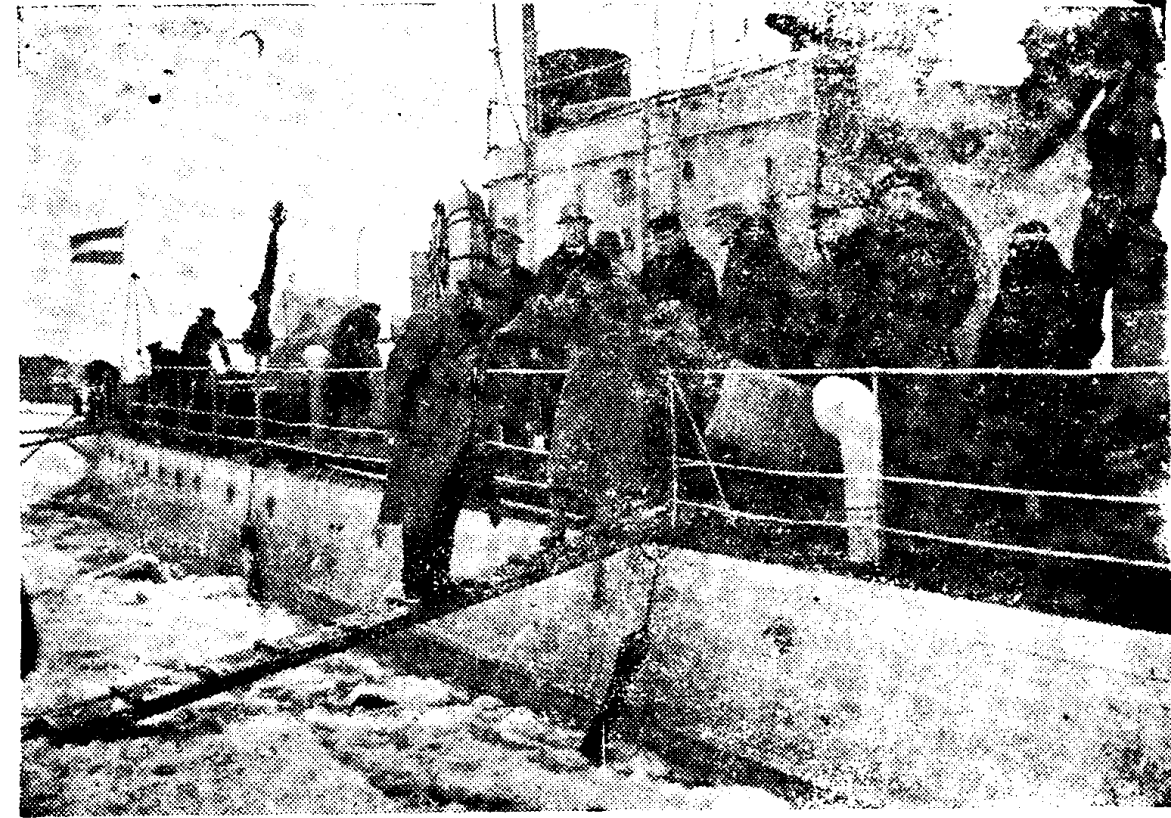
Op last van den burgemeester zijn foto's genomen van de situatie ter plaatse.

Rotterdamsche dievenbende gepakt

ZEVEN ARRESTANTEN.

Welk een goeden slag de politie geslagen heeft, toen twee leden van de hondenbrigade twee mannen in de omgeving van het Feyenoordstation met een motor aantroffen, hetgeen tot hun aanhouding en ontmaskering leidde, blijkt eerst nu, aldus de Tel. van 24 Dec. uit R'dam. Want de verhoorden, die de politie den beiden mannen bleef afnemen, hebben er thans toe geleid, dat nog vijf jeugdige mannen gearresteerd en naar het Huis van Bewaring zijn overgebracht.

Het zijn de 19-jarige monteur A. V., de 20-jarige varensgezel A. den B., de 22-jarige expedietieknicht A. V., de 19-jarige smid G. van G. en de 20-jarige milicien L.D.W. Laatstgenoemde werd in Nijmegen, waar

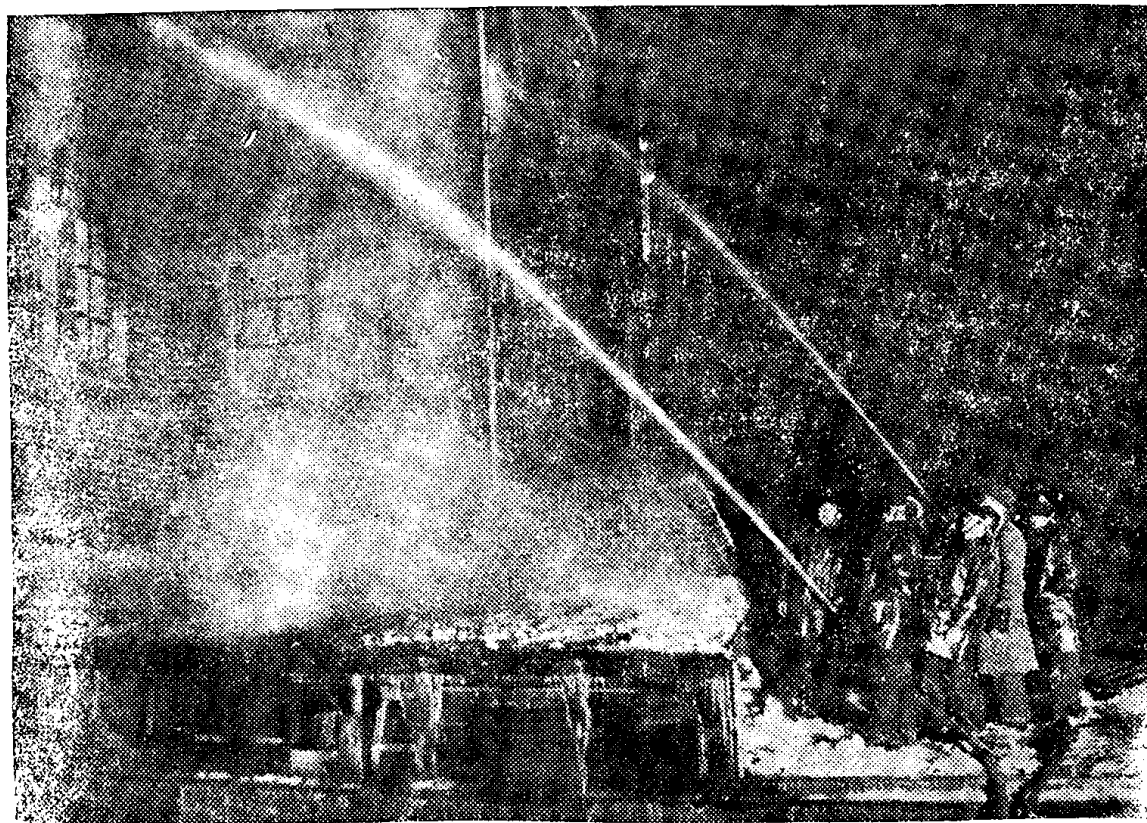
hij in garnizoen lag gearresteerd, omdat de beide vroeger reeds aangehouden en zijn naam hadden genoemd in verband met de vele inbraken in het Westen.

De jongeman werd naar Rotterdam overgebracht en op het bureau Nassaukade dusdanig aan den tand gevoeld, dat de politie op het spoor kwam van een heel bende. Want alle zeven misdadigers kenden elkaar

heel goed en hadden ook met elkaar „gewerkt". Behalve de reeds gemelde serie inbraken, bezochten zij in den loop van twee jaren, zesdaal de Centrale Werkplaatsen aan de Pickstraat, waar zij zich, omdat na de eerste twee inbraken, waarbij de dieven resp. — en f 70.— buitmaakten, in het gebouw geen geld meer werd achtergelaten, maar tevredenstelden met gereedschappen.

Weer een felle brand in Nederland

Meubelfabriek in Rotterdam in vlammen

Te Rotterdam is door onbekende oorzaak brand ontstaan in een meubelfabriek. De brandweer kon aanvankelijk onder de sneeuw de brandkranen niet vinden, maar werd na enkele uren hard werk den brand toch meester. Het blussingswerk aan de achterzijde van het brede pand boekte goede resultaten.

Met twaalf stralen geblusht

Omstreeks vijf uur in den middag van 23 Dec. is brand uitgebroken in de meubelfabriek van de firma Van der Heym aan de Hudsonstraat no. 71-79 te Rotterdam. Van drie der panden, welke deel uit maken van het fabriekscomplex zijn de bovenverdiepingen totaal uitgebrand. Van één dezer panden is bovendien een lager gelegen verdieping uitgebrand. Persoonlijke ongelukken zijn niet gebeurd. De Rotterdamse vrijwillige brandweer heeft het vuur met 12 stralen bedwongen. Verzekering dekt de schade.

Hoe de brand werd ontdekt.

Om goed 5 uur werd de heer B. Leenes, die op de eerste etage van pand 69 aan de Hudsonstraat woont en die in zijn huiskamer een dutje deed wakker, doordat een scherpe brandlucht zijn woning binnen drong. Hij trok dadelijk op onderzoek uit, maar kon aanvankelijk niets verdachts vinden aldus de N.R.C. Toen de brandlucht echter steeds sterker werd, is hij bij de benedenburen gaan informeren, omdat hij

veronderstelde, dat een der schoorsteenen van het huis in brand was geraakt. Op de tweede etage ontdekte men bij het voortgezette onderzoek evenwel, dat rook drong door spleten in den muur, welke dit pand scheidt van het aangrenzende fabriekscomplex van de firma Van der Heym. Die tusschenmuur bleek bovendien gloeiend heet te zijn.

De heer L. is daarop naar zijn schoonzoon gelopen, die op no. 31 woont en die telefoon heeft. Daar heeft hij de brandweer en de politie gealarmeerd.

De blussing.

Al spoedig kwam slangenwagen, 36, met onderbrandmeester De Jong ter plaatse. Het bleek, dat zich niemand in het fabriekscomplex, dat uit vier bij elkaar getrokken dubbele panden bestaat, bevond. Al had men het ernstige vermoeden, dat er in de fabriek brand was uitgebroken en zeer waarschijnlijk wel aan de zijde van de woning van de familie Leenes, toch heeft men niet dadelijk de buitendeur opengemaakt, omdat men terecht vreesde, dat, als het vuur luchttoevoer kreeg, wel eens opeens de vlammen fel zouden kunnen opvlammen. Daarom besloot men eerst slangen uit te leggen en deze in gereedheid te houden, vóór de deur werd geopend. Twee stralen werden toen op de waterleiding in gereed-

heid gebracht, waarbij men nog moeite had de waterleidingputten in het wegdek te pakken te krijgen, omdat deze onder een dikke laag sneeuw bedolven waren.

Toen eenmaal de slangen uitlagen, heeft men de buitendeur geforceerd en dat men met het wachten met dat werk goed had gedaan, bleek al dadelijk, want nauwelijks was de deur open, of men zag als het ware een steekvlam van de eerste verdieping van pand 71 naar de tweede verdieping omhoog schieten en in ongelooftijd korten tijd stond toen ook de tweede etage in lichter laaie. Brandmeester Boon, die inmiddels de leiding had overgenomen, heeft omdat hij begreep dat hij hier wel eens met een heel hardnekkige brand, die bovendien vrij hoog zat, te maken kon hebben, terstond twee auto-sputten opgeroepen.

Het gelukte den voortgang van het vuur te stuiten, maar op de eenmaal aangetaste verdiepingen is het met groote hardnekkigheid blijven voortwoeden. Eerst om bij zevenen kon men zeggen, dat men den brand onder de knie had. De nablussing heeft echter nog geruimen tijd geduurd.

De schade.

De omstandigheid, dat het lekwater dadelijk bevroor, waardoor de straat in de buurt van de fabriek spiegelglad werd en het springen van een der waterleidingbuizen in de buurt hebben de blussing ernstig bemoeilijkt. Onder deze omstandigheden is het eigenlijk een wonder, dat niet een groter gedeelte nog van de fabriek een prooi van de vlammen is geworden.

In verband met de gladdige wegen was de expeditie van de firma Van der Heym enigszins gestagneerd. Daardoor bevoordelicht ook veel afgewerkt goed in huis. Juist dit was opgeslagen op de bovenste verdiepingen, welke als opslagplaatsen zijn ingericht. Ook een groote partij triplex is een prooi van de vlammen geworden. De op de eerste etage van pand 71 ondergebrachtte zagerij is totaal uitgebrand. De overige afdelingen hebben alle veel waterschade gekregen.

In de fabriek werkt 45 man personeel. De arbeiders hebben om 4 uur het complex verlaten. De directeur bleek aanvankelijk onvindbaar. Omstreeks half zeven is hij op het terrein van den brand verschenen. De politie heeft hem naar het bureau aan de Oostervantstraat meegenomen tot het geven van andere inlichtingen. Ook de hoofdbas, die het laatste het pand heeft verlaten, is daarheen ontboden.

Bij dezen brand heeft het nieuwe verlichtingsapparaat van de brandweer voor de eerste maal dienst gedaan. De brandweer krijgt n.l. binnenkort een paar nieuwe reservevagens, welke o.a. ook zullen zijn uitgerust met een uiterst praktisch verlichtingsapparaat.

Het eerste van deze toestellen heeft men naar den brand meegenomen en het heeft al dadelijk uitstekende diensten bewezen. Het nieuwe toestel trok uiteraard de algemeene belangstelling.

Schooljongen-inbreker te Nijmegen aangehouden

Tezamen met een kameraadje tien inbraken gepleegd

In de laatste weken werd de omgeving van den Berg en Dalschen weg te Nijmegen onveilig gemaakt door een paar inbrekers. In dien tijd werd aan ongeveer tien woningen, tijdens afwezigheid van de bewoners, ongewenscht bezoek gebracht.

Nu eens waren de daders met een valschen sleutel binnen gekomen, dan weer waren zij binnen geklommen door een raam en in een woning aan den Ubberscheveldweg waren zij zelfs langs een regenrij naar het balkon geklommen. De wijze van werken wees er op, dat de daders van jeugdigen leeftijd waren.

Kort geleden gingen zij weer met een valschen sleutel een woning aan de Pater Brugmanstraat binnen. Voor het raam stond een briefje, dat de bewoners afwezig waren, hetgeen evenwel niet het geval was. De bewoners bemerkten onraad en de daders hadden de voordeur achter zich op de knip gedaan en vluchtten daarom door de keuken den tuin in, aldus de I.C.

Vandaar gingen zij door verschillende tuigen, een paar huizen verder door een openstaande keukendeur naar binnen en vluchtten door dat huis de straat op. Een bewoner van die straat had hen echter gezien en kon een vrij nauwkeurig signalement van de jongens opgeven.

Aan de hand daarvan lukte het de recherche de twee jongens te arresteren. Ofschoon de politie wel vermoedde, dat zij met jeugdige boeven te doen had, was zij toch nog verbaasd, toen bleek, dat het jongens van 13 en 14 jaar oud waren en één van hen nog op school ging.

Hoewel de waarde van al het ontvreemde geen groot bedrag vertegenwoordigt, zijn de betrokkenen toch niet onbelangrijk gedupereerd door de vernieling aan kasten en ander meubilair.

Echtscheiding in cijfers

DE INVLOED VAN HET „ONDERLING GOEDVINDEN".

Mr. E. W. Catz schrijft aan de Tel.

Zonder op dit oogenblik in te gaan op de betekenis der door minister Gossling aangekondigde nieuwe echtscheidingswetgeving, is het van gewicht te laten zien, welke vlucht de echtscheiding in de praktijk heeft genomen, vooral, nadat in 1883, door een bekend arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden, bij gemis aan tegenspraak, de gestelde feiten als erkend konden worden beschouwd. Natuurlijk valt het cijfermateriaal in geen enkel opzicht los te maken van het zeer aanzienlijke bevolkingsaccres, dat Nederland gedurende de laatste 70 jaren beleefde, doch dienaangaande spreken ook de echtscheidingspercentages, die ik zal geven, ongewoon duidelijke taal.

Enige frappante bijzonderheden. Nederland kende in 1867 113 echtscheidingen, in 1907 829, in 1927 2571, terwijl thans ten onzent per jaar de serie echtscheidingen het cijfer van 3000 verre overschrijdt!

In 1907 was het scheidingspercentage op 1000 huwelijken 0.75, in 1917 1.31, in 1938 1.84, terwijl van een dalende tendenz bezwaarlijk kan worden gesproken. Hoewel de allernieuwste cijfers nog niet bekend zijn, is de veronderstelling niet gewaagd, dat wij ons boven de 2% bewegen. Men bedenke daarbij, dat de scheidingen van tafel en bed (vaak bij gemis aan echtscheidingsgronden, of ter wille van behoud op pensioensaanpakken, nagestreefd) in deze „balans" niet zijn verwerkt.

Hetgeen in Nederland de ervaring leert, steekt toch nog niet ongunstig af bij het buitenland. Om ons te bepalen tot Frankrijk en Duitsland: in den nieuwsten druk van een bekend handboek heeft de Amsterdamse hoogleraar mr. Paul Scholten opgemerkt, dat de echtscheidings „rage" aldaar nog veel verder om zich heen heeft gegrepen.

CAMPBELL'S READY RECKONER

for obtaining the dry rubber weight of latex litres to kilograms and English pounds

Price f 0.75

BOEKHANDEL VAREKAMP & CO.

MEDAN

TEL. 1600

NA 5 UUR TEL. 1590

De onzichtbare oorlog in Calcutta

Meesterlijke prestatie van den „Lawrence van Britsch-Indië”

JAPANSCH EN SOVJET- RUSSISCHE SPIONNEN

Majoor Bragdon, de „Lawrence van Britsch-Indië” heeft onlangs een brandende kwestie opgelost inzake den geheimen strijd tusschen het „roode en het „gele” gevaar, dat in deze Engelsche kolonie bestaat en dat voor de Britsche macht wel eens een ernstig karakter zou kunnen aannemen. De bijnaam is hem dan ook niet zonder reden gegeven.

„Voor de militaire bijzondere recht-bank werden gisteren vier Japanners veroordeeld, die bij een poging tot verduistering van plannen van militaire en haveninrichtingen, gevangen genomen werden. Ofschoon zij als eenvoudige koeli's verklaard waren, heeft het bestuur van onderzoek vastgesteld, dat twee van hen tot den oudsten Japanschen adel behooren.

Het waren graaf Takayama en markies Shimasaki, beiden officieren in dienst van de Japansche Imperial Service. Ondanks de tusschenkomst van den Japanschen consul-generaal, na de uitspraak van het vonnis, beval de militaire rechtbank, dat onmiddellijk tot voltrekking van het vonnis moest worden overgegaan en om 7 uur in den morgen werden de vier spionnen doodgeschoten. Dit snelle optreden van het militaire bestuur heeft in de buitenlandsche kringen van Calcutta groot opzien gebaard.”

Dit bericht stond onlangs in de „Indian Times”. De onmiddellijke uitwerking er van was, dat de Japansche gezant in Londen met het Ministerie van Buitenlandsche Zaken drie dagen daarna een protestnota en een minder ernstig gemeende, dan wel hoffelijke verontschuldiging „wegens het betreurenswaardige voorval” uitwisselden.

Hiermee was dit voorval vergeten en Majoor Bragdon, de gevreesde chef van de „royal signals” — de meest geheime dienst van het „Indian Intelligence Department” — de „Lawrence van Britsch-Indië” zooals de Japanners hem noemen, kon zich vieren met de gedachte, de Japansche spionnage nu eens eindelijk een flinke en beslissende slag toegebracht te hebben.

De „Intelligence Service”.

De publieke bekendmaking van de Takayama-affaire betekende een breuk met de tot nu toe belangrijkste grondbeginselen van de „Intelligence Service”.

De chef van de „Royal Signals” had evenwel goede redenen, de tactiek van „dood-zwijgen” ditmaal niet te volgen. De werkzaamheden van buitenlandsche geheime agenten op Britsch-Indischen bodem heeft sinds het begin van het Chineesche conflict geweldige afmetingen aangenomen.

In alle groote steden van het land, in Calcutta en Bombay, evenals in Simla, Benares en Travancore, komt men bescheiden uitzien, beleefd glimlachende Japansche koeli's tegen, die niet zelden in de smerigste lompen rondloopen, doch wien het vaak in het geheel niet zoo slecht gaat, wanneer ze ondanks hun lage looneischen toch soms maandenlang geen werk kunnen vinden. En in het kantoor van de „Royal Signals” weet men, dat minstens tien van de honderd van deze koeli's Japansche stafofficieren in bijzondere missie zijn, die dikwijls tot de oudste en voornaamste Japansche familie's behooren.

In dezelfde steden werken echter ook agenten van de Sovjet, die hun aanwijzingen van de Geheime Dienst in Tasjkent krijgen. Zij werken niet zoozeer tegen de Britsche, den wel tegen de Japansche rivalen. Zij strijden voor de roode wereldmacht, evenals die onaanzienlijke koeli's voor de eenheid van het gele Azië strijden.

Dikwijls raken ze slaags met elkaar,

BUITENLAND.

vooral in Afganistan en in de Noord-Westelijke provincies van Britsch-Indië en ook regelen ze hun rekeningen vaak onder elkaar, zonder dat de Britsch-Indische regering een mogelijkheid ziet of een aanleiding heeft, zich er mee te bemoeien. Zij hebben alleen met de zorgen te maken, die uit de opstanden voortvloeiden.

Tweede dagen na de liquidatie van de Takayama-affaire beklom Majoor Bragdon de kleine kuststoomboot „Trothy” om naar Mandalay te vertrekken. De „Torthy” behoorde aan de Scindia Steam Navigation Co., een van die talrijke Hindoe-stoomvaartlijnen, waarvan de schepen door de Engelschen om redenen van rassentrots nooit gebruikt worden.

Majoor Bragdon had er evenwel grondige redenen voor, om zich niet aan dergelijke vooroordeelen te storen. Hij wist uit de juist in beslaggenomen documenten, dat er op de „Torthy” iets „gebeuren” zou en het bleek, dat hij zich hierin ook niet vergist had. Onder de passagiers bevonden zich talrijke Japansche koeli's en een zoogenaamde Mohammedaansche uit Turkestan.

In den tweeden nacht van den overtocht ontstond tusschen deze vrouw en een van de koeli's, die haar hut trachtte binnen te dringen, een gevecht. De vrouw was reeds dood, toen Majoor Bragdon de hut kwam binnenrennen om den Japanner te overmeesteren.

Japanner geëxecuteerd.

Na de landing in Mandalay overhandigde de majoor het bestuur en de pers een bericht, waarin hij verklaarde, dat de Japanner — een koelie zonder legitimatie-papieren — getracht had de vrouw te bestelen en haar, toen ze wakker geworden was, had neergeschoten. Hij verklaarde evenwel niet, hoe de Japanner in de passagiershut gekomen was en waar de koelie de revolver vandaan had gehaald.

Reeds den volgende dag vond de behandeling voor de rechtbank plaats. De Japanner weigerde ledere verklaring en gaf ook geenerlei inlichting over zijn komst; hij werd ter dood veroordeeld en onmiddellijk daarop opgehangen. De in een dergelijk geval gebruikelijke berichtgeving aan den Japanschen consul bleef hier „bij vergissing” achterwege.

Eerst een week later kreeg de consul van het vonnis en de voltrekking daarvan officieel bericht. Hij zond het bericht door naar Tokio, waar men de tijding ditmaal zijwend en wijselijk zonder protest ter kennis nam.

Eerst nu heeft de dienst van Majoor Bragdon zich genoopt gezien, het geheim van dit voorval bekend te maken. De vrouw, die destijds op het schip doodgeschoten werd, was een van de meest geschikte, maar ook een van de meest gevreesde agenten van de Sovjet-Russische Britsch-Indisch-propaganda-centrale te Tasjkent.

De vermeende Japansche koeli evenwel, die zich tot taak gesteld had, zoowel haar documenten te rooven, als ook haar zelf uit den weg te ruimen, was niemand anders geweest dan overste Basgava, de chef van de Britsch-Indische sectie van de Japansche Imperial Service.

In 1925 en 1926 had hij onder Doihara in Mongolië gewerkt, van 1927 tot 1932 als „Chineesche zijdehandelaar”. Oost-Turkestan doorgetrokken, terwijl hij vervolgens twee jaar spoorloos verdwenen was, om tenslotte in 1935 in Singapore weer op te duiken.

Hier werd hij voor de eerste maal opgemerkt door de Intelligence-Service wegens zijn opvallende belangstelling voor den nieuwen havenaanleg; maar vóór de Engelsche spionnage-afweer had kunnen toegrijpen, was de overste terug ontboden naar Tokio, waar hij onmiddellijk na aankomst door den Mikado zelf ontvangen werd om rapport uit te brengen.

Door de tragedie op de „Torthy” werd de Intelligence-Service tegelijkertijd van dezen gevaarlijken tegenstander en van de niet minder gevaarlijke Russin bevrijd, zonder er zelf maar één stap voor te hebben hoeven verzetten en de Japansche regering de mogelijkheid tot een interventie te bieden.

JONG VAN HART: Te Challans in de Vendée werd het huwelijk voltrokken tusschen Pierre Gouvrit, die 73 is, en de 78-jarige Rosalie Martineau. Het gelukkige bruidspaar, dat in totaal 151 jaar oud is.

Drie Italiaansche dames pleegden diefstallen

MOEDER EN TWEE DOCHTERS VAN ITALIAANSCHEN CONSUL-GENERAAL TE ANTWERPEN GEARRESTEERD.

De echtgenoot en twee dochters van den Italiaanschen consul-generaal te Antwerpen zijn gearresteerd onder omstandigheden, die veel beroering hebben gewekt, zoo lezen wij in „Het Volk”.

De drie dames bevonden zich in een groot warenhuis aan het Groenplein te Antwerpen. Een inspecteur stelde plotseling vast, dat zij zich schuldig maakten aan diefstal. Zij werden gearresteerd en aan een verhoor onderworpen. De dames bleken in het bezit te zijn van linnen en allerlei kleine voorwerpen. Zelfs een pakje tapioca werd op haar gevonden.

Op het politiebureau werd verder vastgesteld, dat zij zich ook nog in een ander magazijn aan diefstal hebben schuldig gemaakt.

De directie van het warenhuis heeft een klacht ingediend. Waarschijnlijk heeft men niet te doen met een geval van kleptomnie.

EEN VROUW IN NOOD.

Op 22 December beantwoordde Scotland Yard den noodkreet van een dame, die in een particuliere telefooncel 999 belde en dus onmiddellijk met de centrale recherche werd verbonden, zoo wordt uit Londen aan de „Tel.” gemeld.

— Kan ik hulp krijgen? vroeg zij met angstige stem.

Enkele ogenblikken later was een patrouilleerende politie-auto, die de door het hoofdkwartier uitgezonden radioboodschap had opgevangen, reeds ter plaatse. De dame bevond zich nog steeds in de telefooncel. Zij had er niet uit durven komen. Want buiten stonden, twee kleine jongens haar met een voorraad sneeuwballen op te wachten. Toen volgde de redding van de angstige juffrouw en een uitbrander van de twee jongetjes, die opgelucht wegholden, toen ze zagen, dat de grimmige politiemannen moeite hadden, hun lachen te bedwingen.

Een origineel idee

Sommige menschen munten uit door een zekere originaliteit, waardoor al hun wenschen vervuld worden. Een zeer origineel idee ontstond in het brein van een werkloze in Cowington (Kentucky).

Toen alle pogingen van den electricien Charles Wolter om in zijn geboortplaats of in de omgeving werk te krijgen tevergeefs waren, liet hij iederen dag twee kinderballetjes op, waarvan hij een kaartje bevestigde met het verzoek om werk.

Bovendien schreef hij er natuurlijk naam en adres op. Een week lang hoorde hij niets en hij nam al aan, dat deze pogingen ook weer op niets zouden uitloopen. Toen kreeg hij echter een uitnodiging om naar Louisville te komen. Reisgeld was ingesloten.

Een der balletjes van Wolter was in handen gekomen van den welgestelden koopman James Linehard, die zelf ook geweten had, wat werkloosheid betekende.

Hij bezorgde Wolter nog dienselfden dag een betrekking bij een groote electriciteits-firma. Toen Wolter deze betrekking had, bleef hij zijn weldoener nog vaak bezoeken. Daar ontmoette hij de dochter des huizes. Hij werd verliefd op haar en na een paar maanden werd hij de schoonzoon van den koopman.

Zoo hielp een origineel idee een werkloze niet alleen aan werk, maar ook aan een vrouw.

OORLOGSHUWELIJKEN AFGEZEGD.

Honderden bruidsparen hadden in het midden van de jongste crisis besloten nog snel voor het uitbreken van den voor onafwendbaar gehouden oorlog in het huwelijk te treden.

De formaliteiten duren echter eenige dagen, zoodat de huwelijken op 2 October voltrokken zouden worden.

De kerken bleven echter leeg; inplaats van de bruidsparen kwamen telegrammen om het huwelijk uit te stellen. Alleen in de Westminsterkathedraal zijn al 200 huwelijken uitgesteld, die voltrokken zouden worden.

De nieuwe spoorweg in Iran

Schitterend werk van Britsche ingenieurs - Een woestijn overbrugd

Sjah Rezah-Pahlevi, de krachtige bestuurder van Iran, ziet met voldoening terug op de afgeloopen werkzaamheden aan de groote trans-Iransche spoorwegverbinding tusschen de Perzische Golf en de Kaspische zee, waaraan tien jaar hard gewerkt is, hoofdzakelijk door Britsche ingenieurs.

Iran, dat tot voor korten tijd in Europa nog beter bekend was onder den naam Perzië, vierde onlangs de voltooiing van een reusachtige nieuwe spoorwegverbinding. De kostprijs van deze nieuwe overbrugging over de woestijn bedroeg rond £ 30.000.000, een ontzagelijk bedrag voor een spoorwegverbinding.

Toch kan men zich dit wel voorstellen, wanneer men in acht neemt, dat hierdoor de Perzische Golf en de Kaspische Zee verbonden zijn. Geen wonder dan ook, dat een dergelijke schitterende verbinding dwars door de woestijnen, voorbestemd is om een buitengewoon belangrijke rol in de economische toekomst van het land te spelen.

Iran is een prachtig land: het bezit enorme bergen en gebergten, met daartusschen uitgestrekte en wijde dalen, terwijl dit geheel weer afgewisseld wordt door groote uitgestrekte dorre woestijnlandschap.

Geen wonder dan ook, dat op het eerste gezicht een trans-Iransche spoorweg wel zeer fantastisch aandeel, maar één man was er, die er anders over dacht en er zeer te meegewerkt heeft, dat dit werkelijk ongelooftelijke plan ten uitvoer gebracht is: de vooruitziende bestuurder van het land, de Sjah Rezah Pahlevi.

Ieder, die zijn levensloop kent, zal zich kunnen voorstellen, hoe hij met hart en ziel werkt aan den opbouw van zijn vaderland. Afkomstig uit het Noorden van Perzië, diende Rezah-Pahlevi vele jaren als staf-officier in de Perzische Kozakkenbrigade, een, onder Russisch-commando staande elitetroep, tot dat hij als overste politieke wegen ging bewandelen. Na den wereldoorlog werd Rezah-Pahlevi minister van Oorlog en tenslotte, nu ruim 12 jaar geleden, koning van Iran.

Een „Geval Hansen” te Brussel

JOURNALIST GEARRESTEERD WEGENS PUBLICATIE VAN GEHEIME INLICHTING.

In de Brusselsche pers heerscht groote verontwaardiging over het feit, dat het parket den 69-jarigen heer Lebrun, een bekend Brusselsch journalist, die reeds sedert meer dan 30 jaar gemengde berichten aan de Brusselsche pers levert, heeft gearresteerd onder de beschuldiging, dat hij een inspecteur van politie zou hebben omgekocht om hem geheime inlichtingen te verstrekken, lezen wij in het „A'g Hblid.” Het parket liet in de woning van den heer Lebrun een huiszoeking houden (die niets heeft opgeleverd), men had hem de handboeien aangelegd en hem zo naar het Paleis van Justitie overgebracht, waar vingerafdrukken van hem werden genomen. Na zijn verhoor werd hij, andermaal goeieid, naar het Huis van Bewaring overgebracht, waar hij in een cel werd opgesloten. De beschuldiging van omkooprij berustte op het feit, dat de heer Lebrun een der inspecteurs van politie, met wien hij sedert jaren geregeld iederen dag telefoneert, om inlichtingen in te winnen over de voorvallen van den dag, op diens verzoek gebruikte postzegels voor zijn verzameling had toegezonden. Den inspecteur wordt ten laste gelegd, dat hij den journalist uitknipsels uit het centrale politiebld had verschaft.

Bij onderzoek is al onmiddellijk gebleken, dat de heer Lebrun den inspecteur van politie niet persoonlijk kende. Men liet daarop de beschuldiging van omkooprij vallen en beticht den journalist van „heling van een document, het verduisterd werd ten nadeele van het gerecht”.

De bladen zien in dit geval een pendant van het geval-Hansen in Nederland en geven op ondubbelzinnige wijze lucht aan

DUITSCH VliegTUG REEDS DRIE MAANDEN ZOEK.

Het driemotorige Duitse verkeersvliegtuig „JU 52D—AVFB von Beaulieu”, dat op 1 October op de vlucht van Frankfurt naar Milaan verongelukte, is ondanks de ijverigste nasporingen nog steeds niet gevonden, lezen wij in de „Tel.” Het is evenwel tamelijk zeker, dat het in het Alpenegebied verongelukt is. Aan boord bevonden zich 10 passagiers en een bemanning van drie. Naar de Lufthansa meedeelt, heeft men in de richting Feldkirch aan den Arlberg-Malojapas en in de richting Arlbergpas—Reschenpas gezocht, evenals in het gebied Zürich—Innsbruck, Gardameer—Lago Maggiore, zonder dat men de overblijfselen van het vliegtuig ontdekt heeft. De Lufthansa publiceert thans nogmaals een oproep om nadere mededeelingen; voor het vinden van het vliegtuig is een belooning uitloofd van 1000 Mark.

PAS-SALON VOOR ROOKERS.

Waarom moeten eigenlijk alleen dames een passalon hebben voor haar garderobe? Zijn de mannen niet even dol op hun pijp en willen zij ook niet graag weten, hoe ze er uit zien met hun pijp in hun mond? Een groote pijpen- en tabakswinkel in New York heeft, om in deze behoefte te voorzien, de eerste paskamer voor pijprookers ingericht. Ze kunnen daar een pijp rooken (het mondstuk wordt verwisseld, als die pijp niet bevalt) en kunnen in den spiegel constateeren, hoe de pijp „en face” en „en profil” staat.

hun verontwaardiging over de maatregelen van het parket. Uit het geheele onderzoek, aldus betoogt „Het Laatste Nieuws”, blijkt duidelijk dat men heeft willen weten uit welke bron de journalist zijn mededeelingen ontving.

De pers heeft het recht en den plicht het publiek voor te lichten en juiste berichten mede te deelen. De Belgische pers zal zich steeds verzetten tegen wat men zou kunnen noemen een „geleide berichtgeving”, wat bijna hetzelfde is als censuur.

spoorweg aangelegd. Mr. Bonn, een van de directeuren van de maatschappij, die met de uitvoering van de werkzaamheden belast was, ging herhaalde malen naar Iran, om zijn 12 Britsche ondergeschikten met hun duizend arbeiders opdrachten te geven en zoodoende is hij in staat het een en ander over het reusachtige werk te vertellen.

„Het plan had nooit uitgevoerd kunnen worden, wanneer de Sjah'er niet met zijn energie en zijn krachtige leiding achter gestaan had, maar nu het werk eenmaal voltooid is, zal het een buitengewoon belangrijke betekenis voor het land krijgen!

Een van de belangrijkste gevolgen, die er onmiddellijk uit voortvloeien, is de openstelling van de zeer vruchtbare provincie Mazandaran in het Noorden, terwijl de kooplieden er tevens door in de gelegenheid gesteld worden hun katoenen en andere stoffen en producten naar de Perzische Golf te vervoeren.

Bovendien zal de spoorweg zeer belangrijk zijn voor de distributie van petroleum over het geheele land en hierbij moet natuurlijk ook het strategisch belang in aanmerking genomen worden. Op één punt n. wordt de spoorweg gekruist door de beroemde „pipe-line”.

Geen tijd verloren

Er ging geen tijd verloren. Het werk werd in verschillende afdelingen verdeeld, en wij nu kregen afdeling 7, een bijzonder ontoegankelijk gedeelte van het Zagros Gebergte. We gingen echter zeer voorzichtig te werk.

Over den geheelen afstand, die we moesten bewerken, werden wachthuisjes ingericht, waarin weer dokters en zusters aanwezig waren, om zoonoodig, hulp te verleen.

Op een bepaald moment waren er 50.000 arbeiders aan het werk. Iedere maand werden er 10.000 ton cement gebruikt voor bruggen, duikers en tunnels en 100 ton explosiostoffen. We eindigden onze werkzaamheden ten slotte met kapotte voeten, armen, beenen en ruggen, terwijl onze tongen zwollen en onze kelen uitgedroogd waren — het werken in de brandende hitte is geen kleinigheid! Maanden lang moesten we werken in een brandende hitte van 132 graden en wanneer het overdag te warm was, werkten we 's nachts, maar ook dan was het vaak nog zoo warm, dat slapen vaak onmogelijk was”.

Het Britsche aandeel.

Het Engelsche aandeel in den bouw van den spoorweg is niet bijzonder groot, wel echter zeer belangrijk. Zij hebben nl. in het bergachtige gedeelte van Loeristan den

FEUILLETON

THRIPLANDS

door

GILBERT COLLIN

53)

Ze zorgden wel, dat ze van niets zeker was. Ze hielden haar eronder door een regelmatig inspuiten van hun duivelsch preparaat, openlijk toegevend — onder voorwendsel — o, het hatelijke, huichelachtige gezicht van Selwyn Brooke als hij dat zei! — dat een dergelijke behandeling voor haar zwakke gezondheid noodig was.

Trouwens, ze zou niet veel kans hebben om te ontsnappen — ook zonder het giftige goedje! Toen ze na het gevecht in de hal met een gevoel, of haar arm hoofd zou barsten van de pijn, wakker werd, was ze op haar eigen slaapkamer geweest. Haar sleutel was verdwenen; haar kleeren hingen in flarden om haar lijf; blijkbaar had het hun moeite gekost om den kostbaren sleutel te vinden en een vluchtige onderzoekstocht door de kamer vertelde haar, dat beide deuren — zoowel die naar het portaal als haar kleedkamerdeur —

aan den buitenkant van stevige grendels voorzien waren. De luiken waren niet voor de ramen weg geweest en na al die dagen was de atmosfeer in de kamer zoo bedorven, dat het haar soms moeilijk viel adem te halen.

Wat er buiten haar gevangenis was gebeurd, daarvan wist ze zoo goed als niets. Het enige wat ze had gehoord, waren het nu en dan ronkend weggrijden van de Talbot geweest, Brooke's wagen, die meer gebruikt werd dan anders het geval was en dien morgen, terwijl ze lusteloos ontbeet, een voortdurend hameren ergens in huis dat haar met bange voorvoelens vervulde.

Tegen den middag kwamen bekende voetstappen — een geluid dat ze haatte! — over het portaal naar haar kamer toe. De deur ging open, het elektrische licht klikte op. Op den drempel stond Selwyn Brooke met de sporen van haar nagels nog op zijn huichelachtig gezicht.

„Zet je voeten naast elkaar,” beval hij kortaf.

Bij die woorden kwam Abdulla achter hem vandaan met een rol dun wit touw in de hand.

„Kun je me niet vermoorden en er zoo eindelijk een eind aan maken?” vroeg ze gemelijk.

„Integendeel, beste kind... je mag van je kamer af... een verandering van omgeving doet soms wonderen!”

Ze bonden eerst haar enkels vast, daarna haar knieën en tenslotte haar polsen, vóór haar borst, maar met een stevige lus om haar middel, zoodat ze haar handen niet

bewegen kon. Daarna knipten ze het licht uit en droegen haar samen de trap af en de hal door.

Het doel van hun tocht was de bibliotheek en in dat vertrek, ontdekte ze bij haar nadering, was evenals in haar slaapkamer het elektrische licht op. Toen ze de deur binnen ging, zag ze iets, dat aan de geheele pijnigende herinneringenreeks van de gebeurtenissen, die zich eenige dagen te voren daar afgespeeld hadden, in één slag een einde maakte.

Ze zag hem maar even, maar die paar seconden waren genoeg. De man, die in den bureaustoel bij het raam zat, was Redthorpe. Zijn hoofd hing machteloos op zijn borst en de houding waarin hij zat, vertelde haar, dat ze hem aan den stoel vastgebonden hadden. Maar bij het zien van de striemende touwen, herinnerde ze zich zijn eigen woorden over Arthur Moldworthy. „Een lijk stop je geen prop in den mond!” Ze zoudn Redthorpe niet vastgebonden hebben als hij dood was of zijn verwondingen waren zoo ernstig, dat zijn leven gevaar liep. Redthorpe leefde dus niet alleen, maar waarschijnlijk was hij nog krachtig en gezond!

Een soort van zielsverrukking doorgeloeide haar — een gevoel, zoo sterk, dat de eerste ogenblikken alle andere gewaarwordingen verdrong. Pas, toen ze haar op den vloer legden en ze haar opnieuw kneevelden, deed ze de ontdekking, dat ze er niet alleen lag. Naast haar lag een man en aan dien werd ze met haar bovenarm en enkel vastgebonden. Toen de laatste knoop gelegd was, stonden Brooke en Abdulla op en

gingen zonder één woord de kamer uit. Alicia boog haar hoofd zoover mogelijk naar rechts en draaide het toen om, om te zien, wie haar medeslachtoffer was. Een kreet ontsnapte haar, toen ze het gezicht van den man naast haar zag. Uit het feit, dat de man ook gebonden was, had ze de conclusie getrokken dat hij Arthur Moldworthy moest zijn. Maar het gezicht van haar medegevangene was oud en afgeleefd — het gezicht van een onbekend iemand. In het schemerige licht van de paar lampjes van de groote kroon die Brooke bij zijn weggaan had laten branden, tuurde ze de waarheid. De man naast haar was Moldworthy, maar Moldworthy senior, vervuld, met verfromfaide kleeren en grijzen stoppelbaard, die zijn grauwe gezicht nog ouder deed schijnen, zonder lorgnet en met atrende, glazige oogen.

„Mr. — Moldworthy!” stamelde ze. De man bewoog zich niet, maar toch kreeg ze niet den indruk, dat hij bewusteloos was. Ze schudde hem aan den arm, die aan den hare vastgebonden was heen en weer en riep hem weer bij den naam. Ze voelde, dat er leven in de onbeweeglijke gedaante kwam. Langzaam keerde hij zijn hoofd naar haar toe.

„Wie bent u?” fluisterde hij met strakke lippen.

„Ik ben het — Alicia Ellingham. Wat is er gebeurd, Mr. Moldworthy?”

„Ik... Miss Ellingham, zegt u?”

„Ja, Alicia Ellingham. U herinnert me toch nog wel?”

„Miss... o ja, miss Ellingham. U moet

me niet kwalijk nemen, dat ik u niet herkend heb, maar mijn lorgnet is weg... en zonder lorgnet kan ik niets zien...”

Het besef van de futilliteit van een dergelijk excuus en het belachelijke in zijn uiterlijk werden verdrongen door een intens gevoel van medelijden.

„Probeer even rustig na te denken,” drong ze aan. „Ik wist niet dat u hier ook was. Wanneer bent u gekomen? En wat hebben die schurken met u gedaan?”

„Ik... het is een kiesche aangelegenheid miss Ellingham... en het is eigenlijk heel moeilijk om er over te praten. Maar de houding van uw oom was de laatste weken zoo eigenaardig geweest...”

Hij zweeg en trachtte door zijn oogen half dicht te knijpen de uitdrukking op haar gezicht te zien.

„U kunt vrij uit tegen me spreken, Mr. Moldworthy,” stelde Alicia hem gerust. „De man dien u voor mijn oom aanziet, is mijn oom heelmaal niet... niet eens mijn aangenomen oom...”

Die woorden gaven hem zoo'n schok, dat hij zijn arm wegrukte en haar een onduidelijk blik bezorgde.

„Beweg u zoo min mogelijk, Mr. Moldworthy,” verzocht ze hem, met een smartelijken trek op haar gezichtje. „En probeer die familiegeschiedenis op het oogenblik maar niet te begrijpen... Ik begrijp het zelf ook niet heelmaal... maar niettemin is het waar! Vertelt u me eerst, wat er met u gebeurd is. Hebben die ellendelingen u ook vergiftigd?”

„Ik... injecties, tegen mijn wil natuurlijk... en verscheidene keeren, met regel-

matige tusschenpozen. Ik... groote goedheid! Niet Mr. Brooke?”

„Nee... die man met het witte haar is evenmin Mr. Brooke als u of ik, Mr. Moldworthy. Een ras-bedrieger, die door Pewsey hier mee naar toegenomen is, om hem bij zijn schurken-plannen te helpen. Dus... dus dan heeft u uw zoon niet gesproken — hier op Thriplands, bedoel ik?”

„Ik... heeft u Arthur dan gezien... Miss Ellingham?”

Ze vertelde hem waar ze Arthur Moldworthy het laatste had gezien... en hoe.

„O!” Hij staarde strak naar de zoldering en zijn lippen bewogen zich in een fluitend gemompel. „Dat maakt alles duidelijk... alles!”

Na een paar minuten zwijgen keerde hij zich opnieuw naar haar toe en nu was het te zien, dat zijn gedachten veel rustiger en klaarder waren geworden. Hij sprak nu heel duidelijk en met iets van zijn vroegere droge zakelijkheid. „Een dag of wat geleden heb ik een brief gekregen over mijn zoon, miss Ellingham. Een eigenaardig epistel — in het handschrift van Mr. Brooke — waarin werd geïnspireerd, dat mijn zoon die ik in de een of andere badplaats dacht, een soort complot had gesmeed met een zekeren Redthorpe en dat ze samen bezig waren om Mr. Brooke hier in de buurt op een infame manier verdacht te maken, Mr... de schrijver van dit epistel, noodigde me dringend uit, hier te komen.

(Wordt vervolgd).

Oud-Java's Edelsmeedkunst

De graven van de groote Pamorsmeden worden nog steeds vereerd

POGINGEN OM OUDE KUNST TE DOEN HERLEVEN

Pamor, de meest bekende edelsmeedkunst van het oude Java van enkele eeuwen geleden, welke haar bloeitijdperk moet hebben gehad in de periode van Modjopait, is tegenwoordig praktisch geheel verloren gegaan. Nergens meer worden de fraaie pamor-kriszen vervaardigd, met de glanzende, blinkende en fijne teekeningen op het zwarte lemmet, omdat de kris als wapen van den Javaanschen krijger volkomen heeft afgedaan, om thans alleen als sieraad dienst te doen, als omnisbaar onderdeel van de adat-kleedij. De kris is in de beste Javaasche families eigenlijk een poesaka geworden, en soms even kostbaar als dierbaar erfstuk van de voorvaderen; indien een Javanees echter een kris noodig heeft, bijvoorbeeld als ambts-teeken, dan gaat hij naar een der vele pandhuizen, doch niet meer naar den kris-smeder.

Maar in den bloeitijd van Modjopait stonden de wapensmeden in zeer hoog aanzien. Zij waren ook artsen en hier ligt de overeenkomst met de gilden en de gildenmeesters uit het middel-euwsche Europa. De Modjopaitische wapensmeden — men denke behalve aan de kriszen, nog aan andere oude wapenen en de piken — verstoonden hun vak en wisten daarin iets van het mystieke te leggen door het gebruik van pamor. Immers het door hen gebruikte metaal was gewoonlijk afkomstig van grootere en kleinere meteorieten, waarbij Hindoes en Javanen onmiddellijk door de glinstering werden aangetrokken.

Zij wisten dat glanzende metaal af te scheiden van de andere samenstellende deelen der meteorieten, smeedden dat in uiterste fijne streep-figuurtjes in het lemmet van kris, plek of slagwapen, waardoor het geheel mystieke krachten verkreeg, omdat pamor, dat wij nu kennen als nikkel, de verbinding tot stand had gebracht met den hemel, dus met bovenaardsche krachten.

Pamor geldt onder kenners als het authentieke watermerk voor elk voorwerp van de antieke, Javaasche smeedkunst, vertelt het „Nieuws“, terwijl de meest beoemde meteorieten, waarvan de oudste wapensmeden het nikkel verkregen, volgens de Javaasche babad of het volksverhaal, eens bij Prambanan moet hebben gestaan, vanwaar de steen naar den kraton van Solo werd getransporteerd, waar zich inderdaad een groot deel van een meteoriet bevindt.

De pamor-kunst der oude Javaasche smeden treft men overigens nergens ter wereld aan en men bega vooral niet de groote vergissing om die te vergelijken met de damascener klingen uit de Europeesche middeleeuwen. Het damascener berustte op de verbinding van metalen in den vroegeren smeltput — pamor wordt in kling, lemmet of piekput gesmeed en men noemt hier, omdat nergens een voorbeeld daarvan wordt aangetroffen ook niet in de musea, zeer waarschijnlijk te doen met een oude kunstrijverheid van onvervalschte Javaasche origine.

Meester-smeden, de „Empoehs“.

Wij schreven reeds, dat de pamor-smeden en vooral zij, die in deze kunst zeer bedreven waren, aan het hof van Modjopait in hoog aanzien hebben gestaan. De meester-smeden noemde men vroeger „empoehs“ en — aldus het volksverhaal, dat zeer wel geschiedkundige waarde kan hebben — toen de eerste Mohammedaansche priester-vorsten, eigenlijk leenmannen van de Modjopaitische oppervorsten aanslagen beraamden tegen hun leenheer, was hun eerste zorg om de meest vermaarde empoehs aan hun zijde te krijgen. Zij werden met eerbewijzen overladen en kregen bij voorbeeld naaste familieleden tot echtgenooten hetgeen totnu toe in de Javaasche wereld nog immer geldt als de hoogste gunst, welke de vorst kan wegschenken.

Toen de bekwaamste empoehs dus van Modjopait waren weggevoerd, waagden de Mohammedaansche priester-vorsten den aanval op het oude Modjopait en brachten dit eens zo schitterende rijk ten onder!

Deze meester-smeden leerden het kunstambacht uiteraard aan hun nazaten, die na den dood van den vader diens aanzien als erfenis overnamen.

Maar na het verloren gaan van deze zeer bijzondere edelsmeedkunst is het aanzien der laatste empoehs bij de opeenvolgende Javaasche geslachten gestegen tot een onmetelijke hoogte, zoodat de graven van de nazaten der oude, Modjopaitische empoehs tegenwoordig nog altijd vereerd worden. De plek waar hun gebeente tot stof is vergaan, wijst men als heilig aan.

„Soepoh Koripan“.

Wie de moeite neemt Koripan te bezoeken, het samenspel van enkele desa's in het Delangoesche, tusschen Solo en Klaten, zal daar getroffen worden door de piëteit, waarmee deze laatste rustplaatsen worden onderhouden. Indien men het vertrouwen der bevolking heeft gewonnen, laat men ook de „Soepoh Koripan“ zien, de kris van pamor, welke gesmeed moet zijn door een der afstammelingen van de beoemde empoehs van Modjopait, besloten in een houten doos.

ARCHIPEL.

De Jogja-smid is althans de leermeester geworden van een ambachts-onderwijzer in de ijzerwerking en deze is het weer, die op zeer bescheiden voet een nieuwe poging in het werk stelt de pamor-smeedkunst van Koripan weder op de been te brengen.

De moderne wetenschap heeft het oude pamor uit de meteorieten als nikkel onderkend, dus men behoeft niet meer op zoek te gaan naar deze steenen voorraad-schuren, al zijn die nu niet bepaald zeldzaam te noemen. Men kan volstaan met den tegenwoordigen smeden nikkel te verstrekken, dat in smalle reepen dient te worden uitgeslagen om het vervolgens in het gereedgemaakte lemmet te smeden van?

De onwillekeurige vergissing van Groneman en Coupereus-dient men te vermijden. Laat de pandhuizen rustig als leveranciers van kriszen voortbestaan, er zijn toch nog wel andere gebruiksvoorwerpen aan te wijzen, welke met pamor bewerkt, verhandelbaar zijn en dus den smeden een broodwinning kunnen verschaffen.

De proef in Koripan werd ingezet met het smeden van briefopeners van pamor. Men denkt ook aan padvindermessen enz. traks wellicht ook aan pamor-aschbakken en dito sigaretendoosjes. Waarom als grondstof steeds zilver genomen?

Het was pangeran adipati ario Praboe Soeriodilogo, hoofd van het Pakoe Alam-sche huis, die een fragment pamor bezat, dat goede diensten als model voor een enveloppe-opener bewees voor de Koripan-smeden.

Men heeft in het Klatenses verder nog het desa-complex van Koewel, waar hoorn en been worden bewerkt — Koripan en Koewel tezamen zullen dus best in staat zijn om de pamor-smeedkunst uit het grijze verleden terug te voeren tot het heden, indien men daarvoor slechts andere, uiterlijke vormen kies.

Aan de Modjopaitische pamor kan Koripan nimmer denken, de tegenwoordige smeden worden sons nog wel in den Soloschen kraton ontboden, indien het daar noodig wordt gevonden om het metaal te winnen uit een fragment van den ouden meteoriet. Die traditie is het eenige overblijfsel van den band, welke de tegenwoordige smeden nog bindt met de nazaten van de befaamde empoehs uit Modjopait, op wier graven de wierook brandt en bloesem wordt gestrooid in grenzenloze vereering en karaktervolle piëteit.

Ongewenschte vreemdelingen

Het zijn niet slechts Duitsche Joden, die, eenmaal Duitschland verlaten hebbende, er zoo goed als zeker niet weer binnen komen, zoodat de verschillende landen — ook Nederlandsch-Indië — daarmede rekening hebben te houden bij toelating voor kortere of langere tijd, aldus het „Bat. Nwsbld.“

Zoo werd een dezer dagen uit een gevangenis hier te lande ontslagen de Duitscher F., die jaren geleden te Batavia zijn echtgenoot om het leven bracht. De autoriteiten beslisten, dat F. niet langer in Nederlandsch-Indië mocht blijven en dus werd getracht alles in orde te krijgen, opdat hij zou kunnen worden teruggevoerd naar zijn vaderland, Duitschland.

Erg happig schijnt men daar echter-niet te zijn op 's mans terugkomst, althans er kwam geen antwoord op desbetreffende aanvragen.

De N.I. autoriteiten hebben er uiteraard geen bezwaar tegen, dat de kinderen, geboren uit het huwelijk van F. en zijn overleden vrouw, hier blijven, doch F.-zelf wil men hier in geen geval houden.

Daarom is hij naar Shanghai gezonden, waar hij, die het machinevak verstaat, waarschijnlijk op een schip wel werk zal vinden.

In een ander recent geval weigerden de Ned.Indische autoriteiten het debarquement van een zekeren L., een hier te lande geboren Duitscher, van wie zeker kan worden aangenomen, dat hij niet weer in Duitschland zal worden toegelaten.

L.'s vader moet in Duitschland veroordeeld zijn, naar men zegt, wegens een complot tegen den Führer zelf. L. zelf is een zwerver in ongunstige betekenissen, die eveneens kortere of langere tijd tusschen gevangenisuren heeft vertoefd.

De Ned.-Indische autoriteiten hebben op grond van het feit, dat L. reeds vijf jaren buiten Nederlandsch-Indië had vertoefd, zonder z'n papieren op tijd te hebben laten afteekenen, hem, ondanks het feit dat hij hier geboren en getogen is, den toegang geweigerd.

OFFICIEEL

Economische Zaken.

Benoemd in vasten dienst van den Lande tot beambte voor de handelsvoorlichting bij den Binnenlandschen Handel van het Kantoor voor den Handel R. Koesmadi, thans tijdelijk waarnemend beambte bij deze handelsvoorlichting.

Tijdelijk belast met de waarneming van de betrekking van rekenaar 1ste klasse op het kantoor van het hoofd van het Landbouwkundig Instituut van het Algemeen Proefstation voor den Landbouw Achmad Badjoeri, tevoren op maandgeld tijdelijk werkzaam gesteld als rekenaar 1ste klasse bij dit Instituut.

Gerekend van 1 December 1938 eervol te ontfennen van zijn tijdelijke werkzaamstelling als laborant bij het Kantoor voor den Handel R. Roekmin Adiwinata.

Tijdelijk werkzaam gesteld als laborant bij het Kantoor voor den Handel, teneinde bij het Laboratorium voor scheikundig onderzoek der Afdeling Nijverheid te worden belast met werkzaamheden ten behoeve van de oprichting van een handelscentrale voor gommen en harsen, A. Djardjis Basthani, thans particulier.

Met ingang van 31 December 1938, op verzoek, eervol uit 's Lands dienst ontslagen G. H. A. Lenting, ambtenaar buiten werkelijke dienst, laatstelijk beambte voor de Nijverheid 1ste klasse bij de Afdeling Nijverheid.

Belast met de tijdelijke waarneming der betrekking van beambte voor de nijverheid 1ste klasse bij het Consultatiebureau voor de Buitengewesten der Afdeling Nijverheid Mas Hassan Soekanto, tevoren tijdelijk waarnemend beambte voor de nijverheid 2de klasse bij dit bureau.

Justitie.

Benoemd tot tijdelijk arbeidscontroleur 1e kl. Raden Iskander alias Poerwosoedirdjo, ambtenaar buiten werkelijke dienst laatstelijk inlandsch ambtenaar (patih) voor de Arbeidskolonisatie en Mas Moesta-pa, arbeidscontroleur.

Onderwijs en Eeredienst

D. V. G.

Benoemd in vasten dienst van den Lande tot Gouvernements Indisch arts bij den Dienst der Volksgezondheid, Mas Achmad Sastrotenojo, thans tijdelijk belast met de waarneming van genoemde betrekking, met bepaling dat hij ter beschikking blijft gesteld van het Regentschap Toeloeng-angeng.

Benoemd in vasten dienst van den Lande tot Gouvernements Indisch arts bij den Dienst der Volksgezondheid A. G. F. Andu, thans tijdelijk belast met de waarneming van genoemde betrekking, met bepaling dat hij ter beschikking blijft gesteld van het Regentschap Toeloeng-angeng.

En als Lebaran of Oudejaarsdag nader, kwamen de lagere ambtenaren naar hem toe en vroegen beleeft zijn tussschenkomst. En dan verleende hij steevast zijn bemiddeling. De „gegadigde“ sloeg een hoeveelheid petassan bij Tio Tek Hong in op naam van den ander en hij kon zich en zijn gezin rustig overgeven aan de geneugten van een Sylvesteravond met licht- en knaffecten.

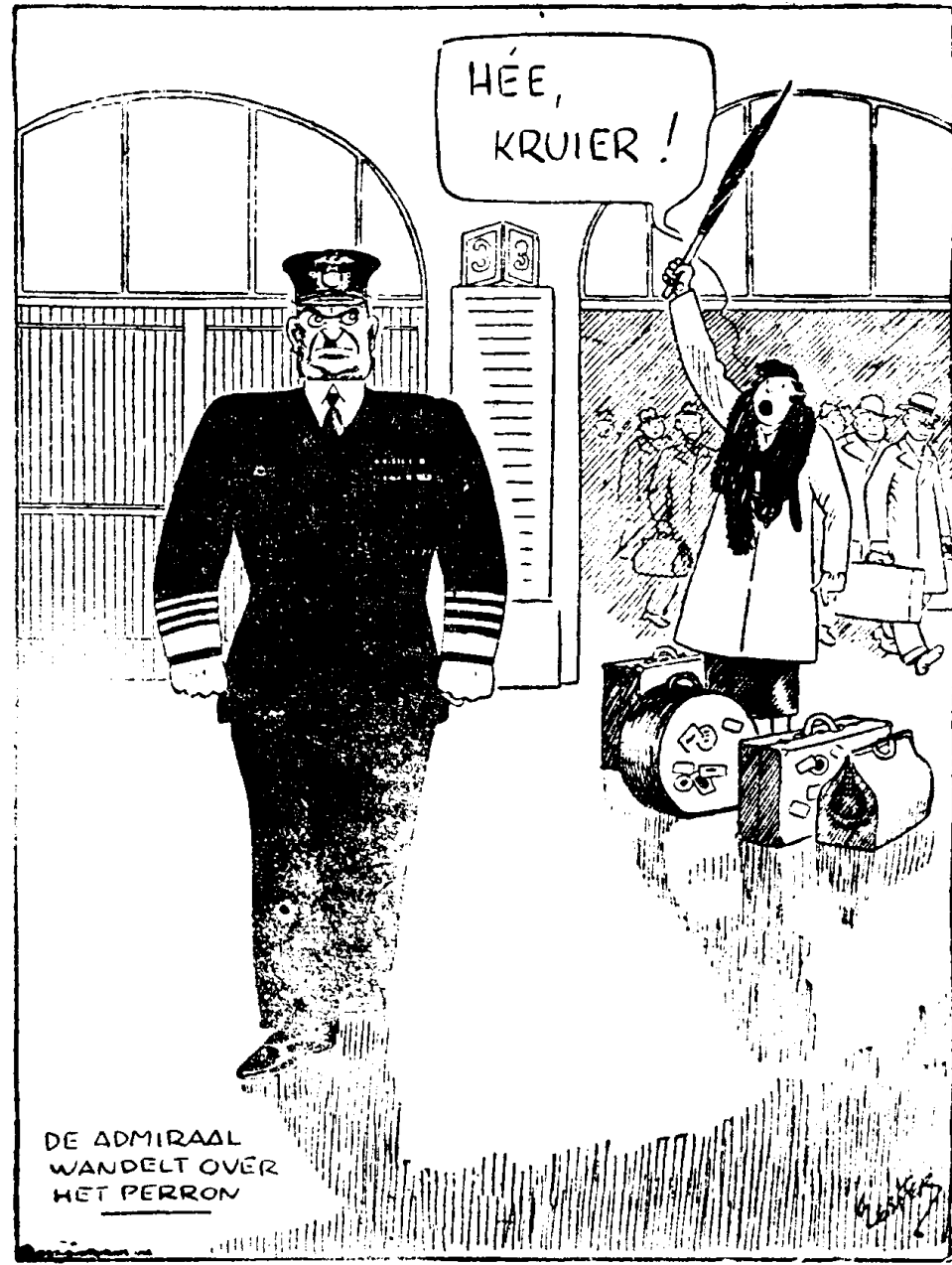
Tio Tek Hong leverde zonder ooit enig bezwaar te maken, ook al liep het totaal bedrag soms op tot eenige honderden guldens. De man met het blanco-crediet zorgde onfeilbaar voor een „richtige“ betaling. Alles wat in December gekocht en verknaald was, dat was in April afbetaald, zonder mankeren. En voor zijn moeite kreeg de man met het blanco-crediet niets, noch van het personeel, noch van... nu ja, van Tio Tek Hong kreeg hij dan wel iets, een klein presentje... in vuurwerk.

Het systeem werkte dus perfect en wij zullen ons niet in discussie begeven met den politierechter, die tijdens de terechtzitting stevig uitviel om het vuurwerk-afsteken.

„Heb je weleens een bankbiljet verbrand?“ vroeg hij den beklagde. En toen deze zeeg: „Neen hè, omdat het geen geluid geeft!“

Jaren ging het goed, maar toen kwam de beklagde er tusschen, F. M. B. beklaagde bij de Rekenkamer. Hij zou er zoo graag iets bij verdienen. En als hij nu eens voor de richtige betaling zorgde aan Tio Tek Hong, kon hij 5% provisie van den rekeninglooper krijgen. Men kwam tot

Trieste oogenblikken

tijdelijk belast met de waarneming van genoemde betrekking, met bepaling dat zij geplaast blijft bij de Govt. C.B.Z. te Soerabaja.

Benoemd in vasten dienst van den Lande tot verpleegster 1ste klasse bij het Krankzinnigenwezen van den Dienst der Volksgezondheid, mej. A.C.M. Geijzen, thans tijdelijk belast met de waarneming van genoemde betrekking, met bepaling dat zij geplaast blijft bij het Krankzinnigen-gesticht te Buitenzorg.

Benoemd in vasten dienst van den Lande tot verpleegster 1ste klasse bij het Krankzinnigenwezen van den Dienst der Volksgezondheid, mej. W.S. Leeuwe, thans tijdelijk belast met de waarneming van genoemde betrekking, met bepaling dat zij

geplaast blijft bij het krankzinnigen-gesticht te Lawang.

Gerekend van 26 November 1938, wegens lichamelijke ongeschiktheid, op verzoek eervol uit 's Lands dienst ontslagen mej. A.E. Kuyper, verpleegster 1ste klasse bij de Alg. Ziekenverpleging van den Dienst der Volksgezondheid te Batavia.

Met ingang van ultimo December 1938 ingetrokken het besluit van de geregelde terbeschikkingstelling van de tijd wd. verpleegster 1ste klasse bij de Alg. Ziekenverpleging van den Dienst der Volksgezondheid mej. E. Eekhout, van de provincie West-Java. Met ingang van ultimo December 1938 overgeplaast van Tasikmalaja naar de Govt. C.B.Z. te Semarang mej. E. Eekhoud voornoemd.

Nabranden van een vuurwerk-drama

Einde van Coöperatie bij de Rekenkamer

EEN VERDUISTERING VAN f 267 VOORWAARDELIJK GESTRAFT

De zaak, die de Bataviasche politierechter, mr. J. de Loos dezer dagen te behandelen kreeg, is stellig niet van actualiteit ontbloot. Wij schrijven immers een dag voor Oude jaar en veler gedachten zullen nu wel reeds uitgaan naar... vuurwerk, aldus het „Bat. Nwsbld.“ van 30 December. De politierechter is een verklaard tegenstander van vuurwerk, maar ja, het gebruik is in dit land reeds zoo oud en ingeworteld, dat het wel niet mogelijk zal vallen er ooit paal en perk aan te stellen.

Zoo bestond er onder het subalterne personeel van de Algemeene Rekenkamer een soort organisatie voor den aankoop van vuurwerk tegen de Lebaran of met het Europeesche Nieuwjaar. Eigenlijk was het geen organisatie in den letterlijken zin van het woord, het was meer een geste van een der ouderen. Een geste van goedhartigheid en hulpvaardigheid. Er zijn op een kantoor als de Rekenkamer nu eenmaal altijd een hoop van die minder-bedeelden, menschen die van weinig moeten rondkomen, soms met een heel gezin nog wel. Maar... menschen, die ook eens plezier willen hebben, die met Oudejaarsavond ook eens wat vuurwerk willen vernakken.

En hier, op de Rekenkamer, ging het heel goed. Het „systeem“ werd jarenlang achtereen toegepast en er was nooit sprake van een kink in den kabel. Het systeem zat zoo in elkaar:

De goedhartige, hulpvaardige oudere onder de beoelde subalternen had een vrijwel blanco-crediet bij Tio Tek Hong op Pasar Baroe.

En als Lebaran of Oudejaarsdag nader, kwamen de lagere ambtenaren naar hem toe en vroegen beleeft zijn tussschenkomst. En dan verleende hij steevast zijn bemiddeling. De „gegadigde“ sloeg een hoeveelheid petassan bij Tio Tek Hong in op naam van den ander en hij kon zich en zijn gezin rustig overgeven aan de geneugten van een Sylvesteravond met licht- en knaffecten.

Tio Tek Hong leverde zonder ooit enig bezwaar te maken, ook al liep het totaal bedrag soms op tot eenige honderden guldens. De man met het blanco-crediet zorgde onfeilbaar voor een „richtige“ betaling. Alles wat in December gekocht en verknaald was, dat was in April afbetaald, zonder mankeren. En voor zijn moeite kreeg de man met het blanco-crediet niets, noch van het personeel, noch van... nu ja, van Tio Tek Hong kreeg hij dan wel iets, een klein presentje... in vuurwerk.

Het systeem werkte dus perfect en wij zullen ons niet in discussie begeven met den politierechter, die tijdens de terechtzitting stevig uitviel om het vuurwerk-afsteken.

„Heb je weleens een bankbiljet verbrand?“ vroeg hij den beklagde. En toen deze zeeg: „Neen hè, omdat het geen geluid geeft!“

Jaren ging het goed, maar toen kwam de beklagde er tusschen, F. M. B. beklaagde bij de Rekenkamer. Hij zou er zoo graag iets bij verdienen. En als hij nu eens voor de richtige betaling zorgde aan Tio Tek Hong, kon hij 5% provisie van den rekeninglooper krijgen. Men kwam tot

een accoord. De oudere ambtenaar bleef met zijn naam de vuurwerkorders dekken, maar bekl. nam de gelden van de koopers in ontvangst en... stak ze in zijn zak. Tot een totaal van f 266.99.

Zestien ambtenaren en beamtben van de Rekenkamer moesten tegen hem getuigen en men kon het hun aanzien, dat zij het met een bloedend hart deden.

Ook de Officier achtte verzachtende omstandigheden aanwezig, n.l. beklagde's volledige bekentenis, het feit, dat de schuld thans geheel door hemzelf is aangezuiverd en het berouw, dat hij toonde. En spr. requireerde deswege voorwaardelijke straf, n.l. vier maanden gevangenisstraf met een proeftijf van een jaar.

De (toegevoegde) verdediger, mr. E. E. Poulbon, wees nog op de moeilijke financiële omstandigheden, waarin bekl. leefde en zijn zware verplichtingen als gevolg daarvan (hij verklaarde ter terechtzitting bij de Bank der Rekenkamer f 600 en bij een Arabier f 800 schuld te hebben), zijn geringe salaris (f 200 per maand), zijn groot gezin, de ziekte, waarmede het te kampen heeft gehad, zijn nog jeugdige kinderen en zijn blanco strafregist.

Pl. sloot zich aan bij de meening van den Officier, dat een voorwaardelijke straf behoorde te worden opgelegd en riep overigens de clementie van den politierechter in.

De Politierechter, onmiddellijk uitspraak doende, veroordeelde bekl. conform den eisch van het O.M.

Bekl. berustte en nam met tranen in de oogen de handdrukken in ontvangst, waarmede zijn superieuren en collega's hem, ondanks alles, hun sympathie betuigden.

Het „systeem“ werkt intusschen niet meer!

Gebruikt

Anthony Gardner's Schoonheidsmiddelen

voor een goede verzorging van Uw huid en ter verkrijging van een jonge frissche teint.

Het meest gevraagd; voordeelgijf in het gebruik.

Skin Tonic per flesch f 2.35 en f 4.05

Cleansing Cream per pot f 2.25 en f 3.85

Flower Skin Food per flesch f 2.35 en f 3.85

Protection naturel, rose rachel en bronze per flesch f 3.70

Etc.

RATHKAMP

Medan - Tel. 212 en 123

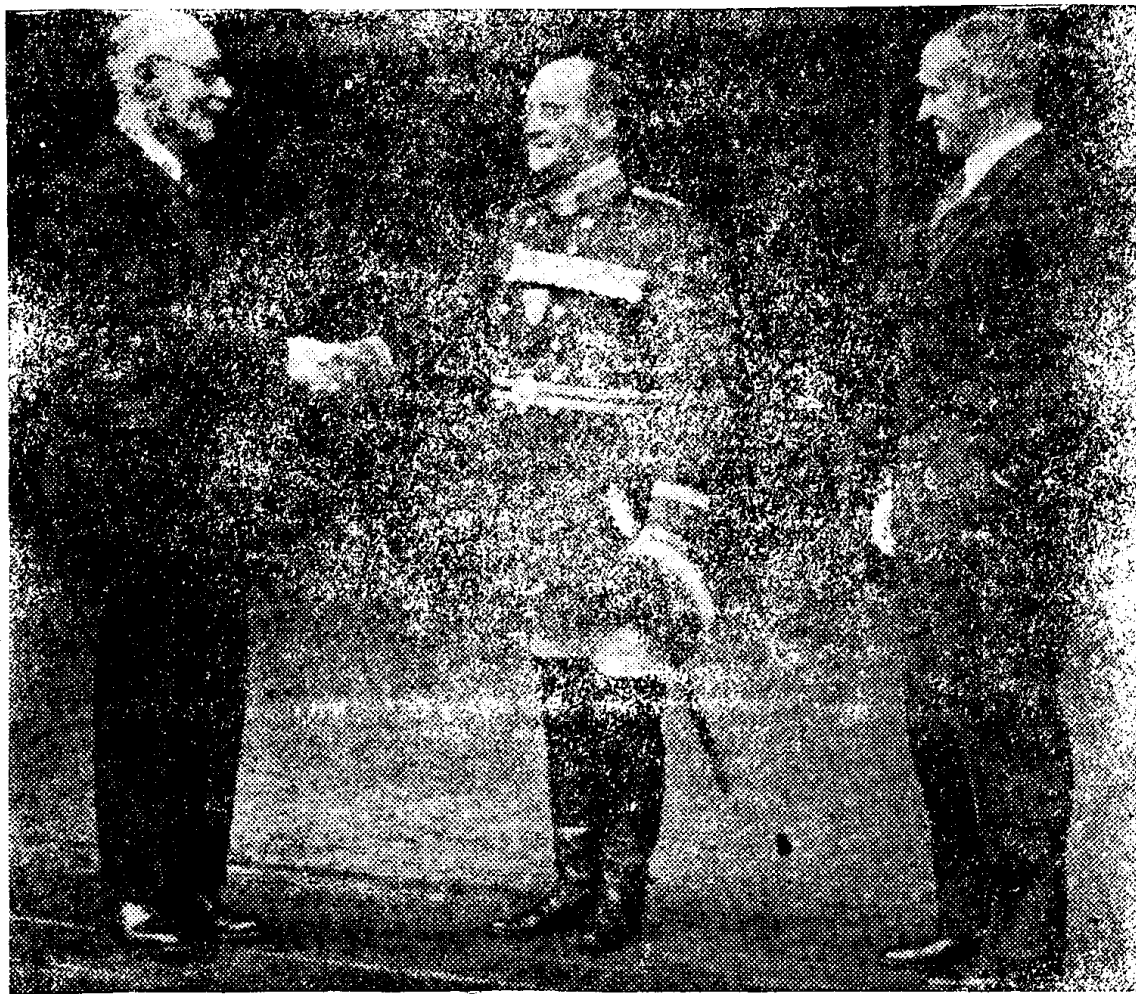
Angst voor verkoudheid. - Eden-vereering. - De wind wint weer. - Zaligverklaring.

„LOTUSBLOEM“ EN „LENTENACHT“ EN „BLOESEMGEUR“ en hoe de zoetvloeiende namen van deze Japansche dansers, die thans te Berlijn verblijven, waar ze binnenkort zullen optreden, verder luiden mogen, zijn zoo bevreesd voor verkoudheid met alle onaangename gevolgen daaraan verbonden, dat ze mond en keel zooveel mogelijk trachten te beschermen.

OOK EDEN'S ECHTGENOOTE krijgt haar deel van de hartelijke ontvangst, welke haar man in Amerika te beurt valt, al moet zij het dan ook stellen zonder de uitbundige bijvalsbetuigingen van de andere sekse waarvan haar echtgenoot het onderwerp is. Hierboven ziet men haar in gesprek met een der gasten aan het diner in het Waldorf-Astoria Hotel, waar Eden (rechts) een rede heeft gehouden.

DE KOETSIER-MAJOR VAN DE KONINKLIJKE STALLEN TE 'S-GRAVENHAGE herdacht den dag, waarop hij voor vijftig jaren bij de Stallen te werk werd gesteld. Er vond een huldiging plaats, waarbij de jubilaris o.m. werd gelukgewenscht door baron F. R. C. Bentinck, opperstalmeester van H. M. de Koningin, en jhr. Ch. Verheijen, eersten stalmeester van H. M. de Koningin.

ZALIGVERKLARING IN ST. PIETER. Nadat in de vierde basiliek van St. Pieter te Rome de derde zaligverklaring van een maand—die van Mara Mazzarello—was uitgesproken, kwam paus Pius XI de relieken van de nieuwe zalige vereeren. De paus, bekleed met superplie en stola, knielt, in tegenwoordigheid van tal van prelaten, biddend neer.

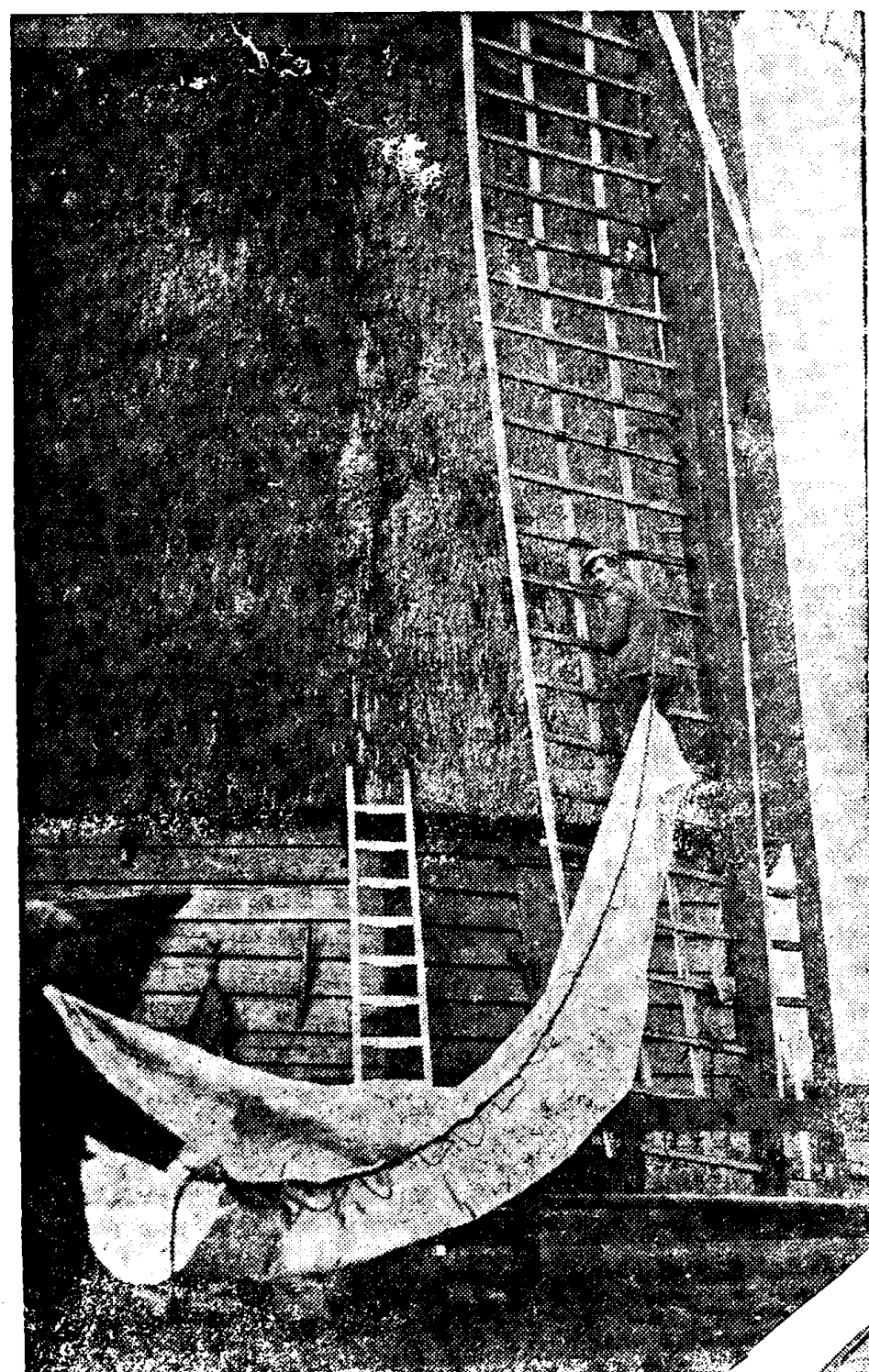
EEN SIERAAD VOOR DEN MUSEUMTUIN. — In den tuin van het Gemeente Museum te Den Haag hebben jeugdige werklozen een siermuur opgetrokken, waarin thans verschillende oude gevelstenen gemetseld worden. — Het plaatsen van een fraaie guirlande.

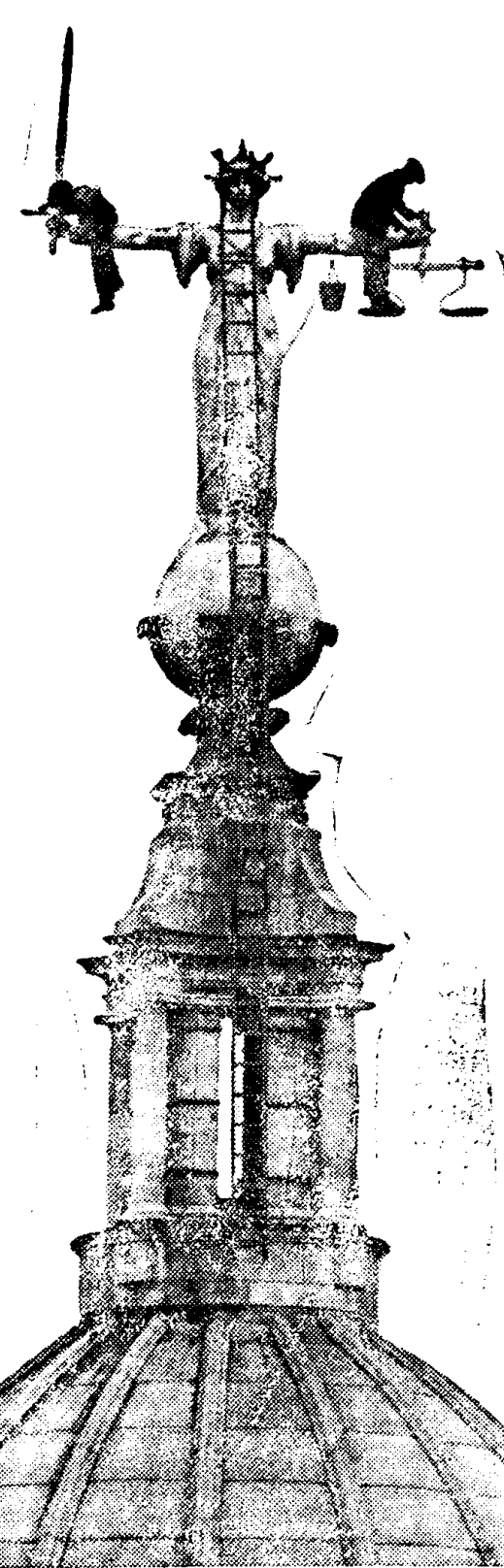
EEN VERMOGEN OP ZIJN HOOFD. Er zijn werkelijk nog duurdere hoeden dan het allerduurste hoedje van de mevrouw uit de humoristische weekbladen. De hoofdtooi van Krisj Sjoemjere Joeng Bahadoer Rana, minister van Nepal, die bij koning Carol op bezoek ging, kost bijna een half miljoen. Is het daarom te verwonderen, dat hij dezen schat zoo angstvallig tegen afwaaien beschermt?

KOLONEL LINDBERGH, die zich met zijn vrouw te Parijs bevond, werd ondanks het feit, dat hij zich met een donkeren bril onherkenbaar trachtte te maken, door een listigen fotograaf op een morgenwandeling ontdekt.

DE WIND WINT HET WEER. De oude molens, een tijdland gedoemd alle langzamerhand uit het Hollandsche landschap te verdwijnen, hebben een krachtig motief tot eerherstel gekregen. Ingeval nl. van een mogelijke schaarste aan benzine of ruwe olie zullen de polders bij machinale bemaling onder water kunnen komen te staan. Een reden, waarom oude watermolens hier en daar weder bedrijfsklaar gemaakt worden.—En watermolens in den polder „De Zype“ wordt onderhanden genomen.

„IN DEN GREEP VAN DE WET“. Vrouwe Justitia die, hoog boven de Londenaars verheven, den koepel van het gerechtshof siert, krijgt haar recht: een geregelde schoonmaakbeurt. Het zwaard en de weegschaal worden daarbij niet vergeten. De arbeiders, die dit karwei verrichten, moeten wel zeer „evenwichtig“ zijn, hetgeen trouwens bij den man rechts overduidelijk blijkt.

ON-
GELUK
OF
MOED-
WIL?

Een mysterieuze ontploffing aan boord van het Duitsche s.s. „Vancouver“ te Oakland, waarvan de oorzaak aan sabotage wordt geweten, bracht eenige dagen de gemoeieren in Amerika in beroering.—Een der passagiers verlaat het gedeeltelijk vernielde schip om over te stappen op een sleepboot, die te hulp is gesnel.

UIT DE NIEUWE WERELD TERUG. Mevrouw S. L. van Haersma de With, de echtgenote van den vroegeren Nederlandschen gezant te Washington, die thans in dezelfde functie in de Duitsche hoofdstad benoemd, is kwam met de „Nieuw-Amsterdam“ te Rotterdam aan.